

Agnieszka DRABER-MOŃKO

Przegląd krajowych gatunków z rodziny *Sarcophagidae* (Diptera)

[Z 70 rysunkami w tekście]

Dane dotyczące występowania *Sarcophagidae* na terenie Polski rozproszone są w pracach faunistycznych dotyczących wielu grup muchówek. Część takich danych występuje również w opracowaniach pasożytów szkodników roślin (ANASIEWICZ 1964; KARCZEWSKI 1962, 1967b; WIĄCKOWSKI 1957, 1959) oraz w pracach dotyczących odżywiania się muchówek (KARCZEWSKI 1957, 1961a, b i 1967a). *Sarcophagidae* poznane są nierównomiernie w różnych częściach kraju, stosunkowo najlepiej zbadano pewne okolice w byłej Galicji (BOBEK 1890, 1893, 1894; GRZEGORZEK 1873 i NOWICKI 1873). Również Pomorze Szczecińskie, okolice Gdańska i Pojezierze Mazurskie zostały dobrze opracowane przez CZWALINĘ (1893), RIEDLA (1901) i KARLA (1937, 1940). Spis muchówek Puszczy Białowieskiej podany przez SACKA (1925) zawiera tylko pięć gatunków z omawianej rodziny. W pracy RÜBSAAMENA (1901) znajdujemy wzmianki o ośmiu gatunkach złowionych przygodnie w Borach Tucholskich. Nieco danych z Ciechocinka, Siedlec i okolic Warszawy zawiera praca SZNABLA (1881). KARCZEWSKI (1957, 1961a, b, 1962, 1967a, b, 1968) wymienia 35 gatunków z okolic Jędrzejowa. Okolice Słubic i Dusznik-Zdroju opracował dość dobrze RIEDEL (1930, 1934). Z Wyżyny Lubelskiej wykazanych jest pięć gatunków (ANASIEWICZ 1964; DRABER-MOŃKO 1964, 1966, 1969). Z Bieszczadów podałam 30 gatunków (DRABER-MOŃKO 1971). Pozostałe obszary Polski nie były badane pod względem występowania *Sarcophagidae*. Poza opracowaniami rodzajów *Pachyophthalmus* B. B. i *Miltogramma* MEIG. (DRABER-MOŃKO 1966, 1969), pełnego zestawienia faunistycznego rodziny *Sarcophagidae* z Polski dotychczas nie ma. Nowoczesna systematyka *Sarcophagidae* oparta jest głównie na budowie aparatów kopulacyjnych i dlatego wszystkie dane z ubiegłego i pierwszej połowy bieżącego wieku należało zweryfikować. Do niniejszej pracy zrewidowano zbiory: M. NOWICKIEGO, O. KARLA¹, J. KARCZEWSKIEGO oraz częściowo M. P. RIEDLA i N. BARANOVA.

¹ Część zbioru O. KARLA zrewidował Profesor Dr B. B. ROHDENDORF, za co składam mu serdeczne podziękowania.

Originalne dane faunistyczne w niniejszym opracowaniu oparte są na materiałach zgromadzonych w latach 1952–1972, głównie przez autorkę. Ponadto część materiałów zebrali: S. F. ADAMCZEWSKI, S. (KOZIOŁ) BAL, H. BANIA, R. BAŃKOWSKA, W. BAZYLUK, R. BIELAWSKI, B. BURAKOWSKI, I. DWORAKOWSKA, A. GAJEWSKI, J. GŁOWACKI, W. GORCZYCA, Z. GUMKOWSKI, T. HAJKOWSKA, A. JURCZYK, S. KAPUŚCIŃSKI, J. KARCZEWSKI, E. KIERYCH, M. KŁAPACZ, A. KORYCKI, E. KOSTROWICKA, B. KRECZMER, V. LAVČEV, A. LIANA, L. MATUSZEWSKA, W. MIKOŁAJCZYK, M. MROCKOWSKI, J. NOSKIEWICZ, S. NOWAKOWSKI, S. OSIĄK, J. PAŃSKA, S. PIĄTKOWSKI, B. PISARSKI, J. PRÓSZYŃSKI, W. J. PUŁAWSKI, A. RIEDEL, E. ŚLIWA, J. STĘPKOWSKA, A. STUDZIŃSKI, K. TARWID, L. TROJAN, P. TROJAN, K. WINNIK, J. WOJNAROWICZ i R. WOJTUSIAK.

Wykorzystane zostały również nie publikowane dotychczas materiały pochodzące ze zbiorów O. KARLA z okolic Słupska, G. SCHROEDERA i E. HANAU z okolic Szczecina, J. SZNABLA i W. BYKOWA zbierane w okolicach Warszawy oraz materiały byłego Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego z okolic Puław, zebrane przez A. ILLYNSKIEGO w końcu XIX i na początku XX wieku.

Przy zbieraniu muchówek w terenie najlepsze wyniki dało łowienie „na upatrzonego” na kwiatach, szczególnie roślin z rodziny *Compositae* i *Umbelliferae*, a także na spadzi. Poza tym stosowano koszenie czerpakiem, połów „na światło” i połów na przynętę (mięso lub ser). Łowiono również muchówki czatujące na piasku przy wejściach do gniazd błonkówek-żywieli. Część materiału użytkano też z hodowli błonkówek oraz motyli i szarańczaków.

Ogółem zbadałam około 7000 okazów. Wymieniam 119 gatunków, w tym 32 nowe dla fauny Polski: *Apodaca pulchra* EGG., *Bellieria hirticrus* (PAND.), *B. rosellei* (BÖTTCH.), *Bellieriomima subulata* (PAND.), *Blaesoxipha berlinensis* VILL., *B. cochlearis* (PAND.), *B. fossaria* (PAND.), *B. laticornis* (MEIG.), *B. rossica* VILL., *Discochaeta arcipes* (PAND.), *Heteronychia filia* (PAND.), *H. obscura* (ROHD.), *H. proxima* (ROND.), *Macronychia conica* (R.-D.), *M. striginervis* (ZETT.), *Metopia staegeri* ROND., *M. tshernovae* ROHD., *Miltogramma longilobata* ROHD., *Oebalia sachlebeni* ROHD., *O. unistriata* ROHD., *Parasarcophaga argyrostoma* (R.-D.), *P. emdeni* ROHD., *P. portschinskyi* ROHD., *Pierretia granulata* (KRAM.), *P. lunigera* (BÖTTCH.), *P. soror* (ROHD.), *Pterella convergens* (PAND.), *P. melanura* (MEIG.), *Robineauella pseudoscoparia* (KRAM.), *Sarcophaga jupalnica* LEHR., *Senotainia imberbis* (ZETT.) i *Tephromyia grisea* (MEIG.).

Przy 12 gatunkach zamieszczam, po raz pierwszy publikowane, rysunki szkieletów głowowogardzielowych, przednich i tylnych przetchlinek larw III stadium, a dla 3 gatunków rysunki nie znanych dotychczas szczegółów morfologicznych form dorosłych.

Ujęcie taksonomiczne omawianej rodziny jest oparte na najnowszych opracowaniach ROHDENDORFA (1955, 1963, 1970 i 1971), VENTURIEGO (1960), KANO (1967) i LEHRERA (1967).

Materiały dowodowe do niniejszej pracy znajdują się w Instytucie Zoologicznym Polskiej Akademii Nauk w Warszawie, Zakładzie Systematyki Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie oraz w prywatnym zbiorze Doc. Dra J. KARCZEWSKIEGO w Jędrzejowie.

WYKAZ SYSTEMATYCZNY GATUNKÓW

Macronychia agrestis (FALLÉN, 1810)

Gatunek rozprzestrzeniony głównie w środkowej Europie, na północy dochodzi do środkowej Szwecji i Finlandii, wykazany również z okolic Leningradu (STACKELBERG 1962; ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO) i Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934).

Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: uroczysko Mnichów, na kwiatkach *Rhamnus frangula* L., 13 VII 1957, 1 ♀, leg. J. KARCZEWSKI.

Macronychia conica (ROBINEAU-DESVOIDY, 1830)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (ROHDENDORF 1970). Z Polski dotychczas nie podawany.

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 5 VII 1953, 1 ♂, leg. P. TROJAN; 16 VII 1955, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO.

Macronychia griseola (FALLÉN, 1820)

Gatunek wykazany z środkowej Europy, na północy dochodzi do południowej Szwecji i Finlandii, podawany również z okolic Leningradu i z Białorusi (STACKELBERG 1962; ROHDENDORF 1970).

Z Polski wymieniany dotychczas z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937 sub *Moschusa griseola* FALL., ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934) i Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1961a, b, 1967a, ver. A. DRABER-MOŃKO).

Nizina Mazowiecka. Sochaczew, 31 VII 1955, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Brzegi, 7-14 VII 1956, 7 ♂♂, 1 ♀; Sokółów Dolny, 20 VI 1958, 1 ♂; wydma, na spadzi na liściach *Quercus* sp., 9 VI 1958, 1 ♀; Sokółów Górny, 17 VI 1951, 1 ♂; leg. J. KARCZEWSKI.

Macronychia polyodon (MEIGEN, 1824)

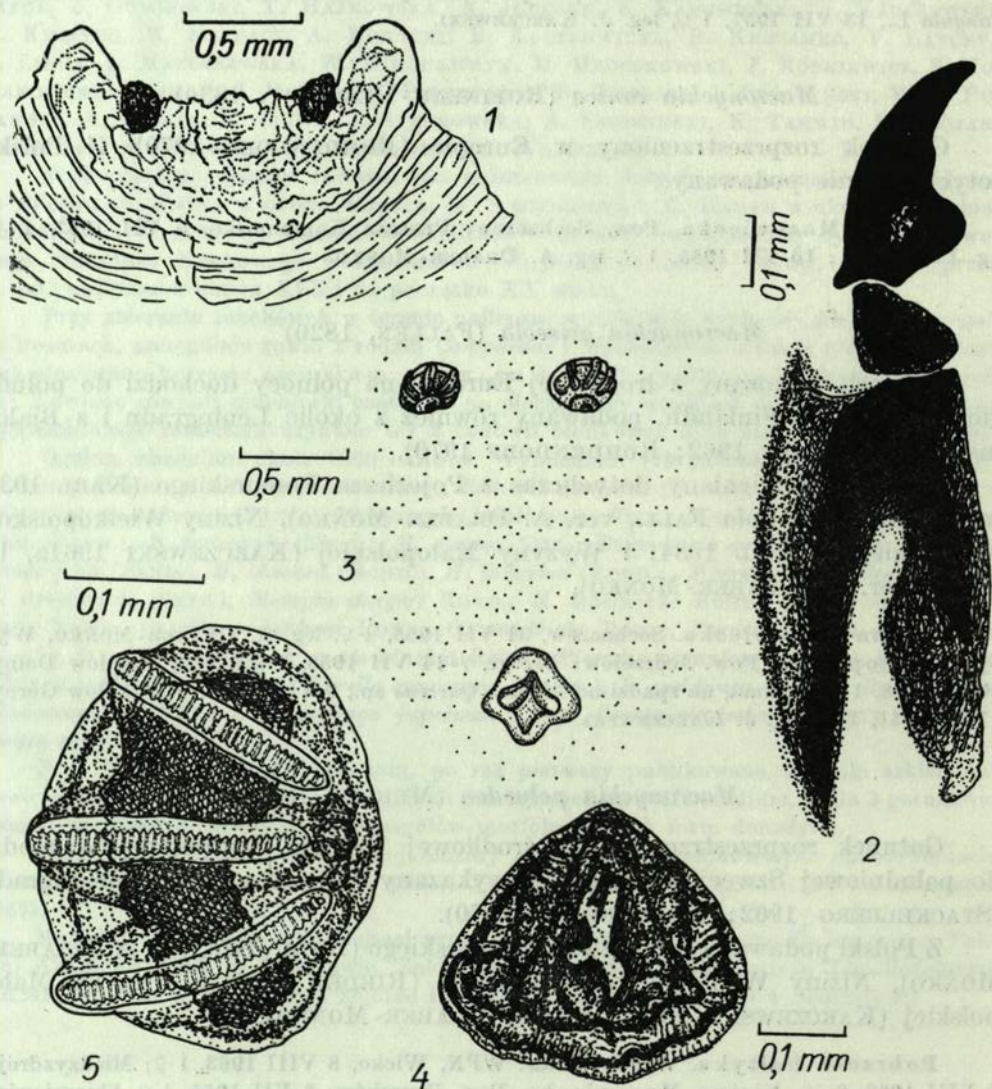
Gatunek rozprzestrzeniony w środkowej Europie, na północy dochodzi do południowej Szwecji i Finlandii, wykazany również z okolic Leningradu (STACKELBERG 1962; ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934) i Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1967a, ver. A. DRABER-MOŃKO).

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: WPN, Wicko, 8 VIII 1963, 1 ♀; Międzyzdroje, 8 VIII 1963, 2 ♀♀. Nizina Mazowiecka. Pow. Pruszków: 6 VII 1955, 1 ♀. Skierniewice, 21 VI 1953, 1 ♀. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, 29 VI 1958, 1 ♀. Pow. Jędrzejów: uroczysko Chojny, na kwiatkach *Cirsium arvense* (L.) Scop., 31 VII 1957, 1 ♀, leg. J. KARCZEWSKI.

Macronychia striginervis (ZETTERSTEDT, 1838) (rys. 1-5)

Gatunek znany ze środkowej Europy, wykazany również z Szwecji i okolic Leningradu (STACKELBERG 1962; VENTURI 1960; ROHDENDORF 1970).

Rys. 1-5. *Macronychia striginervis* (ZETT.), Warszawa-Bielany, 22 XII 1957, leg. et cult. B. BURAKOWSKI. 1 - górne wieczko poczwarki; 2 - aparat głowowgardzieliowy LIII. 3 - tylny odcinek poczwarki; 4 - płytka odbytowa; 5 - tylna przetchlinka.

Z Polski dotychczas nie był podawany. W zbiorze KARLA pod nazwą *M. agrestis* (FALL.) oprócz kilku poprawnie oznaczonych okazów znajdował się jeden okaz *M. striginervis* złowiony na Pojezierzu Pomorskim. Pow. Słupsk: Orzechowo, 8 VII 1928, ♂, leg. O. KARL.

Nizina Mazowiecka. Warszawa-Bielany, poczwaraka w próchnie klonu, 22 XII 1957, imago 14 IV 1958, ♂, leg. et cult. B. BURAKOWSKI.

Amobia distorta (ALLEN, 1926)

Gatunek wykazany z Europy i Ameryki Północnej (ROHDENDORF 1935), Algerii (DRABER-MOŃKO 1966) i Japonii (KURAHASHI 1970).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego i Wyżyny Lubelskiej pod nazwą *Pachyophthalmus distortus* ALL. (DRABER-MOŃKO 1966).

Amobia signata (MEIGEN, 1824)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (ROHDENDORF 1935, 1970), występuje również w północnej Afryce i Azji Mniejszej (VENTURI 1960).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Niziny Mazowieckiej, Puszczy Białowieskiej, Pienin i Sudetów Zachodnich (DRABER-MOŃKO 1966) oraz Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1961a, b, 1967a, ver. A. DRABER-MOŃKO). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *cylindrica* FALL. znajduje się jedna samica *A. signata*, det. A. DRABER-MOŃKO, złowiona 25 VI (bez podania miejscowości).

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Międzyzdroje, plaża pod Kawczą Górą, 1 VIII 1966, 2 ♂♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 19 V-16 VI 1966, 2 ♂♂, 1 ♀. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Mnichów, Małogoszcz, Brzegi, Lasków, Skowronno; Jędrzejów, nadleśnictwo, na spadzi *Myzocallis coryli* (GOETZE), 5 VII 1959, 1 ♂, 2 ♀♀ oraz na kwiatach *Cornus sanguinea* L., 14 VII 1953, 1 ♀, leg. J. KARCZEWSKI.

Taxigramma heteroneurum (MEIGEN, 1830)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, na północy dochodzi do południowej Szwecji i Finlandii (ROHDENDORF 1930, 1970), występuje również w Ameryce Północnej (SÉGUY 1941).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Pojezierza Mazurskiego (CZWAŁINA 1893) oraz Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1961a, 1967a, ver. A. DRABER-MOŃKO).

Pojezierze Pomorskie. Pow. Słupsk: Orzechowo, 19 VII 1933, 1 ♀, leg. O. KARL; Słupsk, 20 VI-18 VII 1915-1942, 5 ♂♂, leg. O. KARL. Szczecin, 8 VI 1911, 1 ♀, leg. E. SCHMIDT. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 14 VII 1955, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Sokółów Dolny, 29 V-17

VI 1956, 6 ♂♂, 1 ♀; -nieużytki, 6-13 VII 1955-1958, 4 ♂♂, 1 ♀; Brzegi, na piasku, 25 V 1956, 1♂; Chojny, nieużytki, 7 VI 1955, 3 ♂♂, leg. J. KARCZEWSKI; uroczysko Mniszek, 5 VI 1971, 2 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO.

Senotainia albifrons (RONDANI, 1859)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (na północy dochodzi do południowej Szwecji), na Kaukazie, w Azji Mniejszej, Azji Środkowej i północnej Afryce (ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany dotychczas z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934, ver. A. DRABER-MOŃKO) i Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1961a, 1967a, ver. A. DRABER-MOŃKO).

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 6-23 VII 1954-1955, 11 ♂♂, 2 ♀♀; Trojanów, 14 VII 1956, 2 ♂♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Pasturka, 20 VII 1956, 1 ♂. Pow. Jędrzejów: Sokółów, 6 VII-22 VIII 1956-1958, 5 ♂♂, 5 ♀♀; 16 VI 1953, 2 ♂♂; Brzegi, nieużytki, 21-30 VI 1957, 4 ♂♂; Sobków, nieużytki, 6 VII 1957, 1 ♂; Sokółów Dolny, nieużytki, 22 VIII 1956, 1 ♂.

Senotainia imberbis (ZETTERSTEDT, 1838)

Gatunek rozprzestrzeniony w środkowej, południowej i północnej Europie oraz południowej części Kraju Nadmorskiego (ROHDENDORF 1970).

Nowy dla fauny Polski.

Góry Świętokrzyskie. Pow. Kielce: Trzcianka, 13 V 1956, 2 ♀♀, leg. S. NOWAKOWSKI.

Senotainia tricuspis (MEIGEN, 1838)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (głównie południowej i środkowej), Zakaukaziu i północnym Kazachstanie (ROHDENDORF 1930, 1970) oraz północnej Afryce (VENTURI 1960).

Z Polski podawany dotychczas tylko z Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1967a).

Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice-wzgórze, 28 VI 1957, 1 ♀, leg. ekipa IZ PAN, det. B. B. ROHDENDORF. Pow. Jędrzejów: Sokółów Dolny, nieużytki, na kwiatach *Sedum acre* L., 17 VI 1956, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; Brzegi, na kwiatach *Pastinaca sativa* L., 21 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Senotainia conica (FALLÉN, 1810)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, Jakucji i w południowej części Kraju Nadmorskiego (ROHDENDORF 1970).

Z Polski wykazany dotychczas z Pobrzeża Bałtyku (CZWAŁINA, 1893), Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934; SZNABL 1881), Niziny Mazowieckiej (SZNABL

1881), Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej (NOWICKI 1873) oraz Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1961a, 1967a, ver. A. DRABER-MOŃKO). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Miltogramma conica* FALL. znajduje się 1 ♂ *Senotainia conica*, det. A. DRABER-MOŃKO, złowiony w okolicach Krakowa. W zbiorze KARLA oprócz kilku poprawnie oznaczonych okazów jako *Taxigramma minutum* FALL., obecnie *Taxigramma heteroneurum* MEIG., znajdował się pod tą nazwą jeden okaz *Senotainia conica* złowiony w Słupsku, 18 VI 1936, 1 ♂, leg. O. KARL, det. A. DRABER-MOŃKO.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Lubin; Drożkowe Łąki; Międzyzdroje; Wiko; Wiko-Międzyzdroje, nasyp kolejowy; Wapnica, łąka, -Jezioro Szmaragdowe; Warnowo WPN; Półwysep Przytor; Lubiewo, nasyp kolejowy; Świnoujście; Trzciągowo; Lubin. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Kościan: Turew, łąka, -park; -kamieniołom; Rogaczewo. Nizina Mazowiecka. Pow. Gostynin: Zdówrz. Pow. Sochaczew: Trojanów; Gawłów, las, -poreba; Puszcza Kampinoska; Myszory; Sochaczew. Skierniewice. Śląsk Dolny. Wrocław-Psie Pole, -Swojec; Śląsk Górny. Katowice-Mureki. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Zawiercie: Pustynia Błędowska. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice; Grabowiec; Pasturka. Pow. Kielce: Chęciny, zamek. Pow. Jędrzejów: Brzegi, nieużytki; uroczysko Mniszek; uroczysko Mnichów; uroczysko Chojny; Sokołów; Rudki; Jędrzejów, -nadleśnictwo; uroczysko Caców, Ignacówka, Lasków, na kwiatach *Anthemis arvensis* L., *Aegopodium podagraria* L., *Ledum palustre* L., oraz na spadzi na liściach *Populus tremula* L., *Carum carvi* L., *Solidago serotina* AIT. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny, wawóz koło Góry Trzech Krzyży; Janowiec.

423 ♂♂ i 69 ♀♀ tego gatunku złowiono od 3 VI do 10 X.

Pterella convergens (PANDELLÉ, 1895)

Gatunek wykazany dotychczas z południowej Europy (ROHDENDORF 1970) oraz Algerii (SÉGUY 1941).

Z Polski dotychczas nie podawany.

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 10 VII 1955, 1 ♂, leg. R. BAŃKOWSKA; 23 VII 1955, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec, 15 VI 1957, 1 ♂, leg. ekipa IZ PAN. Pow. Jędrzejów: Sokołów Dolny, nieużytki, na kwiatach *Peucedanum oreoselinum* (L.) MOENCH, 29 VII 1956, 1 ♀, leg. J. KARCZEWSKI; Brzegi, nieużytki, 24 VI 1969, 2 ♂♂, 2 ♀♀, leg. A. DRABER-MOŃKO.

Pterella grisea (MEIGEN, 1824)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, na północy dochodzi do południowej Szwecji i Finlandii, występuje również w Przybajkału (ROHDENDORF 1937, 1970). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Miltogramma intricata* MEIG. znajduje się 6 ♀♀ *P. grisea*, det. A. DRABER-MOŃKO, złowionych na Podolu.

Z Polski podawany z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934, ver. A. DRABER-MOŃKO; SZNABL 1881) oraz Podlasia (SZNABL 1881).

Pojezierze Mazurskie. Pow. Olsztyn: brzeg jeziora Krzywe, 13 VII 1958, 1 ♀. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 18 VIII 1956, 1 ♂; Puszcza Kampinoska, 23-30 VII 1954-1955, 1 ♂, 2 ♀♀. Pow. Otwock: Żwir (Ratajewo), 18 VII 1950, 1 ♂.

Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec, 23 VI–19 VII 1956, 4 ♂♂, 3 ♀♀. Pow. Jędrzejów: Sokółów Dolny, nieużytki, na kwiatach *Peucedanum oreoselinum* (L.) MOENCH, 22 VII 1956, 1 ♀; na kwiatach *Tripleurospermum inodorum* (L.) SCHULTZ-BIP., 3 VII 1955, 1 ♂; na kwiatach *Achillea millefolium* L., 30 VII 1954, 1 ♀; na kwiatach *Matricaria chamomilla* L., 8 VI 1958, 1 ♀; na kwiatach *Sedum acre* L., 17 VI 1956, 1 ♀, leg. J. KARCZEWSKI; uroczysko Chojny, na liściach, 28 VII 1957, 1 ♀, leg. J. KARCZEWSKI.

Pterella melanura (MEIGEN, 1824)

Gatunek wykazany ze środkowej i południowej Europy, Kaukazu, Azji Środkowej, zachodniej Syberii i Kraju Nadmorskiego (ROHDENDORF 1937, 1970) oraz północnej Afryki (VENTURI 1960).

Nowy dla fauny Polski.

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Sochaczew, 22 VI 1955, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO; Puszcza Kampinowska, 14 VII 1955, 1 ♂, leg. A. Draber-Mońko. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec, 27 VI–19 VII 1956–1957, 2 ♂♂, 3 ♀♀, leg. ekipa IZ PAN.

Anacanthothecum testaceifrons (ROSER, 1840)

Gatunek wykazany z Europy, Kaukazu (Dagestan), Azji Środkowej, Przybajkala i Azji Wschodniej (STACKELBERG 1962; ROHDENDORF 1930, 1970).

Z Polski podawany z Pobrzeża Bałtyku (CZVALINA 1893), Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Pojezierza Mazurskiego (DRABER-MOŃKO 1966), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1967a, sub *Miltogramma testaceifrons* ROS., ver. A. DRABER-MOŃKO) oraz Niziny Mazowieckiej, Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej i Kotliny Sandomierskiej (DRABER-MOŃKO 1969).

Pojezierze Pomorskie. Szczecin, 8 VI–12 VIII 1911–1916, 1 ♂, 3 ♀♀. Słupsk, 29 VI–11 VII 1935–1936, 3 ♂♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Gawłów, łąka, 8 VI–3 VIII 1965–1968, 1 ♂, 3 ♀♀; Trojanów, 20 VI–4 VIII 1967–1968, 1 ♂, 1 ♀. Pow. Gostynin: Zdwórz, 9 VIII 1969, 1 ♀. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Będzin: Pustynia Błędowska, 3 VII 1949, 1 ♀. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: uroczysko Mnichów, 8 VI–3 VII 1955–1958, 3 ♂♂; Sokółów Dolny, nieużytki, 8 VI–3 VII 1955–1958, 2 ♂♂; uroczysko Caków, 4 VI 1971, 2 ♂♂; Brzegi, nieużytki, 24 VI 1969, 3 ♂♂. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Janowiec, 9 VIII 1962, 1 ♀.

Miltogrammidium rutilans MEIGEN, 1824

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, Kaukazie i zachodniej Syberii (STACKELBERG 1962; ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany z Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1967a). W zbiorze KARCZEWSKIEGO pod nazwą *Miltogramma murinum* MEIG., znajduje się jeden okaz *M. rutilans* złowiony: Sokółów Dolny, nieużytki, na kwiatach *Thymus serpyllum* L., 22 VII 1956, leg. J. KARCZEWSKI, ver. A. DRABER-MOŃKO.

Pojezierze Mazurskie. Pow. Olsztyn: brzeg jeziora Krzywe, 13 VII 1958, 1 ♀, leg. E. KOSTROWICKA. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Sokółów Dolny, nieużytki, na kwiatach *Tripleurospermum inodorum* (L.) SCHULTZ-BIP., 17 VI 1956, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; Brzegi, nieużytki, 24 VI 1969, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO.

Miltogramma aurifrons DUFOUR, 1850

Gatunek rozprzestrzeniony w południowej Europie (ROHDENDORF 1930; VENTURI 1960) i północnej Afryce (SÉGUY 1941; VENTURI 1960).

W Polsce wykazany jedynie z Wyżyny Małopolskiej, okolice Jędrzejowa: Brzegi, nieużytki, na kwiatach *Pastinaca sativa* L., 30 VI 1957, 1 ♂, leg. et det. J. KARCZEWSKI (KARCZEWSKI 1967a). Jest to jednak *M. oestraceum* FALL., ver. A. DRABER-MOŃKO. *M. aurifrons* nie jest więc dotąd znany z Polski.

Miltogramma germari MEIGEN, 1824

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (na północy dochodzi do środkowej Szwecji i Finlandii), występuje również w zachodniej Syberii (STACKELBERG 1962) oraz północnej Afryce (VENTURI 1960).

Z Polski podawany z Pobrzeża Bałtyku (CZWAŁINA 1893), Pojezierza Pomorskiego (RIEDEL 1906; KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Pojezierza Mazurskiego (SPEISER 1903; DRABER-MOŃKO 1969), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934) i Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1967a, ver. A. DRABER-MOŃKO) oraz Niziny Mazowieckiej, Wyżyny Lubelskiej i Niziny Sandomierskiej (DRABER-MOŃKO 1969).

Pojezierze Pomorskie. Pow. Szczecin: Pustkowie, VI, 1906, 9 ♂♂; Szczecin, 1 VI-15 VII 1906-1910, 3 ♂♂, 2 ♀♀. Pow. Słupsk: 4 VII-4 VIII 1913-1942, 9 ♂♂. Pow. Choszczno: Recz, 26 VI 1931, 3 ♂♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 16 VIII-5 IX 1956, 4 ♀♀; Sochaczew, 5 VIII 1955, 2 ♂♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: uroczysko Brzegi, nieużytki, 24 VI 1969, 1 ♂; Sokółów, nieużytki, 4 VIII 1956, 1 ♂; uroczysko Sobków, 19 VIII 1956, 1 ♀.

Miltogramma longilobata ROHDENDORF, 1930

Gatunek wykazany dotychczas tylko z Ukrainy (ROHDENDORF 1970). Z Polski nie podawany.

Pojezierze Mazurskie. Pow. Olsztyn: brzeg jeziora Krzywe, 13 VII 1958, 2 ♂♂, leg. E. KOSTROWICKA.

Miltogramma megerlei MEIGEN, 1824

Gatunek podawany dotychczas tylko ze środkowej Europy (BEZZI, STEIN 1907).

W Polsce wykazany tylko z Niziny Mazowieckiej, Skierniewice (SZNABL, 1881).

Miltogramma murinum MEIGEN, 1824

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (ROHDENDORF 1933; VENTURI 1960). Podawany również z północnej Afryki (SÉGUY 1941; VENTURI 1960).

Z Polski podawany dotychczas z Pojezierza Pomorskiego (RIEDEL 1901), Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1967a, ver. A. DRABER-MOŃKO), Tatr (LOEW 1870; NOWICKI 1873). W zbiorze NOWICKIEGO pod tą nazwą znajduje się jeden okaz *M. ruficorne* MEIG., ver. A. DRABER-MOŃKO, złowiony w Tatrach. W zbiorze KARCZEWSKIEGO pod nazwą *M. murinum* MEIG. znajduje się jeden okaz *M. rutilans* MEIG., ver. A. DRABER-MOŃKO, złowiony na Wyżynie Małopolskiej. Pow. Jędrzejów: Sokołów Dolny, nieużytki, na kwiatach *Thymus serpyllum* L., 22 VII 1956, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Miltogramma oestraceum FALLÉN, 1820

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, zachodniej Syberii, Azji Mniejszej (ROHDENDORF 1930; STACKELBERG 1962) i północnej Afryce (SÉGUY 1941; VENTURI 1960). W zbiorze NOWICKIEGO pod tą nazwą znajdują się cztery okazy tego gatunku, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione na Podolu.

Z Polski wymieniany z Pobrzeża Bałtyku (CZVALINA 1893), Pojezierza Pomorskiego (KARL 1944, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (SZNABL 1881), Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1967a) oraz Wyżyny Lubelskiej (DRABER-MOŃKO 1969).

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 15–25 VI 1964–1966, 2 ♂♂; Puszcza Kampinoska, lato 1955, 1 ♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec, 17 VI 1956–1958, 2 ♂♂. Pow. Jędrzejów: Brzegi, nieużytki, na kwiatach *Pastinaca sativa* L., 30 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI (et det. sub *M. aurifrons* DUF.); uroczysko Mnichów, 14 VI 1959, 1 ♂; Podchojny, 8 VIII 1954, 1 ♀. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kaziemierz Dolny, Góra Trzech Krzyży, 16 VI 1960, 1 ♂.

Miltogramma punctatum MEIGEN, 1824

Gatunek znany dotychczas z Europy i Syberii Zachodniej (ROHDENDORF 1970), Wysp Kanaryjskich i Japonii (KURAHASHI 1970). W zbiorze NOWICKIEGO znajdują się dwa okazy tego gatunku, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione na Podolu.

Z Polski podawany z Pobrzeża Bałtyku (CZVALINA 1893), Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Sandomierskiej, Wyżyny Lubelskiej (DRABER-MOŃKO 1969) oraz Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971). W zbiorze KARLA pod nazwą *Sphixapata albifrons* ROND., obecnie *Senotainia albifrons* ROND., oprócz kilku poprawnie oznaczonych okazów znajduje się jeden okaz *M. punctatum* złowiony w Słupsku, 28 VI 1930, 1 ♂, leg. O. KARL, ver. A. DRABER-MOŃKO.

Pojezierze Pomorskie. Słupsk, 31 VII 1913, 1 ♀, leg. O. KARL. Pow. Tuchola: Bory Tucholskie, Męcikał, 17 VII 1962, 1 ♀, leg. P. TROJAN. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Kościan: Ćwikłowo, poręba, 13 VII 1965, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Nizina Mazowiecka, Pow. Sochaczew: Trojanów, górka, 4 VII 1968, 1 ♀; las, 24 VII 1970, 1 ♂, leg. A. KORYCKI. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Brzegi, nieużytki, 24 VI 1969, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Pow. Kielce: Chęciny, zamek, 11 VIII 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny, wąż kolo Góry Trzech Krzyży, 22 VII 1959, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO.

Miltogramma ruficorne MEIGEN, 1824

Gatunek wykazany z południowej Europy i Kaukazu (ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany dotychczas tylko z Pojezierza Pomorskiego — Kościerzyna (SPEISER 1900). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Miltogramma murina* MEIG. znajduje się jeden okaz *Miltogramma ruficorne*, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowiony w Tatrach.

Apodacra pulchra EGGER, 1861

Gatunek znany z zachodniej i południowej Europy (ROHDENDORF 1970).

Z Polski dotychczas nie podawany. W spisie muchówek z Pomorza Szcecińskiego (KARL 1937) okazy cytowane pod tą nazwą pochodzą z okolic Greifswaldu (NRD).

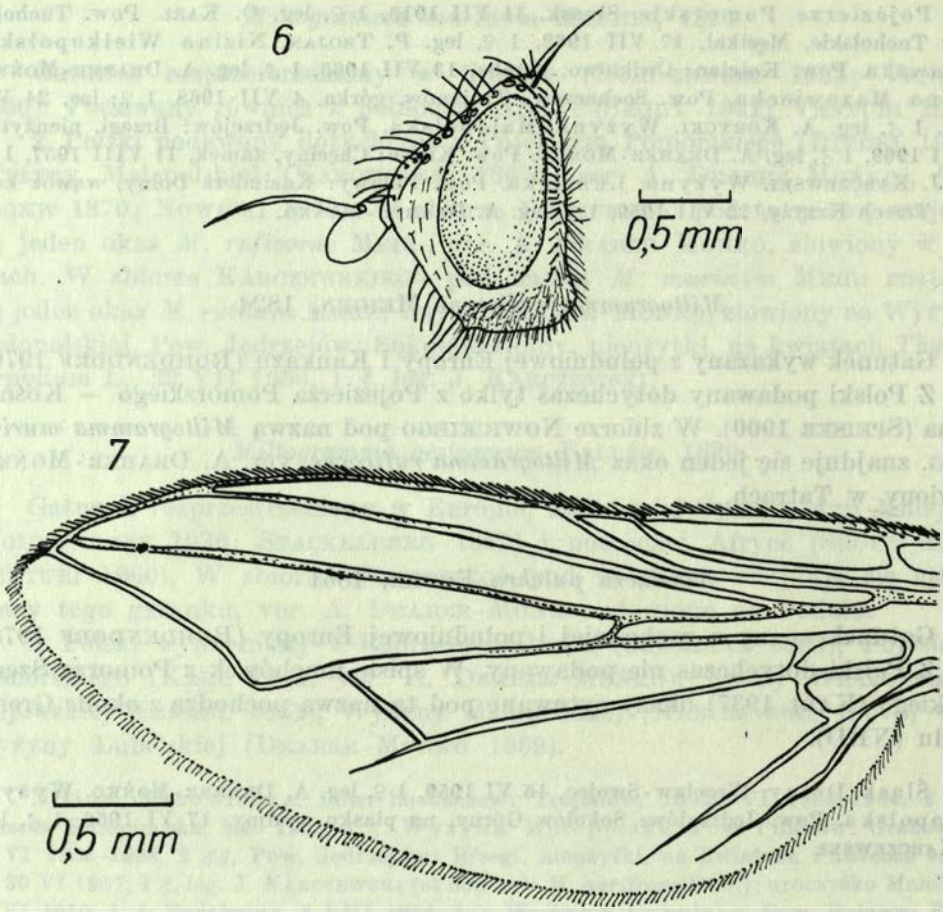
Śląsk Dolny. Wrocław-Swojec, 15 VI 1959, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Sokołów Górny, na piasku wydmy, 17 VI 1956, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Phylloteles pictipennis LOEW, 1844 (rys. 6-7)

Gatunek dotychczas wykazany z Europy (na północy dochodzi do południowej Finlandii) i z Azji Środkowej (ROHDENDORF 1970) oraz Japonii i Tajwanu (KURAHASHI 1970).

Z Polski podawany z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (SZNABL 1881; RIEDEL 1934, ver. B. B. ROHDENDORF), Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej (NOWICKI 1873). W zbiorze NOWICKIEGO znajdują się 2 ♂♂ tego gatunku, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione w okolicach Krakowa.

Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Będzin: Pustynia Błędowska, 19 VII 1951, 2 ♂♂, leg. W. J. PUŁAWSKI. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Brzegi, na piasku nad rzeką, 13 VII 1958, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; na kwiatkach *Pastinaca sativa* L., 23-30 VI 1957, 2 ♀♀, leg. J. KARCZEWSKI; Sobków, nieużytki, 14 VI 1957, 6 ♂♂, leg. J. KARCZEWSKI; Sokołów Dolny, nieużytki, 8 VI 1955, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; na kwiatkach *Sedum acre* L., 17 VI 1956, 1 ♀, leg. J. KARCZEWSKI; na kwiatkach *Euphorbia cyparissias* L., 29 V 1956, 1 ♀, leg. J. KARCZEWSKI; na liściach *Quercus* L., na spadzi *Tuberculoides annulatus* (HART.), 8 VI 1958, 1 ♀, leg. J. KARCZEWSKI.

Rys. 6-7. *Phylloteles pictipennis* LOEW, pow. Jędrzejów: Brzegi, nieużytki, 30 VI 1957, ♀, leg. J. KARCZEWSKI. 6 — profil głowy, 7 — skrzydło.

Hilarella hilarella (ZETTERSTEDT, 1844)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, na północy dochodzi do północnej Szwecji i Finlandii (ROHDENDORF 1970; STACKELBERG 1962).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (RIEDEL 1901; KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Mazowieckiej (SZNABL 1881) oraz Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1961b).

Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Żary: nadleśnictwo Nowa Wieś, oddział 91 c, 5 VI 1963, 1 ♂. Nizina Mazowiecka. Warszawa, 7 VII 1945, 1 ♂. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 13 VII 1954, 1 ♂; Gawłów, 19 VI 1967, 1 ♂; 3 VIII 1965, 1 ♂, 1 ♀. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Sobków, nieużytki, 14 VI 1955, 1 ♂; Podchojny, wydma, na kwiatach *Euphorbia cyparissias* L., 16 VI 1958, 1 ♂.

Hilarella siphonina (ZETTERSTEDT, 1844)

Gatunek rozprzestrzeniony w środkowej i południowej Europie oraz zachodniej Syberii (ROHDENDORF 1970).

Z Polski wymieniany z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (Bory Tucholskie, RÜBSAAMEN 1901), Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1967a, ver. A. DRABER-MOŃKO) i Beskidu Zachodniego (GRZEGORZEK 1873; NOWICKI 1873). W zbiorze NOWICKIEGO pod tą nazwą znajduje się jeden okaz tego gatunku, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowiony w okolicach Podegrodzia.

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 18 VIII 1956, 1 ♂; Kożuszki, las mieszany, 15 IX 1969, 1 ♀. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, wzgórze, 10 IX 1953, 1 ♀. Pow. Jędrzejów: uroczysko Mniszek, na ziemi, 1 VI 1956, 2 ♂♂; Chrzastów, na liściach, 12 VIII 1956, 1 ♂; uroczysko Chojny, 7 VI 1955, 1 ♀.

Hilarella stictica (MEIGEN, 1830)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (ROHDENDORF 1970) oraz północnej Afryce (SÉGUY 1941).

Z Polski wymieniany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO) oraz Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934).

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 16 VI 1965, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Puszcza Kampinoska, 14 VI 1955, 1 ♂, leg. P. TROJAN. Śląsk Dolny. Wrocław-Swojec, 15 VI 1959, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Sokołów, 28 VIII 1956, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO.

Paragusia elegantula (ZETTERSTEDT, 1844)

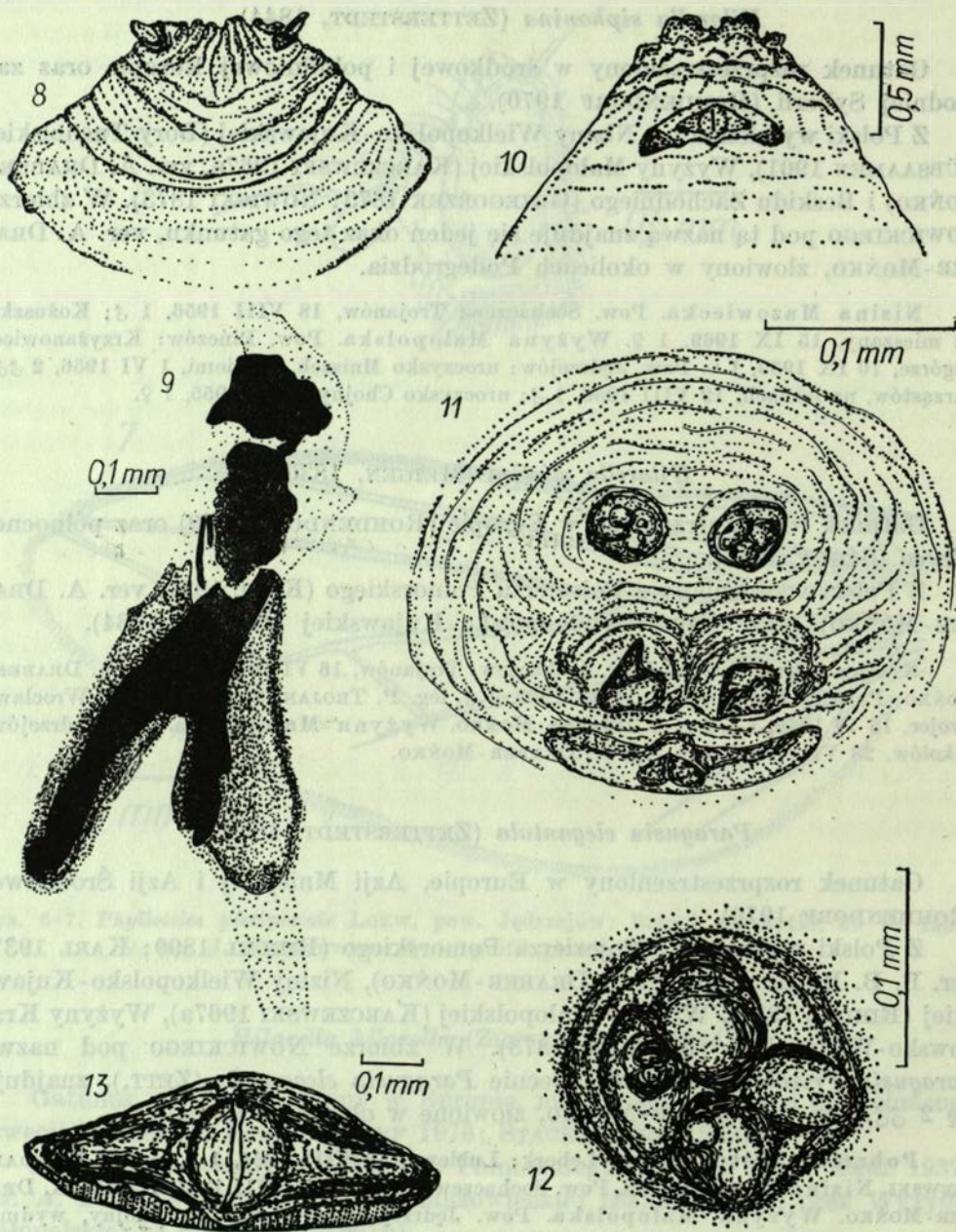
Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, Azji Mniejszej i Azji Środkowej (ROHDENDORF 1970).

Z Polski wykazany z Pojezierza Pomorskiego (RIEDEL 1899; KARL 1937, ver. B. B. ROHDENDORF et A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1967a), Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej (NOWICKI 1873). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Paragusia Frivaldskyi* SCHIN., obecnie *Paragusia elegantula* (ZETT.), znajdują się 2 ♂♂, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione w okolicach Krakowa.

Pobrzeże Bałtyku. Pow. Lębork: Lubiewo, 12 VIII 1964, 1 ♀, leg. S. F. ADAMCZEWSKI. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Gawłów, 11 VIII 1965, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: uroczysko Podchojny, wydma, 21 V 1958, 2 ♂♂ oraz Chrzastów, 12 VII 1956, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Phrosinella nasuta (MEIGEN, 1824) (rys. 8-13)

Gatunek znany z Europy (ROHDENDORF 1970, 1971), wykazany również z północnej Afryki (VENTURI 1960).

Rys. 8-13. *Phrosinella nasuta* (MEIG.), pow. Łowicz: Zduny, 9 X 1970, leg. et cult. A. STU-
 DZIŃSKI. 8 - górne wieczko poczwarki; 9 - aparat głowowogardzielowy LIII; 10 - tylny
 odcinek poczwarki; 11 - tylny odcinek poczwarki na wprost; 12 - tylna przetchlinka;
 13 - płytką odbytowa.

Z Polski podawany z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934, ver. B. B. ROHDENDORF) oraz Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1967a, ver. A. DRABER-MOŃKO).

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Gawłów, 19 VI 1967, 1 ♀. Pow. Łowicz: Zduny, poczwaraka zebrana 9 X 1970, wylot imago 16 X 1970, 1 ♀, leg. et cult. A. STUDZIŃSKI. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: uroczysko Sobków, na piasku, 14 VI 1957, 2 ♀♀; Sokolów Dolny, nieużytki, na ziemi, 3 VII 1955, 1 ♂, 2 ♀♀.

Metopia (Metopia) argyrocephala MEIGEN, 1824

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, z wyjątkiem skrajnie północnych obszarów, wykazany również z północnego Kaukazu, Uzbekistanu, Tadżykistanu oraz Syberii aż do Kraju Chabarowskiego i Nadmorskiego (ROHDENDORF 1971) oraz Japonii, Tajwanu, Chin, Ameryki Północnej i Peru (KURASHI 1970).

Z Polski podawany z Pobrzeża Bałtyku (CZWAŁINA 1893), Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Niziny Mazowieckiej i Podlasia (SZNABL 1881), Puszczy Białowieskiej (SACK 1925), Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1961b, 1967a, b, ver. A. DRABER-MOŃKO), Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej (BOBEK 1893), Beskidu Zachodniego (GRZEGORZEK 1873), Beskidu Wschodniego (BOBEK 1894). W zbiorze NOWICKIEGO pochodzącym z terenów byłej Galicji pod nazwą *M. leucocephala* ROSSI, obecnie *M. argyrocephala*, oprócz 5 okazów poprawnie oznaczonych, znajduje się 1 ♀ *M. stackelbergi* ROHD. oraz 2 ♂♂ *M. rondaniana* VENT., det. A. DRABER-MOŃKO, a pod nazwą *M. argyrocephala* — 4 ♂♂ *M. stackelbergi* ROHD., ver. A. DRABER-MOŃKO.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Wapnica, nad jeziorem, 18 VII 1969, 1 ♂; WPN Warnowo, 2 VIII 1965, 1 ♀. Pojezierze Pomorskie. Pow. Słupsk: 20 V–10 X 1914–1942, 3 ♂♂, 17 ♀♀. Pow. Choszczno: Recz, 25 VIII 1931, 1 ♂, leg. O. KARL. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Żary: nadleśnictwo Nowa Wieś, oddz. 91, 4 VI 1963, 1 ♂. Pow. Kościan: Turew, park, 31 VIII 1963, 2 ♂♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 2 VI–19 VIII 1954–1956, 2 ♂♂, 2 ♀♀; Trojanów, 12 V–2 VIII 1955–1966, 19 ♂♂; Sochaczew, 21 VI 1955, 1 ♂; Gawłów, 7 VI–6 IX 1956–1967, 10 ♂♂, 8 ♀♀. Pow. Pruszków: Podkowa Leśna, 1 VIII 1953, 1 ♂. Pow. Łowicz: Nieborów-Arkadia, 15 VI 1955, 1 ♀. Żyrardów (Ruda Guzowska), 16 V 1891, 1 ♂. Pow. Nowy Dwór Mazowiecki: Dziekanów Leśny, 21 VII 1959, 1 ♂. Warszawa-Młociny, 23 V 1956, 1 ♂. Puszcza Białowieska. Park Narodowy, oddz. 399, 19–20 VII 1960, 7 ♂♂. Śląsk Dolny. Wrocław-Swojec, 15 VI 1959, 1 ♀. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Będzin: Pustynia Błędowska, 1–29 VIII 1951–1957, 2 ♂♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Hła: Marcule, 8–27 VII 1899–1900, 5 ♂♂. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, wzgórze, 21 VI–19 VIII 1952–1957, 3 ♂♂, 4 ♀♀; Grabowiec, 19 VII 1956, 1 ♂; Skotniki, 23 VII 1955, 1 ♂. Pow. Jędrzejów: uroczysko Mnichów, 29 VI–8 VII 1960–1961, 3 ♂♂; Małogoszcz, 26 VII 1957, 2 ♂♂; uroczysko Gaj, 17 VI 1957, 2 ♂♂; uroczysko Chojny, 16 V–1 VIII 1956–1958, 5 ♂♂; uroczysko Rudki, oddz. 203, 11 V 1955, 2 ♂♂; uroczysko Sielec, na liściach, 1 VII 1955, 1 ♂; uroczysko Caców, 4 VI 1971, 3 ♀♀; na liściach osiki na spadzi *Cinaria nuda* MORDW., oddz. 180, 30 VI 1954, 1 ♀; nadl. Chrzastów, na piasku, 12 VII 1956, 1 ♀; uroczysko Chojny, 17 V–1 VIII 1955–1957, 3 ♂♂; Podchojny,

nieużytki, 11 V–21 V 1955–1958, 2 ♂♂, Sokołów, 17 V–28 VII 1955–1957, 3 ♂♂; g. Zelejowa, na ziemi, 24 VI 1959, 1 ♂; Wilkomija, 20 VI 1959, 1 ♂; Żerniki, na liściach, nad Nidą, 29 VI 1956, 1 ♂; Brzegi, 28 VI 1958, 1 ♂; Sobków, nieużytki, na piasku, 14 VI 1957, 1 ♂. Roztocze. Pow. Bilgoraj: Aleksandrów, 10 VI 1960, 1 ♀.

Metopia (Metopia) rondaniana VENTURI, 1953

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, występuje również w górach Altaj (ROHDENDORF 1971).

Z Polski podawany z okolic Wrocławia (ROHDENDORF 1955). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Metopia leucocephala* ROSSI znajdowały się 2 ♂♂ *M. rondaniana*, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione na terenie byłej Galicji. W zbiorze KARLA pod nazwą *M. leucocephala* ROSSI, obecnie *M. argyrocephala* MEIG., znajdowało się kilka okazów *M. rondaniana* zweryfikowanych przez B. B. ROHDENDORFA.

Pojezierze Pomorskie. Pow. Słupsk: 10 VII 1930, 1 ♂; 3 VI 1931, 1 ♂; 30 VI 1934, 1 ♂, leg. O. KARL, det. B. B. ROHDENDORF; Słupsk, 2–3 VI 1942, 2 ♂♂, leg. O. KARL. Szczecin, 4–26 VI 1908–1910, 2 ♂♂, leg. G. SCHROEDER, det. B. B. ROHDENDORF. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 19 V–21 VI 1955–1966, 6 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Gawłów, 18 VI–11 VIII 1965–1968, 4 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Puszcza Kampinoska, 1 VI–6 VII 1953–1957, 6 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Pow. Pruszków: Helenów, 24 IV 1902, 1 ♂, leg. J. SZNABL; Ruda Guzowska (Żytardów), 13 V 1891, 1 ♂, leg. J. SZNABL. Pow. Nowy Dwór Mazowiecki: Dziekanów Leśny, 21 VII 1959, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Puszcza Białowiecka. Kw. 474, przy torze, 25 V 1966, 1 ♂, leg. R. BAŃKOWSKA. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: uroczysko Chojny, 11 VI–28 VII 1956–1958, 2 ♂♂; uroczysko Mnichów, 19 VI 1956, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Brzegi, nieużytki, 14–22 VI 1957, 3 ♂♂, leg. J. KARCZEWSKI; uroczysko Gaj, 11 VI 1957, 2 ♂♂, leg. J. KARCZEWSKI; Sabianów, 12 VII 1958, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI. Wyżyna Lubelska. Pow. Janów Lubelski: Lasy Janowskie, 26 V 1960, 1 ♂, leg. R. BAŃKOWSKA. Śląsk Dolny. Wrocław: Ozorzyce, 6 VII 1909, 1 ♂, leg. G. SCHROEDER, det. B. B. ROHDENDORF.

Metopia (Metopia) stackelbergi ROHDENDORF, 1955

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, wykazany również z Kraju Chabrowskiego (ROHDENDORF 1955, 1971).

Z Polski podawany dotychczas tylko z Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1961b, ver. A. DRABER-MOŃKO). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Metopia argyrocephala* MEIG. znajdowały się 4 okazy *M. stackelbergi*, det. A. DRABER-MOŃKO, złowione na terenie byłej Galicji. W tym samym zbiorze pod nazwą *Metopia leucocephala* ROSSI, oprócz okazów innych gatunków, znajduje się 1 ♀ *M. stackelbergi*, det. A. DRABER-MOŃKO, złowiona na terenie byłej Galicji. W zbiorze KARLA pod nazwą *M. leucocephala* Ros., obecnie *M. argyrocephala* MEIG., znajduje się okaz złowiony na Pojezierzu Pomorskim, Słupsk, 26 VI 1930, 1 ♂, leg. O. KARL, det. B. B. ROHDENDORF.

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 25 V–7 VIII 1956–1968, 25 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Puszcza Kampinoska, 5 VII 1954, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO.

Pow. Nowy Dwór Mazowiecki: Dziekanów Leśny, 21 VII 1959, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Będzin: Pustynia Błędowska, 20 VIII 1951, 3 ♂♂, leg. W. J. PUŁAWSKI. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, wzgórze, 28-30 VI 1957-1958, 2 ♂♂, leg. ekipa IZ PAN. Pow. Jędrzejów: Sokołów Dolny, 28 VII 1956, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; uroczysko Mnichów, wydma, 30 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KAR-CZEWSKI.

Metopia (Metopia) staegeri RONDANI, 1859

Gatunek występujący prawdopodobnie w całej Europie, dotychczas podawany z Austrii, Włoch i Danii (ROHDENDORF 1971). W zbiorze J. NOSKIEWICZA znajdują się okazy tego gatunku złowione w Janowie (okolice Lwowa), Ukrainińska SRR, 7 VIII 1940, 2 ♂♂ oraz 1 ♀ złowiona przy gnieździe *Alyson fuscatus* PANZ. (*Hymenoptera, Sphecidae*) det. J. NOSKIEWICZ. Prawdopodobnie muchówka ta jest pasożytem wymienionego gatunku grzebaczowatych.

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 26 VI-24 VII 1964, 4 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Będzin: Pustynia Błędowska, 18 VII-29 VIII 1951, 5 ♂♂, leg. W. J. PUŁAWSKI.

Metopia (Metopia) tshernovae ROHDENDORF, 1955

Gatunek wykazany dotychczas z północnego Kazachstanu i okolic Leningu (ROHDENDORF 1971).

Nowy dla fauny Polski.

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, górka, 15 V 1969, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Gawłów, 11 VIII 1965, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, południowy stok wzgórza, 22 VII 1956, 1 ♂, leg. ekipa IZ PAN.

Metopia (Anicia) campestris (FALLÉN, 1820)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, wykazany również z Syberii: Zabajkale, Jakucja aż do Kraju Nadmorskiego i Chaborowskiego (ROHDENDORF 1970, 1971) oraz Azji Środkowej (Uzbekistan), Ameryki Północnej (STACKELBERG 1962) i Japonii (KURAHASHI 1970).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (RÜBSAAMEN 1901; KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1961b, 1962, 1967a, b, ver. A. DRABER-MOŃKO), Beskidu Zachodniego (GRZEGORZEK 1873) i Sudetów Zachodnich (RIEDEL 1930). W zbiorze NOWICKIEGO znajdują się 3 okazy tego gatunku, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione na terenie byłej Galicji.

Pojezierze Pomorskie. Słupsk, 28 V-13 VIII 1930-1942, 3 ♀♀. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Kościan: Turew, park, 13 VII 1965, 1 ♀. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 19-25 V 1966-1968, 1 ♂, 1 ♀; Gawłów, 19 VI-11 VIII 1965-

1967, 1 ♂, 1 ♀; Puszcza Kampinoska, 1 VI 1957, 1 ♀. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Olkusz: Ojców, 6 VIII 1954, 1 ♀. Pow. Będzin: Pustynia Będowska, 9-19 VII 1951, 1 ♂, 3 ♀♀. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: uroczysko Mnichów, 14 VI-3 VII 1955-1957, 6 ♂♂, 1 ♀; uroczysko Caców, 4 VI 1971, 1 ♀; uroczysko Lasków, 9 VIII 1957, 2 ♂♂; uroczysko Chojny, 5-31 VII 1955, 3 ♂♂; na kwiatach *Elsholtzia Patrini* (LEPECHIN) GARCKE, 25 VII 1955, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; uroczysko Sielec, 1 VII 1955, 1 ♂; uroczysko Gaj, 11 VI-16 VII 1955-1957, 1 ♂; uroczysko Mniszek, 20 V 1958, 1 ♂; uroczysko Małogoszcz, 26 VII 1957, 1 ♂; na kwiatach *Vaccinium myrtillus* L., 10 V 1950, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Oebalia cylindrica (FALLÉN, 1810)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (ROHDENDORF 1970), na północy dochodzi do Laponii (SÉGUY 1941).

Z Polski dotychczas podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934) i Wyżyny Małopolskiej sub *Ptychoneura cylindrica* FALL. (KARCZEWSKI 1967a). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *cylindrica* FALL. znajdował się jeden okaz *Amobia signatus* (MEIG.), ver. A. DRABER-MOŃKO, bez podania dokładnego miejsca znalezienia.

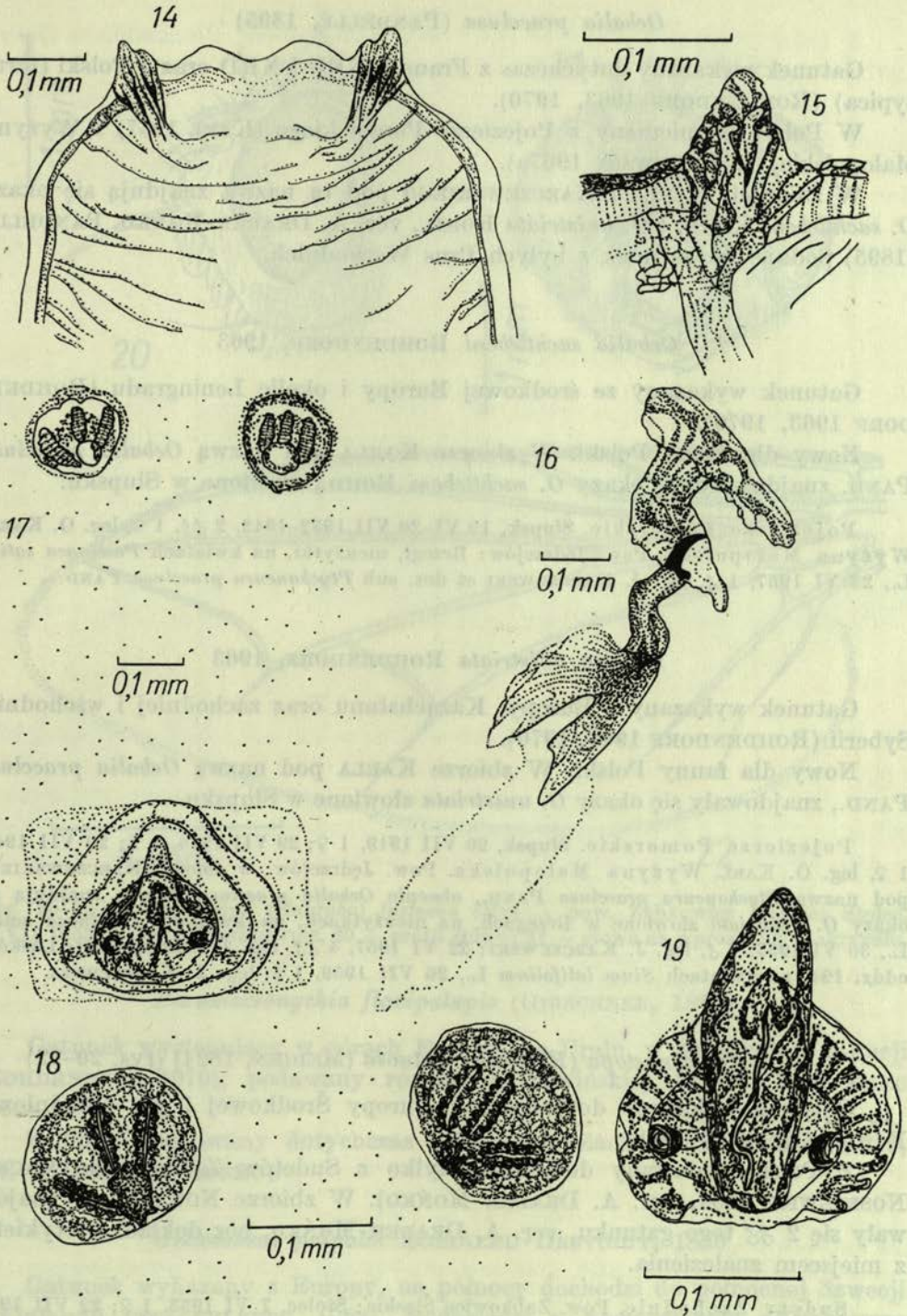
Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Drożkowe Łąki, 5 VIII 1963, 1 ♀; WPN, Warowo, 2 VIII 1966, 1 ♀. Pojezierze Pomorskie. Szczecin, 24 VII 1914, 1 ♀. W zbiorze KARLA pod nazwą *Metopia campestris* FALL. znajdował się jeden okaz *O. cylindrica* złowiony w Słupsku, 25 VI 1932, 1 ♀, leg. O. KARL, det. B. B. ROHDENDORF. Nizina Mazowiecka. Warszawa-Saska Kępa, 12 VII 1951, 1 ♀. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: nieużytki, Brzegi, 21 VI 1957, 1 ♀; Żerniki, na liściach *Sambucus nigra* L., na spadzi *Aphis sambuci* L., 16 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Oebalia minuta (FALLÉN, 1810) (rys. 14-19)

Gatunek wykazany z Europy z wyjątkiem skrajnie północnych obszarów (ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, sub *Oebalia melaleuca* MEIG., ver. A. DRABER-MOŃKO) i Sudetów Zachodnich (RIEDEL 1930).

Pojezierze Pomorskie. Słupsk, 8 VI 1916, 1 ♀, leg. et det. O. KARL sub *Pachyophthalmus signatus* MEIG., ver. B. B. ROHDENDORF; Słupsk, 27 VII 1942, 1 ♂, leg. O. KARL. Nizina Mazowiecka. Warszawa-Anin, 6 V 1961, 1 ♂, leg. R. BIELAWSKI. Pow. Otwock: Żwir (Ratajowo), 3 VII 1951, 1 ♂, leg. B. KRECZMER. Pow. Pruszków: Brwinów, lato 1970, leg. et cult. J. GŁOWACKI ex *Sphaecidae*. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec, 21 VII 1963, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO. Pow. Jędrzejów: uroczysko Mnichów, oddz. 184, na spadzi na *Padus avium* MILL., 26 VII 1958, 1 ♂; oddz. 203, na liściach *Populus* L., 24 VIII 1957, 1 ♀; uroczysko Lasków, oddz. 179, na liściach *Salix cinerea* L., na spadzi *Chaitophorus capreae* (MOSL.), 6-9 VIII 1957, 2 ♀♀, leg. J. KARCZEWSKI.

Rys. 14–19. *Oebalia minuta* (FALL.), pow. Pruszków: Brwinów, lato 1970, leg. et cult. J. GŁÓWACKI. 14 – górne wieczko poczwarki; 15 – przednia przetchlinka; 16 – aparat głowogardzielowy LIII; 17 – tylny odcinek poczwarki z dołu; 18 – tylne przetchlinki; 19 – płytka odbytowa.

Oebalia praeclusa (PANDELLÉ, 1895)

Gatunek wykazany dotychczas z Francji, NRF i NRD oraz z Polski (terra typica) (ROHDENDORF 1963, 1970).

W Polsce wymieniany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937) i Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1967a).

W zbiorach KARLA i KARCZEWSKIEGO pod tą nazwą znajdują się okazy *O. sachtlebeni* ROHD. i *O. unistriata* ROHD., ver. A. DRABER-MOŃKO. PANDELLÉ (1895) podaje ten gatunek z byłych Prus Wschodnich.

Oebalia sachtlebeni ROHDENDORF, 1963

Gatunek wykazany ze środkowej Europy i okolic Leningradu (ROHDENDORF 1963, 1970).

Nowy dla fauny Polski. W zbiorze KARLA pod nazwą *Oebalia praeclusa* PAND. znajdowały się okazy *O. sachtlebeni* ROHD., złowione w Słupsku.

Pojezierze Pomorskie. Słupsk, 19 VI–20 VII 1932–1942, 2 ♂♂, 1 ♀, leg. O. KARL. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Brzegi, nieużytki, na kwiatach *Pastinaca sativa* L., 23 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI et det. sub *Ptychoneura praeclusa* PAND.

Oebalia unistriata ROHDENDORF, 1963

Gatunek wykazany z Europy, Kazachstanu oraz zachodniej i wschodniej Syberii (ROHDENDORF 1963, 1970).

Nowy dla fauny Polski. W zbiorze KARLA pod nazwą *Oebalia praeclusa* PAND., znajdowały się okazy *O. unistriata* złowione w Słupsku.

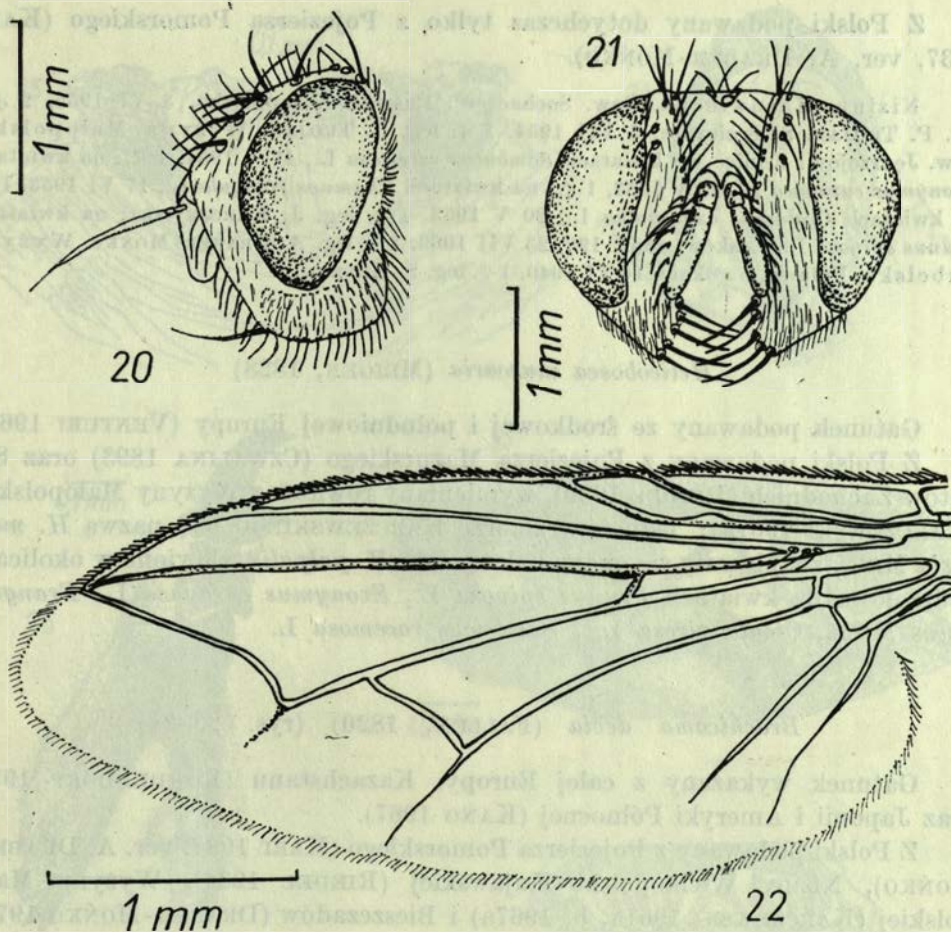
Pojezierze Pomorskie. Słupsk, 20 VII 1919, 1 ♀; 29 VII 1916, 1 ♀; 20 VII 1942, 1 ♀, leg. O. KARL. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: w zbiorze KARCZEWSKIEGO pod nazwą *Ptychoneura praeclusa* PAND., obecnie *Oebalia praeclusa* PAND., znajdują się okazy *O. unistriata* złowione w Brzegach, na nieużytkach, na kwiatach *Pastinaca sativa* L., 30 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; 22 VI 1957, 4 ♂♂, leg. J. KARCZEWSKI; Łasków, oddz. 194, na kwiatach *Sium latifolium* L., 26 VII 1959, 1 ♀, leg. J. KARCZEWSKI.

Sphenometopa (Euaraba) fastuosa (MEIGEN, 1824) (rys. 20–22)

Gatunek wykazany dotychczas z Europy Środkowej i gór południowej Europy (VENTURI 1960).

Z Polski podawany dotychczas tylko z Sudetów Zachodnich (MACKO, NOSKIEWICZ 1954, ver. A. DRABER-MOŃKO). W zbiorze NOWICKIEGO znajdowały się 2 ♂♂ tego gatunku, ver. A. DRABER-MOŃKO, bez dokładnej etykiety z miejscem znalezienia.

Sudety Zachodnie. Pow. Ząbkowice Śląskie: Stolec, 7 VI 1953, 1 ♀; 22 VII 1953, 1 ♀, leg. J. NOSKIEWICZ.

Rys. 20–22. *Sphenometopa (Euaraba) fastuosa* (MEIG.), pow. Ząbkowice Śląskie: Stolec, 23 VII 1953, ♀, leg. J. NOSKIEWICZ. 20 – profil głowy; 21 – głowa na wprost; 22 – skrzydło.

Paramacronychia flavipalapis (GIRSCHNER, 1881)

Gatunek występujący w górach Europy, na Uralu, w Zabajkalu i Jakucji (ROHDENDORF 1970), podawany również z Tuwińskiej ASRR (KOLOMIJEC 1966).

Z Polski podawany dotychczas z Sudetów Zachodnich (RIEDEL 1930, ver. A. DRABER-MOŃKO).

Helicobosca palpalis ROBINEAU-DESVOIDY, 1830

Gatunek wykazany z Europy, na północy dochodzi do północnej Szwecji i Finlandii (STACKELBERG 1962). Podawany z Nowosybirska (KOLOMIJEC 1966).

Z Polski podawany dotychczas tylko z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO).

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinowska, 3 VI 1955, 2 ♂♂, leg. P. TROJAN. Skierniewice, 5 VII 1954, 1 ♂, leg. P. TROJAN. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Konice, na kwiatach *Sambucus racemosa* L., 17 V 1954, 1 ♂; na kwiatach *Evonymus europaea* L., 25 V 1953, 1 ♂; na kwiatach *Rhamnus frangula* L., 17 VI 1953, 1 ♂; na kwiatach *Crataegus oxyacantha* L., 20 V 1953, 1 ♀, leg. J. KARCZEWSKI; na kwiatach *Prunus spinosa* L., Lasków, oddz. 199, 23 VII 1963, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Lubelska. Puławy, na oknie, 14 VI 1940, 1 ♀, leg. S. KELER.

Helicobosca muscaria (MEIGEN, 1828)

Gatunek podawany ze środkowej i południowej Europy (VENTURI 1960).

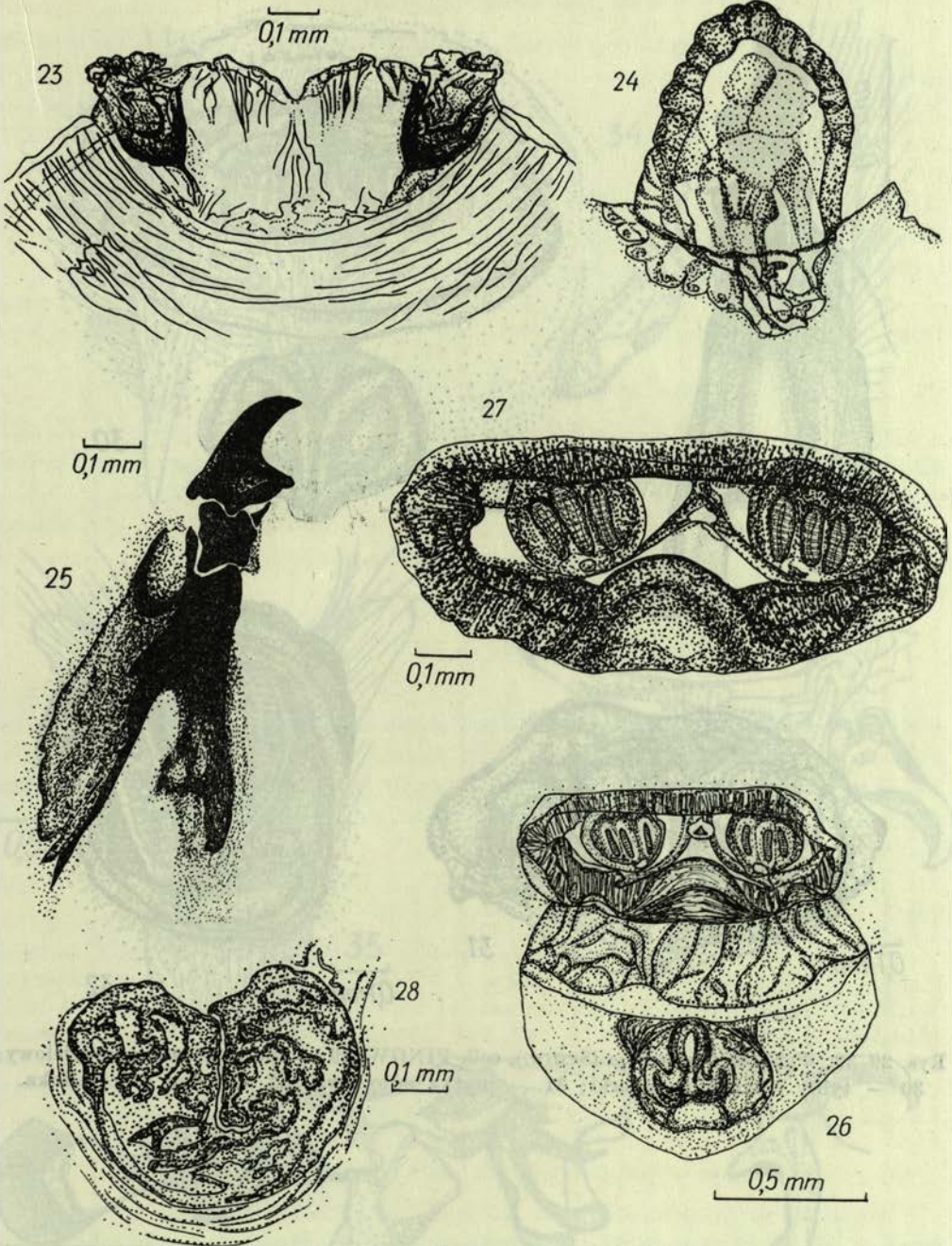
Z Polski podawany z Pojezierza Mazurskiego (CZVALINA 1893) oraz Sudetów Zachodnich (RIEDEL 1930), wymieniany również z Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1967a); jednak w zbiorze KARCZEWSKIEGO pod nazwą *H. muscaria* MEIG. znajdowały się okazy należące do *H. palpalis*, złowione w okolicach Jędrzejowa na kwiatach *Prunus spinosa* L., *Evonymus europaea* L., *Frangula alnus* MILL., *Cicuta virosa* L. i *Sambucus racemosa* L.

Brachicoma devia (FALLÉN, 1820) (rys. 23–28)

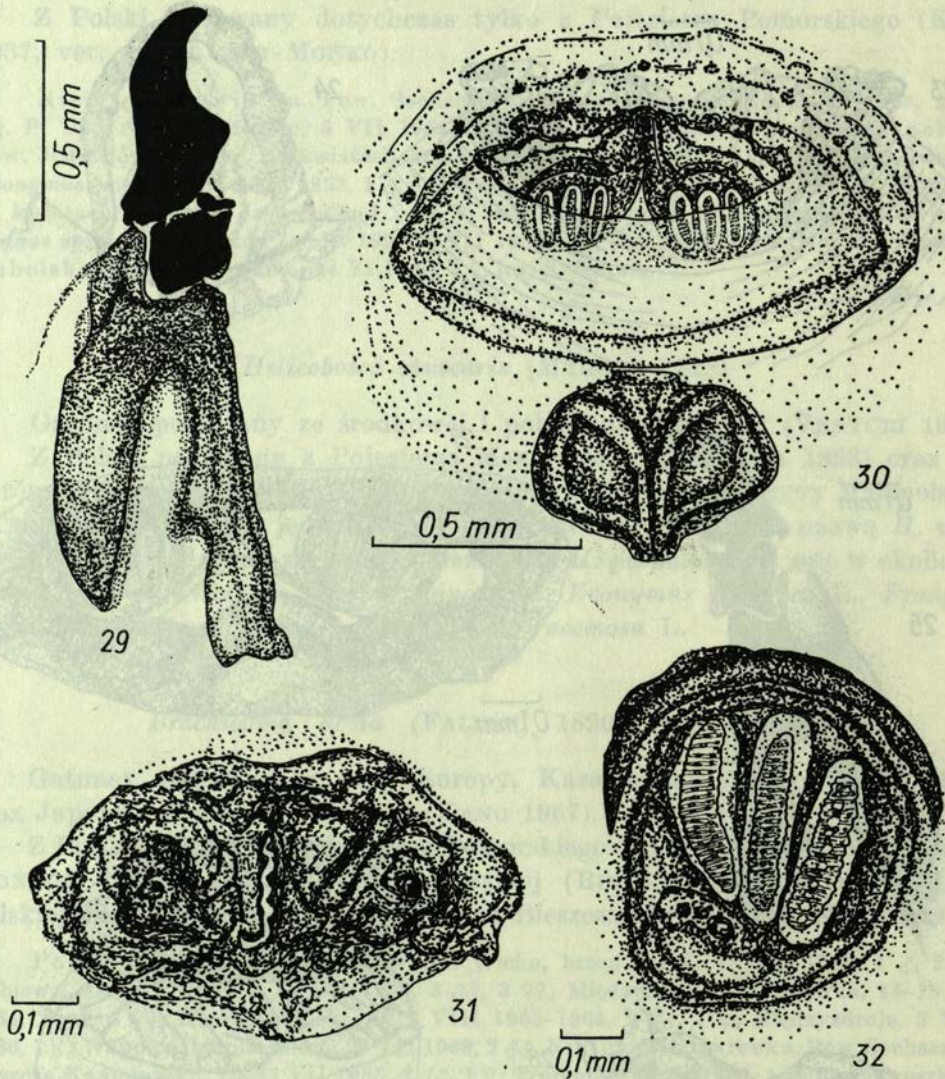
Gatunek wykazany z całej Europy, Kazachstanu (ROHDENDORF 1970) oraz Japonii i Ameryki Północnej (KANO 1967).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1961a, b, 1967a) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Wicko, brzeg WPN, 7 VIII 1963, 1 ♂, 2 ♀♀; Lubiewo, nasyp kolejowy, 15 VII 1964, 3 ♂♂, 3 ♀♀; Międzyzdroje, leśniczówka, 14–18 VII 1964, 2 ♂♂, 2 ♀♀; Drożkowe Łąki, 5–13 VIII 1963–1964, 2 ♂♂, 1 ♀; Międzyzdroje, 3 VIII 1966, 1 ♂; Wapnica, kamieniołom, 27 VII 1969, 2 ♂♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinowska, 16–22 VII 1955, 2 ♂♂, 1 ♀; Trojanów, 24 VI 1964, 1 ♂. Pow. Pruszków: Brwinów, 10 V 1968, 1 ♀, z gniazda *Bombus* sp., leg. et cult. J. GŁOWACKI. Podlasie. Siedlce, na polu uprawnym, 18 VIII 1968, 1 ♂. Puszcza Białowieska. Park Narodowy, 20 VII 1960, 1 ♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: oddz. 142, na kwiatach *Calluna vulgaris* (L.) SALISB., 23 VIII 1959, 1 ♂; uroczysko Mnichów, 1 VII 1958, 1 ♂; Jędrzejów, 20 VII–23 VIII 1955–1963, 2 ♂♂; na kwiatach *Evonymus europaea* L., 9 VI 1954, 1 ♂; Podchojny, rów, 1 VI 1958, 1 ♂; na kwiatach *Peucedanum cervaria* (L.) LAP., 11 VIII 1957, 1 ♂; uroczysko Lasków, 6 VIII 1958, 1 ♂; Tarszawa, 16 VIII 1959, 1 ♂; uroczysko Chojny, 20–30 VII 1958, 3 ♂♂; uroczysko Rudki, 22 VII 1963, 6 ♂♂; na kwiatach *Crataegus* sp., 20–24 V 1953, 5 ♂♂; na kwiatach *Prunus spinosa* L., 1 V 1953, 2 ♂♂; na kwiatach *Salix* sp., 22 V 1953, 1 ♂; na kwiatach *Sorbus* sp., 20 V 1953, 1 ♂; uroczysko Mnichów, na liściach *Ulmus campestris* L., na spadzi *Tinocallis platani* (KALT.), 6 VII 1958, 2 ♂♂, leg. J. KARCZEWSKI. Pow. Pińczów: Grabowiec, 21 VII 1963, 2 ♂♂. Sandomierz, łąka, 30 VII 1959, 21 ♂♂. Tatry. Gubałówka, ca 1100 m n.p.m., 27 VII–1 VIII 1952–1954, 2 ♂♂.

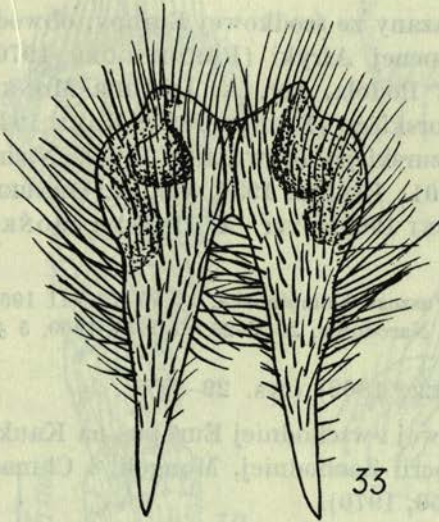
Rys. 23–28. *Brachicoma devia* (FALL.), pow. Pruszków: Brwinów, V 1968, leg. et cult. J. GŁOWACKI. 23 – górne wieczko poczwarki; 24 – przednia przetchlinka; 25 – aparat głowogardzielowy L_{III}; 26 – tylny odcinek poczwarki z dołu; 27 – tylne przetchlinki; 28 – płytka odbytowa.

Rys. 29-32. *Wohlfartia magnifica* (SCHIN.), coll. PINGW. 29 — aparat głowogardzielowy; 30 — tylny odcinek poczwarki; 31 — płytka odbytowa; 32 — tylna przetchlinka.

Rys. 33-38. *Angiometopa ruralis* (FALL.), Puszcza Kampinoska, 14 VII 1955, ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. 33 — cerci z góry; 34 — cerci i surstyli z profilu; 35 — sternity IV i V; 36 — aparat kopulacyjny z profilu; 37 — pierścień podstawowy; 38 — przednie i tylne gonapofyzy.

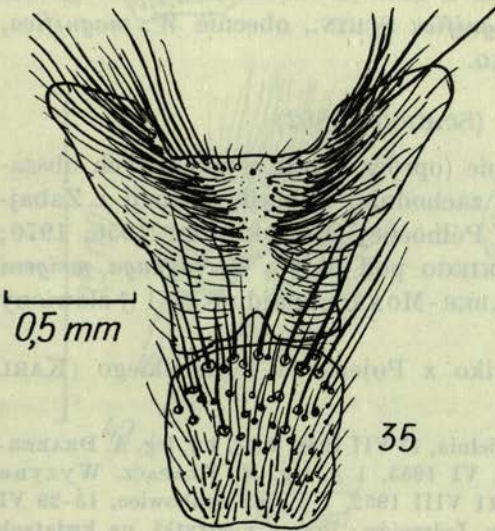

33

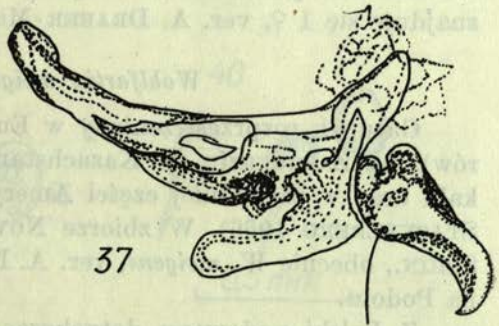
34

0,5 mm

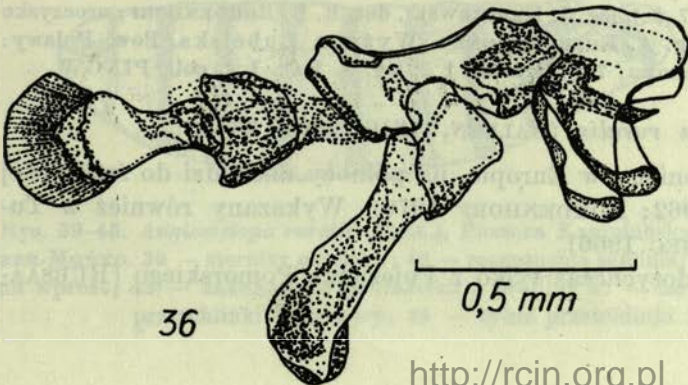

0,5 mm

35

37

36

0,5 mm

38

Nyctia halterata (PANZER, 1798)

Dość rzadko spotykany gatunek, wykazany ze środkowej Europy, obwodu Leningradzkiego i z Krymu oraz z północnej Afryki (ROHDENDORF 1970). NOWICKI (1873) wymienia ten gatunek z Podola, ver. A. DRABER-MOŃKO.

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (RIEDEL 1899; KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Pojezierza Mazurskiego (CZWAŁINA 1893), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RÜBSAAMEN 1901; RIEDEL 1934, ver. A. DRABER-MOŃKO), Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1961b, ver. A. DRABER-MOŃKO) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 17 VI–15 VII 1954–1955, 4 ♂♂, 4 ♀♀. Puszcza Białowieska. Park Narodowy, 25 V–25 VI 1957–1960, 5 ♂♂.

Wohlfartia magnifica (SCHINER, 1862) (rys. 29–32)

Gatunek rozprzestrzeniony w południowej i wschodniej Europie, na Kaukazie, w Kazachstanie, Azji Środkowej, Syberii Zachodniej, Mongolii i Chinach oraz w północnej Afryce (ROHDENDORF 1956, 1970).

Z Polski podawany dotychczas tylko z Tatr (NOWICKI 1873). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga magnifica* SCHIN., obecnie *W. magnifica*, znajduje się 1 ♀, ver. A. DRABER-MOŃKO.

Wohlfartia meigeni (SCHINER, 1862)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (oprócz skrajnie północnych obszarów), na Zakaukaziu, w Kazachstanie, zachodniej Syberii, Jakucji i Zabajkalu oraz w zachodniej części Ameryki Północnej (ROHDENDORF 1956, 1970; STACKELBERG 1966). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga meigeni* SCHIN., obecnie *W. meigeni*, ver. A. DRABER-MOŃKO, znajduje się 1 ♂ złowiony na Podolu.

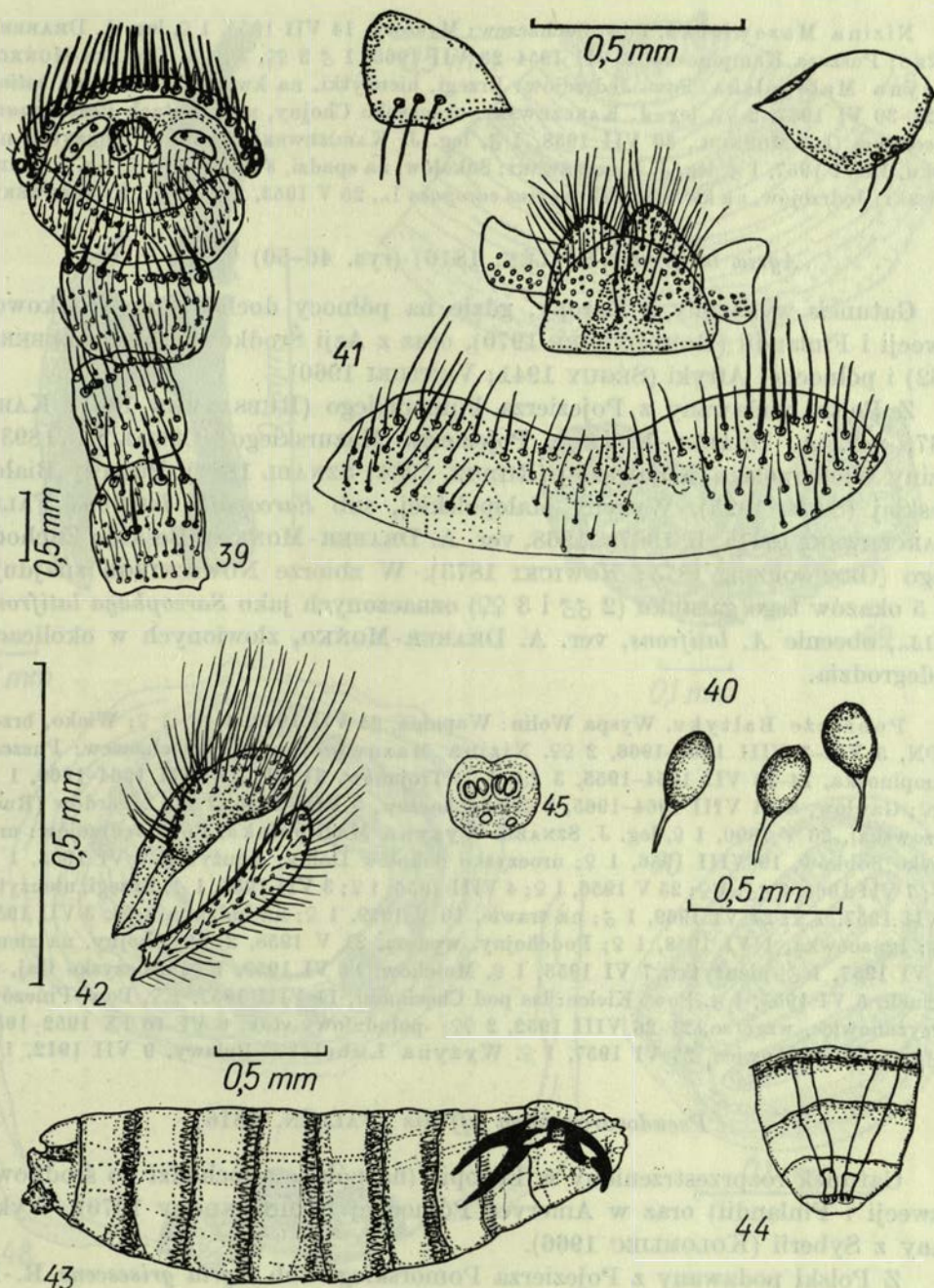
Z Polski podawany dotychczas tylko z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO).

Puszcza Białowieska. Białowieża, cegielnia, 17 VII 1968, 2 ♂♂, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO. Śląsk Dolny. Ząbkowice Śląskie, 1 VI 1953, 1 ♂, leg. M. KŁAPACZ. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, 11 VIII 1952, 1 ♀ oraz Grabowiec, 15–29 VI 1952–1957, 2 ♂♂, 1 ♀, leg. ekipa IZ PAN. Pow. Jędrzejów: Brzegi, nieużytki, na kwiatach *Pastinaca sativa* L., 21 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI, det. B. B. ROHDENDORF; uroczysko Chojny, 28 VII 1956, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny, Góra Kwaskowa, 7 VIII 1962, 1 ♀, leg. S. BAL. 1 ♂, coll. PINGW.

Angiometopa ruralis (FALLÉN, 1816) (rys. 33–45)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, na północy dochodzi do środkowej Szwecji (STACKELBERG 1962; ROHDENDORF 1970). Wykazany również z Tuwińskiej ASRR (KOLOMIJEC 1966).

Z Polski podawany dotychczas tylko z Pojezierza Pomorskiego (RÜBSAAMEN 1901).

Rys. 39-45. *Angiometopa ruralis* (FALL.), Puszcza Kampinoska, 8 VII 1954, ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO. 39 - sternity odwłoka; 40 - receptacula seminis; 41 - zakończenie pokładelka na wprost; 42 - zakończenie pokładelka z profilu; 43 - larwa L_I z profilu; 44 - tylne przetchlinki L_I z góry; 45 - tylne przetchlinki L_I na wprost.

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Myszory, 14 VII 1955, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO; Puszcza Kampinoska, 8 VII 1954–23 VII 1965, 1 ♂ 3 ♀♀, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Brzegi, nieużytki, na kwiatach *Pastinaca sativa* L., 21–30 VI 1957, 2 ♀♀, leg. J. KARCZEWSKI; uroczysko Chojny, na kwiatach *Peucedanum oreoselinum* (L.) MOENCH., 30 VII 1958, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; Sobków, nieużytki, na piasku, 14 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; Sokółów, na spadzi, 8 VI 1958, 1 ♀, leg. J. KARCZEWSKI; Jędrzejów, na kwiatach *Evonymus europaea* L., 25 V 1953, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Agria latifrons (FALLÉN, 1816) (rys. 46–50)

Gatunek wykazany z Europy, gdzie na północy dochodzi do środkowej Szwecji i Finlandii (ROHDENDORF 1970), oraz z Azji Środkowej (STACKELBERG 1962) i północnej Afryki (SÉGUY 1941; VENTURI 1960).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (RÜBSAAMEN 1901; KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Pojezierza Mazurskiego (CZWAŁINA 1893), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934; SZNABL 1881), Puszczy Białowieskiej (SACK 1925), Wyżyny Małopolskiej, sub *Sarcophila latifrons* FALL. (KARCZEWSKI 1961a, b, 1967a, 1968, ver. A. DRABER-MOŃKO), Beskidu Zachodniego (GRZEGORZEK 1873; NOWICKI 1873). W zbiorze NOWICKIEGO znajduje się 5 okazów tego gatunku (2 ♂♂ i 3 ♀♀) oznaczonych jako *Sarcophaga latifrons* FALL., obecnie *A. latifrons*, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowionych w okolicach Podegrodzia.

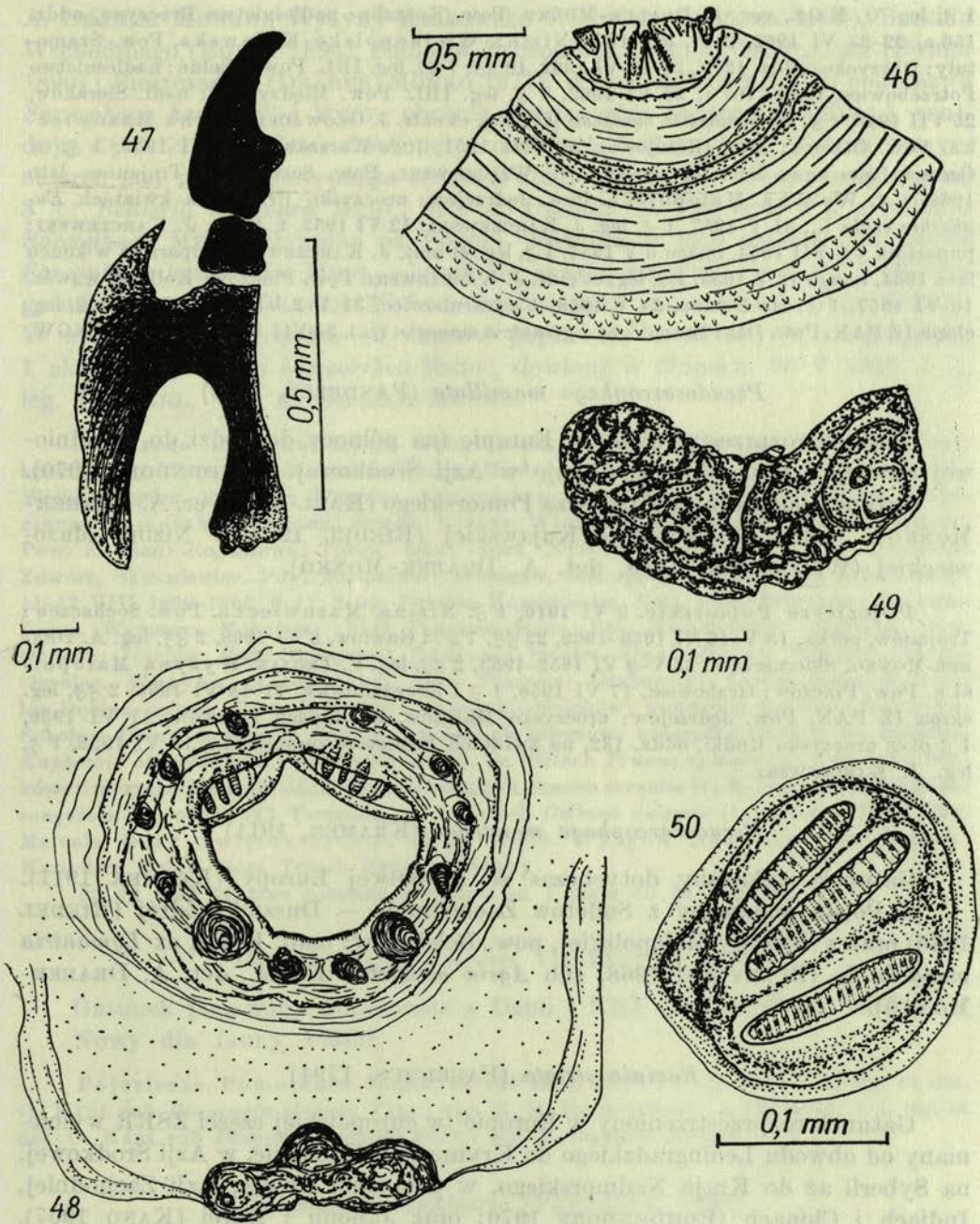
Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Wapnica, 24 VII 1969, 4 ♂♂, 1 ♀; Wicko, brzeg WPN, 5 VII–7 VIII 1963–1966, 2 ♀♀. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 14–28 VII 1954–1955, 3 ♂♂, 1 ♀; Trojanów, 31 VII–18 VIII 1964–1969, 1 ♂, 2 ♀♀; Gawłów, 8–11 VIII 1964–1965, 2 ♀♀; Sochaczew, 5 VIII 1955, 2 ♀♀. Żyrardów (Ruda Guzowska), 26 V 1890, 1 ♀, leg. J. SZNABL. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: uroczysko Sobków, 19 VIII 1956, 1 ♀; uroczysko Sokółów Dolny, nieużytki, 8 VI 1955, 1 ♂, 1 ♀; 7 VII 1961, 3 ♂♂, 1 ♀; 25 V 1956, 1 ♀; 4 VIII 1956, 1 ♀; 3 VII 1955, 1 ♂; Brzegi, nieużytki 1 VII 1957, 1 ♀; 24 VI 1969, 1 ♂; na trawie, 10 V 1959, 1 ♀; na ludzkim kale, 3 VII 1955, 1 ♂; Ignacówka, 1 VI 1958, 1 ♀; Podchojny, wydma, 21 V 1958, 2 ♂♂; Chojny, na ziemi, 16 VI 1957, 1 ♂, nieużytki, 7 VI 1955, 1 ♀, Mníchów, 14 VI 1959, 1 ♀; uroczysko Gaj, na liściach, 5 VI 1955, 1 ♂. Pow. Kielce: las pod Chęcunami, 11 VIII 1957, 1 ♀. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, wzgórze, 21–26 VIII 1952, 2 ♀♀; -południowy stok, 6 VI–10 IX 1952–1957, 3 ♂♂, 8 ♀♀; Grabowiec, 27 VI 1957, 1 ♀. Wyżyna Lubelska. Puławy, 9 VII 1912, 1 ♀.

Pseudosarcophaga affinis (FALLÉN, 1816)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (na północy dochodzi do środkowej Szwecji i Finlandii) oraz w Ameryce Północnej (ROHDENDORF 1970). Wykazany z Syberii (KOLOMLJEC 1966).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego sub *Agria grisescens* R.-D. (KARL 1937), Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1968, ver. A. DRABER-MOŃKO) i Wyżyny Lubelskiej (MICZULSKI 1959).

Pojezierze Pomorskie. W zbiorze KARLA pod nazwą *Pseudosarcophaga monachae* KRAM. znajduje się jeden okaz *P. affinis* złowiony w pow. Słupsk: Charnowo, 16 VI 1931,

Rys. 46–50. *Agria latifrons* (FALL.), Rumunia, Delta Dunaju, VIII 1965, imago 18 II 1966, ♀, ex *Locusta migratoria* L., leg. et cult. A. LIANA. 46 – górne wieczko poczwarki na wprost; 47 – aparat głowogardzielowy LIII; 48 – tylny odcinek poczwarki na wprost; 49 – płytka odbytowa; 50 – tylna przetchlinka.

1 ♂, leg. O. KARL, ver. A. DRABER-MOŃKO. Pow. Koszalin: nadleśnictwo Broczyno, oddz. 156 a, 22-23 VI 1962, 2 ♀♀, leg. IBL. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Szamotuły: Obrzycko, oddz. 121 f, 23-26 VI 1962, 10 ♂♂, 7 ♀♀, leg. IBL. Pow. Wieluń: nadleśnictwo Potrzebowice, oddz. 107 a, 23 VI 1962, 1 ♂, leg. IBL. Pow. Międzychód: nadl. Sieraków, 25 VII 1949, 1 ♂, ex *Lymantria monacha* (L.), leg. et cult. J. GŁOWACKI. Nizina Mazowiecka. Pow. Otwock: Żwir (Ratajowo), 22 VIII 1951, 1 ♂. Warszawa, 17 VII 1952, 1 ♂, ex *Cacoecia murinana* Hb., leg. et cult. S. WIĄCKOWSKI. Pow. Sochaczew: Trojanów, lato 1968, 1 ♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: uroczysko Brzegi, na kwiatach *Euphorbia esula* L., 31 V 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; 12 VI 1953, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; puparium VI-VII 1954, imago 5 V 1955, 1 ♂, leg. et cult. J. KARCZEWSKI; puparium w końcu lata 1954, imago 18 V 1955, 1 ♀, leg. et cult. J. KARCZEWSKI. Pow. Pińczów: Kołków, wawóz, 16 VI 1957, 1 ♂; las Dębina, 24 V 1958, 1 ♂; Grabowiec, 31 V-2 VII 1957, 2 ♂♂, 1 ♀, leg. ekipa IZ PAN. Pow. Hża: Marcule, ex *Lymantria monacha* (L.), 26 VII 1899, 1 ♂, coll. PINGW.

Pseudosarcophaga mamillata (PANDELLÉ, 1896)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (na północy dochodzi do południowej Szwecji i Finlandii), występuje w Azji Środkowej (ROHDENDORF 1970).

Gatunek podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934) i Niziny Mazowieckiej (WIĄCKOWSKI 1959, det. A. DRABER-MOŃKO).

Pojezierze Pomorskie. 9 VI 1916, 1 ♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, górką, 15 V-16 VI 1956-1969, 22 ♂♂, 7 ♀♀ i Gawłów, 8 VI 1968, 2 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Skierniewice, 23 V-9 VI 1952-1953, 2 ♂♂, leg. P. TROJAN. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec, 17 VI 1956, 1 ♂ i Krzyżanowice, 11-18 VI 1956, 2 ♂♂, leg. ekipa IZ PAN. Pow. Jędrzejów: uroczysko Mnichów, na liściach krzewów, 11 VI 1956, 1 ♂ oraz uroczysko Rudki, oddz. 132, na kwiatach *Evonymus europaea* L., 15 VI 1955, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Pseudosarcophaga monachae (KRAMER, 1911)

Gatunek wykazany dotychczas ze środkowej Europy (KRAMER 1911).

Z Polski podawany z Sudetów Zachodnich — Duszniki Zdrój (RIEDEL 1930) oraz z Wyżyny Małopolskiej, pow. Bełchatów: nadl. Kluki, ex *Lymantria monacha* L. (BURZYŃSKI 1968, sub *Agria monachae* KRAM., det. A. DRABER-MOŃKO).

Ravinia striata (FABRICIUS, 1794)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (w europejskiej części ZSRR wymieniany od obwodu Leningradzkiego do Krymu), na Kaukazie, w Azji Środkowej, na Syberii aż do Kraju Nadmorskiego, w północnej Afryce, Azji Zachodniej, Indiach i Chinach (ROHDENDORF 1970) oraz Japonii i Korei (KANO 1967).

W Polsce podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934, SZNABL 1881), Niziny Mazowieckiej (SZNABL 1881), Puszczy Białowieskiej (SACK 1925), Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1961b, sub *Sarcophaga haematodes* MEIG., ver.

A. DRABER-MOŃKO), Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej (BOBEK 1893), Beskidu Wschodniego (BOBEK 1894), Sudetów Zachodnich (RIEDEL 1930), Tatr (BOBEK 1890) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga haemorrhoea* MEIG., obecnie *Heteronychia haemorrhoea* (MEIG.), znajdują się 2 ♀♀ *R. striata*, złowione w okolicach Podegrodzia. W tym samym zbiorze pod nazwą *Sarcophaga striata* FABR., obecnie *R. striata*, znajdują się 3 ♂♂ *Bellieria melanura* MEIG., det. A. DRABER-MOŃKO oraz 1 ♀ z rodzaju *Sarcophaga* MEIG., złowione na Podolu. Również w tym zbiorze pod nazwą *Sarcophaga haematodes* MEIG., obecnie *R. striata*, znajduje się 5 ♂♂, 2 ♀♀ tego gatunku, ver. A. DRABER-MOŃKO, znalezionych na terenach byłej Galicji. W zbiorze KARLA oprócz 10 okazów poprawnie oznaczonych, znajduje się 1 okaz *Heteronychia haemorrhoea* MEIG., złowiony w Słupsku, 26 V 1930, 1 ♂, leg. O. KARL, ver. A. DRABER-MOŃKO.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Międzyzdroje, leśniczówka; Kołczewo; Drożkowe Łąki; Warnowo, nieużytki; Wicko; Międzyzdroje, park koło wydm nadmorskich; Wolin-Gołogóra, kurhany; Wapnica, kamieniołom; Świnoujście. Gdynia-Redłowo. Pojezierze Pomorskie. Szczecin; Słupsk. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Ciechocinek. Pow. Kościan: Rogaczewo; Turów, łąka; -park. Nizina Mazowiecka. Pow. Gostynin: Zdwórz. Skierniewice. Pow. Sochaczew: Trojanów, las; -górkę; Gawłów, na soku brzozy, 11-12 VIII 1960-1965, 6 ♂♂, 2 ♀♀; Puszcza Kampinoska, Nart. Pow. Pruszków: Podkowa Leśna. Warszawa-Mokotów; -Park Paderewskiego; -Pola Mokotowskie; -Falenica. Pow. Otwock: Józefów; Żwir (Ratajewo). Podlasie. Siedlce. Śląsk Dolny. Wrocław-Ciążyn; -Swojec. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec; Krzyżanowice-wzgórze; las Dębina-polana. Pow. Jędrzejów: uroczysko Mnichów; uroczysko Łasków; Jędrzejów; Sokołów Dolny, uroczysko Chojny, na liściach krzewów; uroczysko Chojny, na kwiatach *Euphorbia cyparissias* L.; uroczysko Rudki, na liściach *Prunus spinosa* L.; uroczysko Sobków; uroczysko Mniszek, oddz. 140, na kwiatach *Senecio vernalis* W. K.; na kwiatach *Cornus sanguinea* L.; oddz. 163 Tarszawa, na kwiatach *Calluna vulgaris* (L.) SALISB. Pow. Hża: Marcule. Góry Świętokrzyskie. Święty Krzyż. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny, Góra Trzech Krzyży; Puławy.

82 ♂♂ i 32 ♀♀ tego gatunku złowiono od 1 maja do 25 września.

Blaesoxipha berolinensis VILLENEUVE, 1912

Gatunek podawany dotychczas z Danii i NRF (ROHDENDORF 1937).
Nowy dla fauny Polski.

Pojezierze Pomorskie. Słupsk, 11 VII 1919, 1 ♀, i 17 VII 1912, 1 ♀, leg. et det. O. KARL sub *Dasypygia obsoleta* FALL., ver. B. B. ROHDENDORF; 4 VII 1936, 1 ♀, leg. et det. O. KARL sub *Dasypygia obsoleta* FALL., ver. A. DRABER-MOŃKO.

Blaesoxipha cochlearis (PANDELLÉ, 1896)

Gatunek rozprzestrzeniony w południowej Europie, Azji Środkowej i wschodniej Syberii (ROHDENDORF 1937; 1970) oraz w północnej Afryce (SÉGUY 1941).
Z Polski dotychczas nie podawany.

Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice -wzgórze, 14 VI 1956, 1 ♂, 1 ♀; 21-24 VII 1956, 3 ♂♂, leg. ekipa IZ PAN; Grabowiec, południowy stok, 17-29 VI 1957, 4 ♂♂; 1 VII 1957, 2 ♂♂; 19-21 VII 1963, 3 ♂♂, leg. ekipa IZ PAN.

Blaesoxipha erythrura (MEIGEN, 1826)

Dość rzadko spotykany gatunek, wykazany z Europy (na północy dochodzi do środkowej Szwecji i Finlandii), Kaukazu, Kazachstanu, gór Azji Środkowej i Przybajkala (ROHDENDORF 1970). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarco-phaga erythrura* MEIG., obecnie *Bl. erythrura*, znajduje się 1 ♂ i 4 ♀♀ *Blaesoxipha rossica* VILL., złowione na Podolu.

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej (BOBEK 1893), Tatr (BOBEK 1890) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

Pojezierze Pomorskie. Pow. Słupsk: Charnowo, 16 VI 1930, 1 ♂, leg. O. KARL. Śląsk Dolny. Okocim koło Wrocławia, 1 ♂, coll. M. KŁAPACZ. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Skotniki, 23 VI 1955, 1 ♂; Skowronno, 13-18 VI 1956-1957, 3 ♂♂; las Dębina, polana, 15 VI 1956, 1 ♂; Grabowiec, 17 VI-17 VII 1956-1957, 7 ♂♂; Krzyżanowice, 14 V-14 VI 1956, 3 ♂♂, leg. ekipa IZ PAN. Pow. Jędrzejów: uroczysko Łysaków, na liściach krzewów, 1 VII 1955, 1 ♂; uroczysko Sielec, na liściach krzewów, 1 VII 1955, 1 ♂; Jędrzejów, na kwiatach *Rhamnus frangula* L., 14 VI 1953, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI. Beskid Wschodni. Krynica, 1 ♂, coll. M. KŁAPACZ.

Blaesoxipha fossaria (PANDELLÉ, 1896) (rys. 51-54)

Gatunek wykazany dotychczas tylko z Francji (Alpy, Pireneje) (ROHDENDORF 1937; SÉGUY 1941).

Z Polski dotychczas nie wykazywany.

Nizina Mazowiecka. Warszawa-Radość, 11 VII 1958, ex *Barbitistes constrictus* BR.-WATT., leg. et cult. W. BAZYLUK; imago 23 VII 1958, 1 ♀, det. B. B. ROHDENDORF.

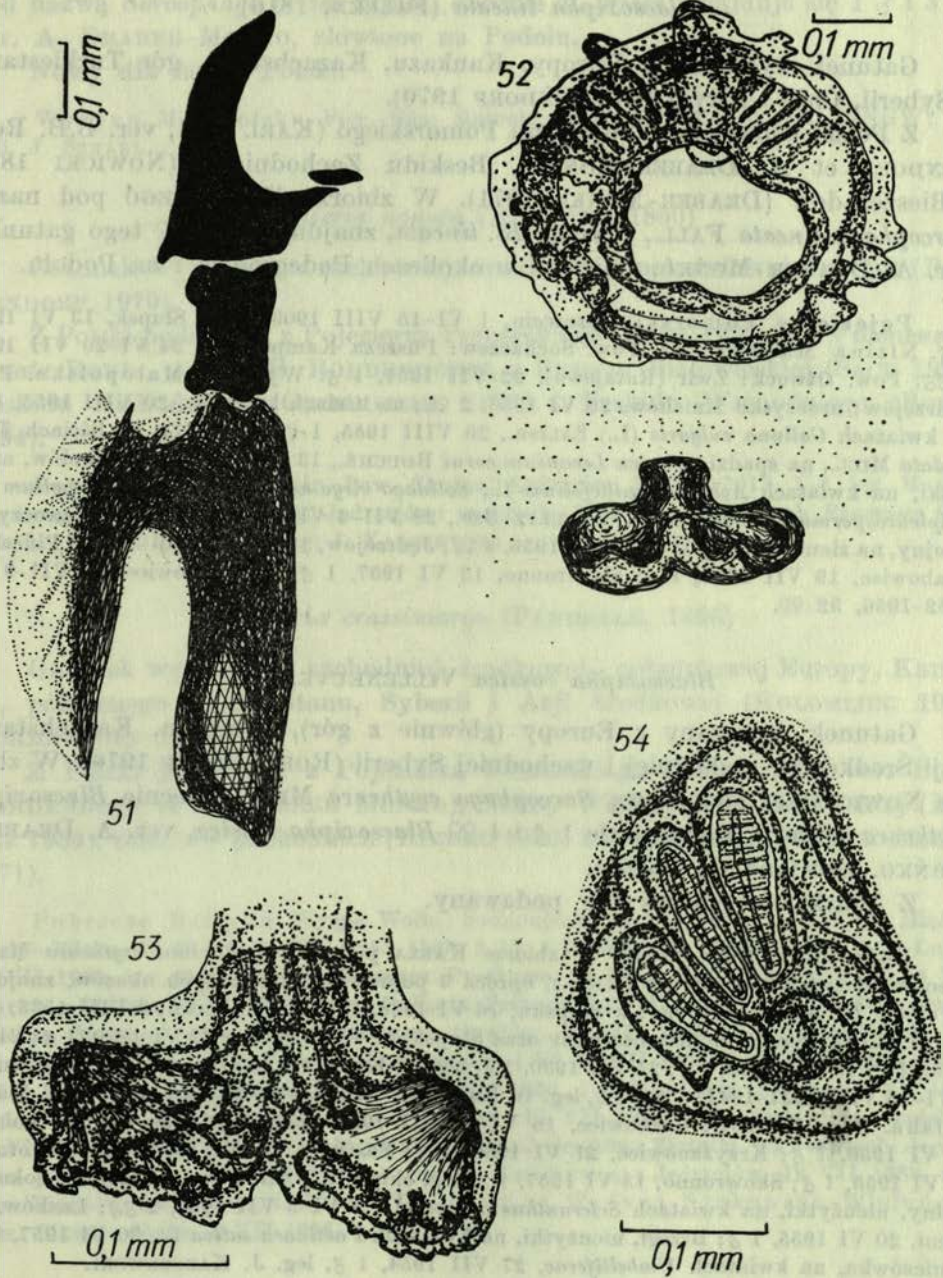
Blaesoxipha laticornis (MEIGEN, 1826)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie z wyjątkiem skrajnie północnych obszarów, wykazany również z Kaukazu, Azji Środkowej, zachodniej i wschodniej Syberii (ROHDENDORF 1970) oraz Japonii (KANO 1967).

Nowy dla fauny Polski.

Pojezierze Pomorskie. W zbiorze O. KARLA pod nazwą *Blaesoxipha grisea* MEIG. znajdowały się 3 ♀♀ *Bl. laticornis*, ver. B. B. ROHDENDORF, złowione 29 VI, 1 i 16 VII 1931 w następujących miejscowościach: Pow. Miastko: Rzeczycza Wielka; Pow. Gryfino: Stare Czarnowo, leg. O. KARL. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, łąki, 14-19 VI 1956, 2 ♂♂; Grabowiec, 27 VII 1956, 1 ♂; Skowronno, 18 VI 1956, 1 ♂; las Dębina-polana, 15 VI 1956, 1 ♂, leg. ekipa IZ PAN.

Rys. 51-54. *Blaesoxipha fossaria* (PAND.), Warszawa-Radość, 11 VII 1958, ex *Barbitistes constrictus* BR.-WATT., imago 23 VII 1958, leg. et cult. W. BAZYLUK. 51 - aparat głowogardzielowy LIII; 52 - tylny odcinek poczwarki; 53 - płytka odbytowa; 54 - tylna przetchlinka.

Blaesoxipha lineata (FALLÉN, 1816)

Gatunek wykazany z Europy, Kaukazu, Kazachstanu, gór Turkiestanu, z Syberii, Chin i Afryki (ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. B.B. ROHDENDORF et A. DRABER-MOŃKO), Beskidu Zachodniego (NOWICKI 1873) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga lineata* FALL., obecnie *Bl. lineata*, znajdują się 2 ♀♀ tego gatunku, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione w okolicach Podegrodzia i na Podolu.

Pojezierze Pomorskie. Szczecin, 1 VI–15 VIII 1909, 2 ♀♀. Słupsk, 13 VI 1936, 1 ♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 24 VI–20 VII 1955, 2 ♂♂. Pow. Otwock: Zwir (Ratajowo), 22 VII 1951, 1 ♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: uroczysko Mnichów, 29 VI 1956, 2 ♀♀; na liściach krzewów, 20 VIII 1955, 1 ♀; na kwiatach *Calluna vulgaris* (L.) SALISB., 20 VIII 1955, 1 ♀; oddz. 211, na liściach *Tilia cordata* MILL., na spadzi czerwca *Lecanium corni* BOUCHÉ., 13 VII 1957, 1 ♂; Sokołów, nieużytki, na kwiatach *Achillea millefolium* L., *Solidago virgo-aurea* L., *Thymus serpyllum* L., *Tripleurospermum inodorum* (L.) SCHULTZ-BIP., 28 VII–4 VIII 1954–1956, 7 ♀♀; uroczysko Chojny, na ziemi, 28 VII–10 IX 1955–1956, 4 ♀♀; Jędrzejów, 19 VII 1963, 1 ♀. Pow. Pińczów: Grabowiec, 19 VII 1956, 1 ♂; Skowronno, 13 VI 1957, 1 ♂; Krzyżanowice, 22 VII–9 IX 1952–1956, 32 ♀♀.

Blaesoxipha rossica VILLENEUVE, 1911

Gatunek wykazany z Europy (głównie z gór), Kaukazu, Kazachstanu, Azji Środkowej, zachodniej i wschodniej Syberii (ROHDENDORF 1970). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga erythrura* MEIG., obecnie *Blaesoxipha erythrura* (MEIG.), znajduje się 1 ♂ i 4 ♀♀ *Blaesoxipha rossica*, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione na Podolu.

Z Polski dotychczas nie podawany.

Pojezierze Pomorskie. W zbiorze KARLA pod nazwą *Ravinia erythrura* MEIG., obecnie *Blaesoxipha erythrura* (MEIG.), oprócz 3 poprawnie oznaczonych okazów, znajdują się okazy *Bl. rossica* złowione: w Słupsku, 16 VI 1936, 1 ♂, leg. O. KARL; 3 VIII 1933, 1 ♂, leg. O. KARL, ver. B. B. ROHDENDORF oraz Słupsk, 11 VI 1936, 1 ♂; 22 VI 1930, 1 ♂; 24 VI 1936, 1 ♂; 16 VII 1930, 1 ♂; 21 VII 1930, 1 ♂, leg. O. KARL, ver. A. DRABER-MOŃKO. Słupsk 6 VI–16 VIII 1931–1941, 5 ♂♂, 1 ♀, leg. O. KARL det. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec, 16 VI–19 VII 1955–1956, 2 ♂♂; las Dębina, polana, 15 VI 1956, 1 ♂; Krzyżanowice, 21 VI 1956, 1 ♂; Pasturka, 20 VI 1956, 2 ♂♂; Skotniki, 23 VI 1955, 1 ♂; Skowronno, 13 VI 1957, 1 ♂, leg. ekipa IZ PAN. Pow. Jędrzejów: Sokołów Dolny, nieużytki, na kwiatach *Scleranthus annuus* L., 8 VI–3 VII 1955, 2 ♂♂; Lasków, na ziemi, 20 VI 1955, 1 ♂; Brzegi, nieużytki, na kwiatach *Pastinaca sativa* L., 30 VI 1957, 1 ♂; leśniczówka, na kwiatach *Umbelliferae*, 27 VII 1954, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Tephromyia grisea (MEIGEN, 1826)

Gatunek rozprzestrzeniony w środkowej i południowej Europie oraz północnym Kazachstanie (ROHDENDORF 1937; 1970). W zbiorze NOWICKIEGO

pod nazwą *Sarcophaga grisea* MEIG., obecnie *T. grisea*, znajduje się 1 ♂ i 3 ♀♀, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione na Podolu.

Nowy dla fauny Polski.

Wyżyna Małopolska. Pow. Hża: Marcule, III 1899, 1 ♂, 1 ♀, coll. PINGW; 1 ♀, coll. J. SZNABL.

Bellieria agnata (RONDANI, 1860)

Gatunek wykazany z zachodniej, środkowej i południowej Europy (ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, sub *Villeneuveella agnata* ROND., ver. B. B. ROHDENDORF), z Puszczy Białowieskiej (SACK 1925), Beskidu Zachodniego (GRZEGORZEK 1873) i Beskidu Wschodniego (BOBEK 1894).

Pojezierze Pomorskie. Pow. Chojna: Łukowice, 22 VII 1913, 1 ♂, leg. HANAU. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: uroczysko Chojny, na kwiatach *Rhamnus frangula* L., 22 VII 1955, 2 ♂♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Bellieria crassimargo (PANDELLÉ, 1896)

Gatunek wykazany z zachodniej, środkowej i południowej Europy, Kaukazu, północnego Kazachstanu, Syberii i Azji Środkowej (KOLOMLJEC 1966; ROHDENDORF 1970).

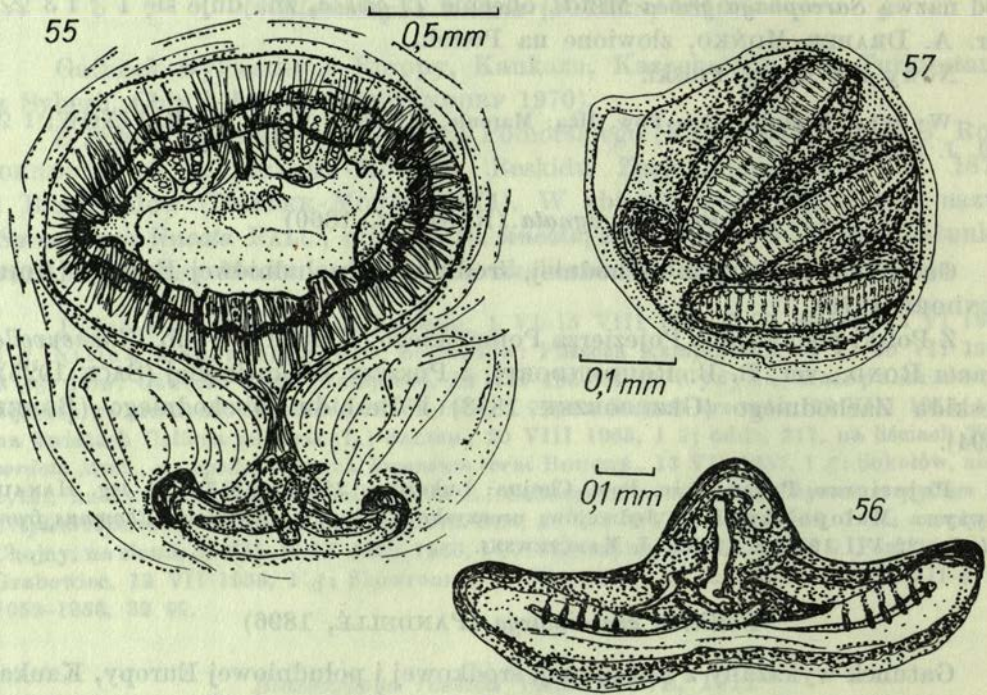
Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. B. B. ROHDENDORF et A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Sudetów Zachodnich (RIEDEL 1930) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Świnoujście, 19 VII 1966, 1 ♂; WPN, Międzyzdroje-Wicko, 22-24 VI-10 VIII 1963-1965, 2 ♂♂, 1 ♀; Wapnica, 29 VII 1969, 1 ♂; Lubin, 17 VII 1969, 1 ♂. Pow. Gryfice: Trzęsacz-Pustkowo, 21 VIII, 1967, 1 ♂. Pojezierze Pomorskie. Słupsk, 7 VI 1930, 2 ♂♂, leg. O. KARL. Szczecin, 12 VIII 1916, 1 ♀, leg. G. SCHROEDER. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Gawłów, 12 VIII 1960, 1 ♂, Trojanów, 25 V-5 IX 1956-1964, 8 ♂♂, 1 ♀; Puszcza Kampinoska, 4 VI-22 VII 1955, 2 ♂♂, Sochaczew, 29 VI 1955, 1 ♂. Pow. Pruszków: Zaborówek, 28 VII 1955, 1 ♂. Podlasie. Siedlce, 10 IX 1966, 1 ♂. Puszcza Białowieska. Park Pałacowy, 13 VII 1965, 1 ♂; Białowieża, cegielnia, 17 VII 1968, 1 ♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Złotniki, na kwiatach *Aegopodium podagraria* L., 17 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; Jędrzejów, 19 VII 1963, 1 ♂. Pow. Pińczów: las Dębina, 15 VI-26 VIII 1956, 2 ♂♂. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Olkusz: Ojców, 3 VII 1956, 3 ♂♂.

Bellieria hirticrus (PANDELLÉ, 1896) (rys. 55-57)

Gatunek wykazany ze środkowej i południowej Europy oraz Abchazji (ROHDENDORF 1937; SÉGUY 1941).

Z Polski dotychczas nie podawany. W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą

Rys. 55–57. *Bellieria hirticus* (PAND.), pow. Pińczów: Krzyżanowice-cmentarz, lato 1957, leg. et cult. Sz. NOWAKOWSKI. 55 – tylny odcinek poczwarki; 56 – płytka odbytowa; 57 – tylna przetchlinka.

Sarcophaga atrops MEIG., obecnie *Sarcophaga carnaria* (L.), znajduje się 1 ♂ *B. hirticus*, ver. A. DRABER-MOŃKO, oraz 1 ♂ *Robineauella scoparia* (PAND.), ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione w Tatrach i na pozostałych terenach byłej Galicji.

Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, cmentarz, lato 1957, 1 ♂, leg. et cult. Sz. NOWAKOWSKI, det. B. B. ROHDENDORF; Krzyżanowice, wzgórze, 26 IV–21 VII 1956–1957, 4 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO.

Bellieria maculata (MEIGEN, 1838)

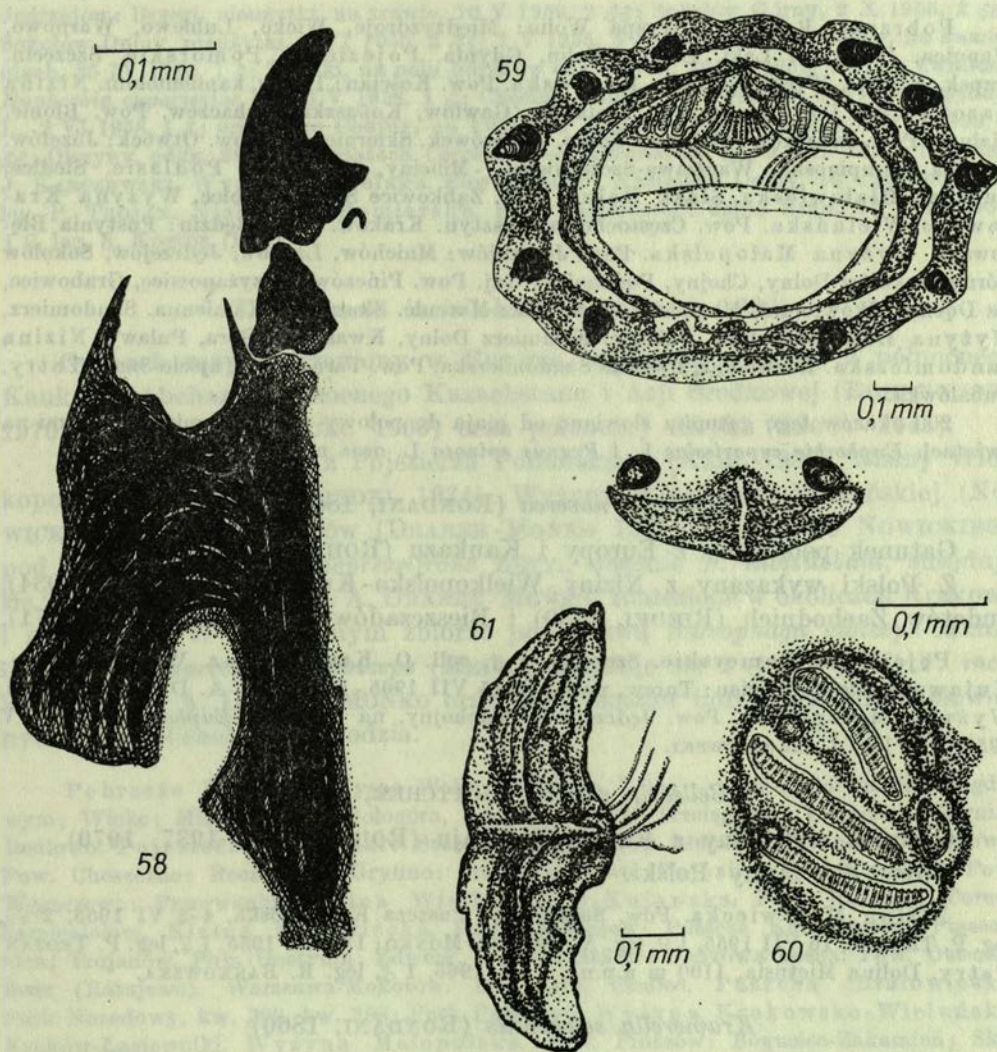
Gatunek wykazany z południowej Europy, północnej Afryki, Zakaukazia, Kazachstanu, Azji Środkowej, Azji Mniejszej, Mongolii i Chin. Larwy żyją w ekskrementach zwierząt i ludzi.

Z Polski podawany z okolic Jędrzejowa (KARCZEWSKI 1961b). W zbiorze KARCZEWSKIEGO pod nazwą *Sarcophaga maculata* MEIG., obecnie *B. maculata*, znajdował się okaz *Sarcophaga carnaria* (L.), złowiony na spadzi *Pterocoma populeum* KALT., w uroczysku Mnichów, 19 IX 1957, 1 ♀, leg. J. KARCZEWSKI, ver. A. DRABER-MOŃKO. *B. maculata* nie jest więc dotąd znany z Polski.

Bellieria melanura (MEIGEN, 1826) (rys. 58–61)

Występuje w Europie, na Kaukazie, w Azji Środkowej (na północy dochodzi do granicy tundry), na Syberii, w Kraju Nadmorskim, w Azji Zachodniej, wymieniany także z północnych Indii i z Ameryki Północnej (ROHDENDORF 1937; 1970) oraz Chin, Japonii, Korei, Tajwanu i południowo-wschodniej Azji (KANO 1967).

Z Polski podawany dotychczas z Pobrzeża Bałtyku (CZWAŁINA 1901), Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. B. B. ROHDENDORF et A. DRABER-

Rys. 58–61. *Bellieria melanura* (MEIG.), Warszawa-Szczęśliwice, 11 VIII 1958, ♀, ex *Chortippus brunneus* THUNB., leg. et cult. K. WINNIK. 58 – aparat głowowogardzielowy; 59 – tylny odcinek poczwarki na wprost; 60 – tylna przetchlinka; 61 – płytka odbytowa.

Mońko), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej i Tatr (NOWICKI 1873) oraz Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971). W zbiorze KARLA oprócz kilku poprawnie oznaczonych okazów tego gatunku znajduje się 1 okaz *Heteronychia vagans* (MEIG.), złowiony w Słupsku, 5 VI 1930, 1 ♀, leg. O. KARL, ver. A. DRABER-MOŃKO. W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga melanura* MEIG., obecnie *B. melanura*, znajdują się 2 ♀♀, ver. A. DRABER-MOŃKO oraz 1 ♂ *Parasarcophaga emdeni* ROHD., ver. A. DRABER-MOŃKO i 2 ♂♂ *Sarcophaga carnaria* (L.), ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione w Tatrach i okolicach Krakowa.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Międzyzdroje, Wicko, Lubiewo, Warnowo, Wapnica, Drożkowe Łąki, Lubin, Wolin, Gdynia. Pojezierze Pomorskie. Szczecin. Słupsk. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Kościan: Turew, kamieniołom. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, Gawłów, Kożuszki, Sochaczew. Pow. Błonie. Białuty. Pow. Pruszków: Podkowa Leśna, Zaborówek. Skierniewice. Pow. Otwock: Józefów. Puszcza Kampinoska. Warszawa-Szczęśliwice, -Młociny, -Mokotów. Podlasie. Siedlce. Puszcza Białowieska. Śląsk Dolny. Pow. Ząbkowice Śląskie: Stolec. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Częstochowa: Olsztyn. Kraków. Pow. Będzin: Pustynia Błędowska. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Mnichów, Lasków, Jędrzejów, Sokołów Górny, Sokołów Dolny, Chojny, Podchojny, Gaj. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, Grabowiec, las Dębina, Skowronno, Młodzawy. Pow. Iłża: Marcule. Skarżysko-Kamienna. Sandomierz. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny, Kwaskowa Góra, Puławy. Nizina Sandomierska. Rozwadów, Puszcza Sandomierska. Pow. Tarnobrzeg: ujście Sanu. Tatry. Gubałówka.

200 okazów tego gatunku złowiono od maja do połowy września, między innymi na kwiatach *Euphorbia cyparissias* L. i *Prunus spinosa* L. oraz na ludzkim kale.

Bellieria noverca (RONDANI, 1860)

Gatunek podawany z Europy i Kaukazu (ROHDENDORF 1970).

Z Polski wykazany z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Sudetów Zachodnich (RIEDEL 1930) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

Pojezierze Pomorskie. Szczecin, 1 ♂, coll. O. KARL. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Kościan: Turew, park, 14-15 VII 1965, 10 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Podchojny, na kwiatach *Euphorbia* sp., 13 V 1955, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Bellieria rosellei (BÖTTCHER, 1912)

Gatunek wykazany z Europy i Altaju (ROHDENDORF 1937, 1970).

Nowy dla fauny Polski.

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 4-8 VI 1955, 2 ♀♀, leg. P. TROJAN; 16 VII 1955, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO; 13 VIII 1955, 1 ♀, leg. P. TROJAN. Tatry. Dolina Miętusia, 1100 m n.p.m., 2 IX 1965, 1 ♂, leg. R. BAŃKOWSKA.

Kramerella setipennis (RONDANI, 1860)

Gatunek wykazany z zachodniej, środkowej i południowej Europy (SÉGUY 1941). Przez Polskę przechodzi wschodnia granica jego zasięgu (ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany dotychczas tylko z Pojezierza Pomorskiego (DRABER-MOŃKO 1966a) oraz Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

Pojezierze Pomorskie. Słupsk, 25 VII 1917, 1 ♀, leg. O. KARL et det. sub *Athysia nigriventris* MEIG., ver. B. B. ROHDENDORF. Pow. Słupsk: 1 ♀, leg. O. KARL; Strzelinko, 6 VI 1930, 1 ♀, leg. O. KARL. Widzino, 19 V 1931, 1 ♀, leg. O. KARL. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 19 V 1966, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO. Puszcza Białowieńska. Park Narodowy, oddz. 369, 19 VII 1960, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO. Śląsk Górny. Pow. Będzin: Pustynia Będowska, 7 VIII 1951, 1 ♀, leg. W. J. PUŁAWSKI. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, 18 V 1957, 1 ♀; 9 VI 1956, 1 ♂; 25 VII 1956, 1 ♀, leg. ekipa IZ PAN; Grabowiec, 23 V 1958, 1 ♂; 29 VI 1957, 1 ♀, leg. ekipa IZ PAN. Pow. Jędrzejów: Brzegi, nieużytki, na trawie, 10 V 1959, 2 ♂♂; Sokołów Górny, 2 X 1955, 2 ♂♂; Sokołów Dolny, nieużytki, 9 VI 1955, 2 ♂♂; 7 V 1955, 5 ♂♂; uroczysko Sokołów, na kamieniach, 25 IV 1959, 1 ♂; Żerniki, na polu buraków cukrowych, 26 IX 1955, 1 ♂; na kwiatkach *Euphorbia cyparissias* L., 16 V 1958, 1 ♂; Chęciny, zamek, na kwiatkach *Thymus serpyllum* L., 2 VI 1958, 1 ♂; uroczysko Chojny, na kwiatkach *Euphorbia cyparissias* L., 10 V 1959, 2 ♂♂; Olszyny, oddz. 282, na kwiatkach *Cerastium semidecandrum* L., 9 VII 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny, 16 VII 1958, 1 ♀, leg. P. TROJAN. Nizina Sandomierska. Pow. Tarnobrzeg: ujście Sanu, 27 VIII 1961, 1 ♀, leg. S. KOZIOL (BAL).

Thyrocneema incisilobata (PANDELLÉ, 1896)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, wykazany również z północnego Kaukazu, Abchazji, północnego Kazachstanu i Azji Środkowej (ROHDENDORF 1970), Syberii (KOLOMLJEC 1966) oraz północnej Afryki (SÉGUY 1941).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej (NOWICKI 1873) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga depressifrons* ZETT., obecnie *T. incisilobata*, znajdują się 2 ♂♂ tego gatunku, ver. A. DRABER-MOŃKO, znalezione w okolicach Krakowa i na Podolu. W tym samym zbiorze pod nazwą *Sarcophaga albiceps* MEIG., obecnie *Parasarcophaga albiceps* (MEIG.), znajduje się 1 ♂ (27 VIII) *T. incisilobata*, ver. A. DRABER-MOŃKO oraz kilka okazów innych gatunków złowionych w okolicach Podegrodzia.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Wapnica, łąka; — nad Jeziorem Szmaragdowym; Wicko; Międzyzdroje; Gologóra, kurhany; WPN Trzciagowo; Warnowo. Gdynia-Redłowo. Pojezierze Pomorskie. Szczecin. Słupsk. Pow. Słupsk: Strzelinko; Orzechowo. Pow. Choszczno: Recz. Pow. Gryfino: Stare Czarnowo. Pojezierze Mazurskie. Pow. Węgorzewo: Przerwanki. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Kościan: Turew, kamieniołom. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinowska; Piasecznica; Trojanów. Pow. Gostynin: Zdwórz. Pow. Pruszków: Podkowa Leśna. Pow. Otwock: Żwir (Ratajewo). Warszawa-Mokotów. Podlasie. Siedlce. Puszcza Białowieńska. Park Narodowy, kw. 399, kw. 398; Park Pałacowy. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Kraków-Łagiewniki. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Bogucice-Zakamień; Skowronno; Grabowiec; Krzyżanowice, Winiary. Pow. Hża: Marcule. Pow. Jędrzejów: uroczysko Rudki; uroczysko Lasków, na kwiatkach *Euphorbia cyparissias* L.; Jędrzejów; uroczysko Chojny, na kwiatkach *Carum carvi* L.; uroczysko Lasków, na liściach *Quercus* sp. i *Populus*

tremula L. oraz na kwiatach *Rhamnus cathartica* L. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny; Kijanów.

91 ♂♂ i 14 ♀♀ tego gatunku złowiono od 14 V do 6 IX.

Sarcotachinella sinuata (MEIGEN, 1826)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie do północnej Skandynawii, na Kaukazie, w Kazachstanie, Azji Środkowej, Kraju Nadmorskim i w Ameryce Północnej (ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany z Pobrzeża Bałtyku (CZWAŁINA 1893), Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga nigriventris* MEIG., obecnie *Pierretia nigriventris* (MEIG.), znajdowały się 2 ♂♂ *Heteronychia dissimilis* (MEIG.), ver. A. DRABER-MOŃKO oraz 1 ♂ *S. sinuata*, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione na Podolu. W tym samym zbiorze pod nazwą *Sarcophaga offuscata* MEIG., obecnie *Heteronychia boettcheriana* ROHD., znajduje się 1 ♂ *S. sinuata*, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowiony w okolicach Podegrodzia lub na Podolu. Również w tym zbiorze pod nazwą *Sarcophaga sinuata* MEIG., obecnie *S. sinuata*, znajdują się 2 ♂♂ tego gatunku, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione na Podolu.

Pobrzeże Bałtyku. Pow. Słupsk: Ustka, 31 VII–20 VIII 1916–1917, 3 ♂♂. Pojezierze Pomorskie. Szczecin, 8 VI 1911, 1 ♀; 10 ♂♂, 2 ♀♀; Słupsk, 2 VI–7 VIII 1942, 10 ♂♂. Pojezierze Mazurskie. Pow. Mrągowo: Kanał Tałty, 13 VIII 1968, 1 ♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Gostynin: Zdwórz, 9 VIII 1969, 1 ♂. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 11 VII 1955, 1 ♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Młodzawy, olszyna, 15–19 VI 1956, 1 ♂, 1 ♀; Krzyżanowice, 15 V–19 VI 1956–1958, 3 ♂♂, 2 ♀♀. Pow. Jędrzejów: Lasków, oddz. 199, 23 VII 1963, 1 ♂; 29 V 1956, 1 ♂; Nieznanowice, 26 VII 1954, 1 ♂; uroczysko Mnichów, oddz. 184, na liściach, 8 VII–25 VIII 1956–1958, 1 ♂; na kwiatach *Angelica silvestris* L., 1 VIII 1954, 1 ♂; na kwiatach *Prunus spinosa* L., 1 ♂.

Bellieriomima subulata (PANDELLÉ, 1896)

Dość rzadko łowiony gatunek, rozprzestrzeniony w północnej, środkowej, i południowej Europie (ROHDENDORF 1970).

Z Polski dotychczas nie podawany.

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 4 VI 1955, 1 ♂, leg. P. TROJAN; 17 VI 1955, 1 ♂, leg. P. TROJAN.

Pierretia clathrata (MEIGEN, 1826)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, na północy dochodzi do środkowej Szwecji i Finlandii, występuje w zachodniej Syberii, Kraju Amurskim i na Kamczatce (ROHDENDORF 1937; 1970) oraz w Japonii (KANO 1967).

Z Polski podawany dotychczas z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. B. B. ROHDENDORF et A. DRABER-MOŃKO) i Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934).

W zbiorze KARLA pod nazwą *Athyrsia nigriventris* MEIG., obecnie *Pierretia nigriventris* (MEIG.), znajdowały się okazy *P. clathrata* złowione: Pow. Słupsk: Widzino, 21 V 1932, 1 ♂, leg. O. KARL, ver. B. B. ROHDENDORF; Słupsk, 10 VI 1931, 1 ♂, leg. O. KARL, ver. B. B. ROHDENDORF. W tym samym zbiorze pod nazwą *Athyrsia rostrata* PAND., obecnie *Pierretia rostrata* (PAND.), znajduje się 1 okaz *P. clathrata* złowiony w pow. Słupsk, 3 VII 1936, 1 ♂, leg. O. KARL, ver. A. DRABER-MOŃKO.

Pojezierze Pomorskie. Szczecin, 15 V–17 VII 1913–1916, 1 ♂, 1 ♀. Słupsk, 2 VII 1936, 1 ♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 30 VII–18 VIII 1956–1964, 2 ♀♀. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, wzgórze, 21 VII 1956, 1 ♂; Grabowiec, 17 VI 1956, 1 ♂, 1 ♀; Bogucice-Zakamień, 1 VII 1958, 1 ♂. Pow. Jędrzejów: uroczysko Gaj, pod okapem akacji, na spadzi *Eulecanium corni* BOUCHÉ., 6 VI 1956, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; uroczysko Chojny, na kwiatach *Mentha L.*, 22 VII 1955, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; uroczysko Lasków, oddz. 211, 5 VI 1955, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; uroczysko Mnichów, oddz. 184, na spadzi na liściach *Prunus padus L.*, 24 V 1958, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Pierretia discifera (PANDELLÉ, 1896)

Dotychczas znane są następujące stanowiska tego gatunku, po jednym w każdym wymienionym kraju: południowa Francja, Rumunia, Czechosłowacja, Ukraina (ROHDENDORF 1970) i Polska (DRABER-MOŃKO 1971).

Z Polski podawany z Bieszczadów.

Pierretia granulata (KRAMER, 1908)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, na północy dochodzi do południowej Finlandii (ROHDENDORF 1937, 1970).

Nowy dla fauny Polski.

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, górką, 15 V 1969, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Puszcza Kampinowska, 17 VI 1955, 1 ♀, leg. P. TROJAN. Puszcza Białowiecka. Park Narodowy, kw. 369, 19 VII 1960, 1 ♂, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, łąki, 26 V 1958, 1 ♀; 11 VI 1956, 1 ♀; 15 VI 1956, 1 ♀; 30 VI 1958, 1 ♂, 1 ♀; 26 VII 1956, 1 ♀, leg. ekipa IZ PAN. Pow. Jędrzejów: uroczysko Lasków, oddz. 199, 23 VII 1963, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Olenno, na liściach *Prunus padus L.*, na spadzi *Rhopalosiphum padi* (L.), 24 V 1956, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI et det. sub *Sarcophaga vicina* VILL., ver. A. DRABER-MOŃKO. Nizina Sandomierska. Pow. Tarnobrzeg: ujście Sanu, 10 IX 1961, 1 ♀, leg. S. KOZIOL. Bieszczady. Pow. Lesko: Wetlina, 23 VI 1960, 1 ♀, leg. R. BAŃKOWSKA.

Pierretia lunigera (BÖTTCHER, 1914)

Gatunek wykazany ze środkowej Europy, Tyrolu i Kaukazu (ROHDENDORF 1937, 1970) oraz Rumunii (LEHRER 1959).

Z Polski dotychczas nie podawany.

Bieszczady. Łowiony w reglu dolnym i na połoninach do ca 1340 m n.p.m. Pow. Ustrzyki Dolne: Dwernik-Kamień, 16 VIII 1966, 1 ♂, leg. J. WOJNAROWICZ; Tarnica, szczyt, 19 VI 1966, 1 ♂, leg. J. WOJNAROWICZ.

Pierretia nemoralis (KRAMER, 1908)

Gatunek wykazany z północnej, środkowej i południowej Europy (ROHDENDORF 1970) oraz Syberii (KOLOMLJEC 1966).

Z Polski podawany z Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971). Okazy zebrane w Bieszczadach zostały błędnie oznaczone, w rzeczywistości należą do *Pierretia lunigera* (BÖTTCH.).

Pierretia nigriventris (MEIGEN, 1826)

Gatunek rozprzestrzeniony głównie w zachodniej, środkowej i południowej Europie (ROHDENDORF 1937, 1970) oraz północnej Afryce (SÉGUY 1941).

Z Polski podawany z Pobrzeża Bałtyku (CZWAŁINA 1893), Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. B. B. ROHDENDORF et A. DRABER-MOŃKO), i Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934).

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Międzyzdroje, 11 VII 1964, 6 ♂♂; Wicko, 8–26 VII 1964–1966, 4 ♂♂; Międzyzdroje–Wicko, 24 VI 1965, 1 ♂, 1 ♀; Wicko, brzeg WPN, 7 VIII 1963, 1 ♂, 2 ♀♀; Międzyzdroje, brzeg wydm, 12 VII 1966, 1 ♀; -brzeg WPN, 5 VII 1966, 2 ♂♂, 3 ♀♀; Wicko–Międzyzdroje, nasyp kolejowy, 25 VI–20 VII 1964–1965, 8 ♂♂, 4 ♀♀; Warnowo, nieużytki, 2 VIII 1966, 2 ♀♀; Wapnica, nad Jeziorem Szmaragdowym, 6 VIII 1963, 5 ♂♂, 1 ♀. Gdynia-Redłowo, 13 V 1971, 1 ♂. Pojezierze Pomorskie. Szczecin, 16 VI–6 IX 1908–1937, 1 ♂, 5 ♀♀. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 8 VI–26 VII 1965–1966, 3 ♀♀. Puszcza Białowieska. Park Narodowy, oddz. 369, 12 VIII 1961, 1 ♀; Park Pałacowy, na kwiatach *Achillea millefolium* L., 22–24 VII 1960, 2 ♀♀. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Dębina, polana w lesie, 17 V–15 VI 1956–1957, 1 ♂, 2 ♀♀; Skowronno, 18 VI 1956, 1 ♀; Krzyżanowice, wzgórze, 16 V–7 VIII 1952–1958, 14 ♂♂, 17 ♀♀; Grabowiec, 16 V–2 VII 1956–1958, 7 ♂♂, 3 ♀♀. Pow. Jędrzejów: uroczysko Gaj, oddz. 246, na kwiatach *Rhamnus frangula* L., 26 V 1958, 2 ♂♂; na trawie, 11 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; uroczysko Chojny, na kwiatach *Euphorbia cyparissias* L., 18–24 V 1958, 2 ♂♂; na liściach, 18 VI 1958, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; uroczysko Mnichów, na liściach, 15 VII 1958, 1 ♂; uroczysko Małogoszcz, na kwiatach *Euphorbia cyparissias* L., 23 V 1958, 1 ♂; na kwiatach *Bellis perennis* L., 11 V 1959, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; Sokołów Dolny, nieużytki, 8 VI 1955, 1 ♂; Sokołów Górny, na kamieniach i na ziemi, 2 X 1955, 2 ♂♂; 25 IV 1959, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; Podchojny, rów, na kwiatach *Euphorbia cyparissias* L., 3 VI 1958, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI. Pow. Kielce: Chęciny-zamek, na trawie, 2 VI 1958, 5 ♂♂, leg. J. KARCZEWSKI; na kwiatach *Thymus serpyllum* L., 2 VI 1958, 2 ♂♂, leg. J. KARCZEWSKI. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Janowiec, 30 VI 1963, 1 ♀; Kazimierz Dolny, 7 V 1966, 1 ♀.

Pierretia rostrata (PANDELLÉ, 1896)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (głównie w zachodniej, środkowej i południowej) (ROHDENDORF 1937; 1970).

Z Polski podawany z Pobrzeża Bałtyku (CZWAŁINA 1893), Pojezierza

Pomorskiego (KARL 1937, sub *Athysia rostrata* PAND., ver. B. B. ROHDENDORF et A. DRABER-MOŃKO) i Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934). W zbiorze KARLA pod tą nazwą oprócz kilku poprawnie oznaczonych okazów tego gatunku znajdowały się również okazy *Pierretia villeneuvei* (BÖTTCH.), *Pierretia clathrata* (MEIG.) i *Heteronychia dissimilis* (MEIG.).

Pojezierze Pomorskie. Słupsk, 11 VIII 1931, 1 ♂, leg. O. KARL. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 15 VII 1954, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: na kwiatach *Rhamnus frangula* L., 14 VI 1953, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI. Pow. Kielce: las za Chęcunami, na kwiatach *Peucedanum cervaria* (L.) LAP., 11 VIII 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Pierretia soror (RONDANI, 1860)

Gatunek występuje w Europie, z wyjątkiem północnych obszarów (ROHDENDORF 1970).

Nowy dla fauny Polski.

Puszcza Białowieska. Park Narodowy, kw. 398, leg. jesionowy, południowy skraj, 24 VI 1966, 1 ♀, leg. S. BAL.

Pierretia strenua (ROBINEAU-DESVOIDY, 1863)

Gatunek bardzo rzadko spotykany, wykazany z Francji i Śląska (ROHDENDORF 1937).

Z Polski wymieniany z Sudetów Zachodnich (RIEDEL 1930) pod nazwą *Hartigia vulnerata* PAND., obecnie *P. strenua*.

Pierretia villeneuvei (BÖTTCHER, 1912)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie z wyjątkiem skrajnie północnych obszarów, wykazany również z Altaju (ROHDENDORF 1937).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. B. B. ROHDENDORF et A. DRABER-MOŃKO) i Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934).

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Międzyzdroje-Wicko, 10 VIII 1963, 1 ♂; Drożkowe Łąki, 22 VI 1965, 1 ♂. Pojezierze Pomorskie. W zbiorze KARLA pod nazwą *Athysia rostrata* PAND., obecnie *Pierretia rostrata* (PAND.), znajdowały się następujące okazy *P. villeneuvei* złowione w Słupsku, 23 V 1938, 1 ♂; 13 VII 1936, 1 ♂, 10 VII 1936, 1 ♂, leg. O. KARL, ver. A. DRABER-MOŃKO. W tym samym zbiorze pod nazwą *Pierretia haemorrhoea* MEIG., obecnie *Heteronychia haemorrhoea* (MEIG.), znajduje się jeden okaz *P. villeneuvei* złowiony w Słupsku, 10 VII 1936, 1 ♂, leg. O. KARL, det. A. DRABER-MOŃKO. Słupsk, 4 V-31 VII 1930-1942, 18 ♂♂, leg. O. KARL, det. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec, 27 VII 1956, 1 ♂; Młodzawy, olszyna, 13 VI 1956, 1 ♂; Krzyżanowice, łąki, 19 VI-26 VII 1956-1957, 3 ♂♂.

Pandelleana protuberans (PANDELLÉ, 1896)

Gatunek rozprzestrzeniony w środkowej i południowej Europie, Kazachstanie i Azji Mniejszej (ROHDENDORF 1970) oraz Syberii (KOLOMLJEC 1966).

Z Polski podawany dotychczas z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

Pobrzeże Bałtyku. Gdynia-Redłowo, las, 26 V 1971, 1 ♂, leg. Z. GUMKOWSKI. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinowska, 1 VII 1954, 1 ♀, leg. P. TROJAN; 19 VI 1955, 1 ♀, leg. P. TROJAN. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Dębina, las, 24 V 1958, 2 ♂♂, leg. ekipa IZ PAN.

Parasarcophaga albiceps (MEIGEN, 1826)

Gatunek szeroko rozprzestrzeniony, obejmujący swym zasięgiem prawie całą Europę z wyjątkiem skrajnie północnych obszarów, zachodnią, wschodnią i południową Syberię, Kraj Nadmorski, Kaukaz i południową Azję (ROHDENDORF 1937, 1970) oraz Japonię, Koreę, Tajwan, Chiny i południowo-wschodnią Azję (KANO 1967).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Podlasia (SZNABL 1881), Beskidu Wschodniego (BOBEK 1894), Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej (BOBEK 1893), Beskidu Zachodniego (GRZEGORZEK 1873; NOWICKI 1873) oraz Tatr (BOBEK 1890). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga albiceps* MEIG., obecnie *Parasarcophaga albiceps*, znajduje się 1 ♂ (27 VIII) *Thyrsocnema incisilobata* (PAND.), ver. A. DRABER-MOŃKO oraz 1 ♂ (6 VIII. 03) *Parasarcophaga tuberosa* (PAND.), ver. A. DRABER-MOŃKO; 1 ♂ *Parasarcophaga aratia* (PAND.), ver. A. DRABER-MOŃKO; 1 ♂ (9/61) *Sarcophaga lehmani* MÜLL., ver. A. DRABER-MOŃKO; 1 ♂ (208705) *Sarcophaga carnaria* (L.), ver. A. DRABER-MOŃKO jak również 1 ♀ (23/9) z rodzaju *Sarcophaga* MEIG., ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione w okolicach Podegrodzia.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Wicko, WPN, 7 VIII 1963, 1 ♂; Drożkowe Łąki, 26 VII 1966, 1 ♂; Lubiewo, 2 VIII 1963, 1 ♂; Biała Góra, 27 VII 1966, 1 ♀; Półwysep Przytor, 15 VII 1966, 2 ♂♂. Gdynia-Redłowo, 8-14 VII 1971, 3 ♂♂. Pow. Elbląg: Krynica Morska, 5 VIII 1958, 1 ♀. Pojezierze Mazurskie. Pow. Giżycko: Przerwanki, 20 VII 1957, 1 ♂. Pow. Mrągowo: Mikołajki, 12 VIII 1968, 5 ♂♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 19 V-24 VI 1964-1967, 3 ♂♂, 2 ♀♀; Gawłów, na soku wyciekającym z brzozy, 3-12 VIII 1960-1965, 1 ♂, 1 ♀; Puszcza Kampinowska, łąka, na przynętę (mięso), 8 VII 1954, 1 ♂; 20 VII 1955, 1 ♀. Pow. Pruszków: Podkowa Leśna, 6 VIII 1953, 1 ♀. Warszawa-Radość, Zbójna Góra, 12 VII 1956, 1 ♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec, 21-23 VII 1963, 3 ♂♂; Grochowiska, 14 VI-20 VII 1956, 2 ♂♂, 1 ♀; las Dębina, polana, 15-27 VI 1956-1957, 1 ♂, 1 ♀; Bogucice, 14 VI 1957, 1 ♂; Krzyżanowice, łąki, 14 VI-21 VII 1956, 1 ♂, 1 ♀. Pow. Jędrzejów: uroczysko Lasków, oddz. 199, 23 VII 1963, 2 ♂♂; uroczysko Sokółów, 7 VII 1961, 2 ♀♀; uroczysko Chojny, oddz. 85, na kwiatach *Peucedanum oreoselinum* (L.) MOENCH., 12 VII 1958, 1 ♂; 28 VII 1956, 1 ♂; Rudki, oddz. 203, na spadzi na liściach *Prunus spinosa* L., 4 VII 1954, 1 ♂; Żerniki, plaża, na kwiatach *Cirsium arvense*

(L.) SCOP., 21 VIII 1957, 1 ♂, leg. J. KARCEWSKI. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny, 11 VIII 1962, 2 ♂♂, 1 ♀; Góra Trzech Krzyży, 28 VI 1963, 2 ♂♂. Nizina Sandomierska. Pow. Nisko: Stalowa Wola, 24 VII 1956, 1 ♀. Bieszczady. Pow. Lesko: Krywe, 25 VIII 1966, 1 ♀; Rabe, 17 VIII 1968, 1 ♂.

Parasarcophaga aratrix (PANDELLÉ, 1896)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, wykazany również z Kaukazu, Syberii i Kameczatki (ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. B. B. ROHDENDORF et A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Sudetów Zachodnich (RIEDEL 1930) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga albiceps* MEIG. znajduje się 1 ♂ *Parasarcophaga aratrix* (PAND.), ver. A. DRABER-MOŃKO, złowiony w okolicach Podegrodzia oraz kilka okazów innych gatunków.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Wicko, 28 VI 1965, 1 ♂; Warnowo, 30 VIII 1966, 2 ♂♂; WPN Wicko, 26 VII 1966, 1 ♂; Drożkowe Łąki, 30 VII-26 VIII 1963-1966, 4 ♂♂, 1 ♀. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Kościan: Turew, 13-14 VII 1965, 4 ♂♂, 1 ♀. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Gawłów, 3 VIII 1965, 1 ♂. Puszcza Białowieska. Park Narodowy, kw. 399, 26 VI 1968, 1 ♂; brzeg rezerwatu, kw. 398, 15 VII 1967, 1 ♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec, 21 VII 1963, 8 ♂♂; Młodzawy, olszyna, 15 VI 1956, 1 ♂; Krzyżanowice, wzgórze, 14 VI-21 VII 1956, 2 ♀♀. Pow. Jędrzejów: Lasków, oddz. 199, 23 VII 1963, 1 ♀. Sandomierz, łąka, 30 VII 1959, 1 ♂. Wyżyna Lubelska. Okolice Puław, 26 IV 1899, 1 ♂.

Parasarcophaga argyrostoma (ROBINEAU-DESVOIDY, 1830)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, Kaukazie, Azji Środkowej, Iranie, północnych Indiach, Oceanii oraz Ameryce Północnej i Południowej (ROHDENDORF 1937, 1970).

Z Polski dotychczas nie podawany. W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga haemorrhoidalis* MEIG., obecnie *Bercea haemorrhoidalis* (FALL.), oprócz 2 ♂♂ tego gatunku, ver. A. DRABER-MOŃKO, znajduje się 1 ♂ *Parasarcophaga argyrostoma* (R.-D.), złowione w Tatrach i na pozostałych terenach byłej Galicji.

Pojezierze Pomorskie. W zbiorze KARLA pod nazwą *Pierretia dissimilis* MEIG., obecnie *Heteronychia dissimilis* (MEIG.), oprócz kilku poprawnie oznaczonych okazów znajdował się jeden okaz *P. argyrostoma* (R.-D.) zebrany w pow. Słupsk: Charnowo, 16 VI 1930, 1 ♂, leg. O. KARL, ver. B. B. ROHDENDORF. Nizina Mazowiecka. Instytut Zoologiczny PAN, Warszawa, V piętro, 29 V 1957, 1 ♂, leg. M. MROCKOWSKI; na lampę rtęciową umieszczoną na IV piętrze, 2 VIII 1962, 1 ♂, leg. K. WINNIK; na oknie IV piętra, VIII 1970, 1 ♂, leg. I. DWORAKOWSKA. Warszawa, VII 1953, 1 ♂, leg. A. JURCZYK. Wyżyna Małopolska. Pow. Busko Zdrój; Owczary, 2 VI 1958, 1 ♂, leg. P. TROJAN.

Parasarcophaga emdeni ROHDENDORF, 1970

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, na północy dochodzi do Danii, południowej Szwecji i okolic Leningradu, występuje na północnym Kaukazie, we wschodnim Kazachstanie, zachodniej Syberii i górach Altaj (ROHDENDORF 1937; 1970).

Nowy dla fauny Polski. W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga melanura* MEIG., obecnie *Bellieria melanura* (MEIG.), znajduje się 1 ♂ *Parasarcophaga emdeni*, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowiony w Tatrach.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Wiek ad Międzyzdroje, nasyp kolejowy, 20 VII 1964, 4 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Międzyzdroje, leśniczówka, 14 VII 1964, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Wapnica, łąka, 29 VII 1969, 2 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Międzyzdroje, koło ementarza, 4 VIII 1969, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Lubin, 3 VIII 1963, 2 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Świnoujście, 4 VI 1965, 1 ♂, leg. R. BAŃKOWSKA. Gdynia-Redłowo, 6-26 V 1971, 2 ♂♂, leg. Z. GUMKOWSKI. Gdańsk, 5 VII 1952, 1 ♂, leg. P. TROJAN. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Chrzanów: Karnocice, skałki, 1 V 1961, 1 ♂, leg. J. PRÓSZYŃSKI. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Dębina, las, polana, 24 V 1958, 1 ♂, leg. ekipa IZ PAN; Krzyżanowice, wzgórze, 21 VII 1956, 1 ♂, leg. ekipa IZ PAN; Grabowiec, 23 V-21 VII 1957-1963, 14 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Chroberz, 28 VI 1958, 1 ♂, leg. ekipa IZ PAN; Czerwony Chotel, 20 VI 1958, 1 ♂, leg. ekipa IZ PAN. Pow. Jędrzejów: Sobków, nieużytki, na piasku, 14 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; Sokółów Dolny, nieużytki, na ludzkim kale, 5 VII 1955, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kwaskowa Góra, 8 VIII 1962, 1 ♂, leg. S. BAL.

Parasarcophaga harpax (PANDELLÉ, 1896)

Występuje w Europie, na północnym Kaukazie, w północnej Afryce, Japonii, Korei, na Tajwanie, w południowo-wschodniej Azji, Ameryce Północnej i Oceanii (KANO 1967; ROHDENDORF 1970) oraz na Syberii (KOLOMIJEC 1966).

Z Polski podawany dotychczas z Pojezierza Pomorskiego i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

Pojezierze Pomorskie. W zbiorze KARLA pod nazwą *Thyrsoctena tuberosa* PAND. obecnie *Parasarcophaga tuberosa* (PAND.), znajdowały się okazy *P. harpax* złowione: Pow. Słupsk: Ustka, 11 VI 1930, 3 ♂♂, leg. O. KARL, ver. A. DRABER-MOŃKO; Orzechowo, 20 VI 1930, 1 ♂, leg. O. KARL, ver. A. DRABER-MOŃKO. Okolice Szczecina, 3 ♂♂ ex *Dendrolimus pini* L. Puszcza Białowieska. Park Narodowy, oddz. 399, 19 VII 1960, 3 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: Brzegi, nieużytki, na kwiatkach *Pastinaca sativa* L., 30 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; uroczysko Gaj, na pniu *Quercus* L., 11 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Parasarcophaga pandellei (ROHDENDORF, 1937)

Gatunek podawany dotychczas z zachodnich krajów śródziemnomorskich (Hiszpania, południowa Francja, Włochy, Algeria i Tunezja) (ROHDENDORF 1937; SÉGUY 1941) oraz Polski (DRABER-MOŃKO 1971).

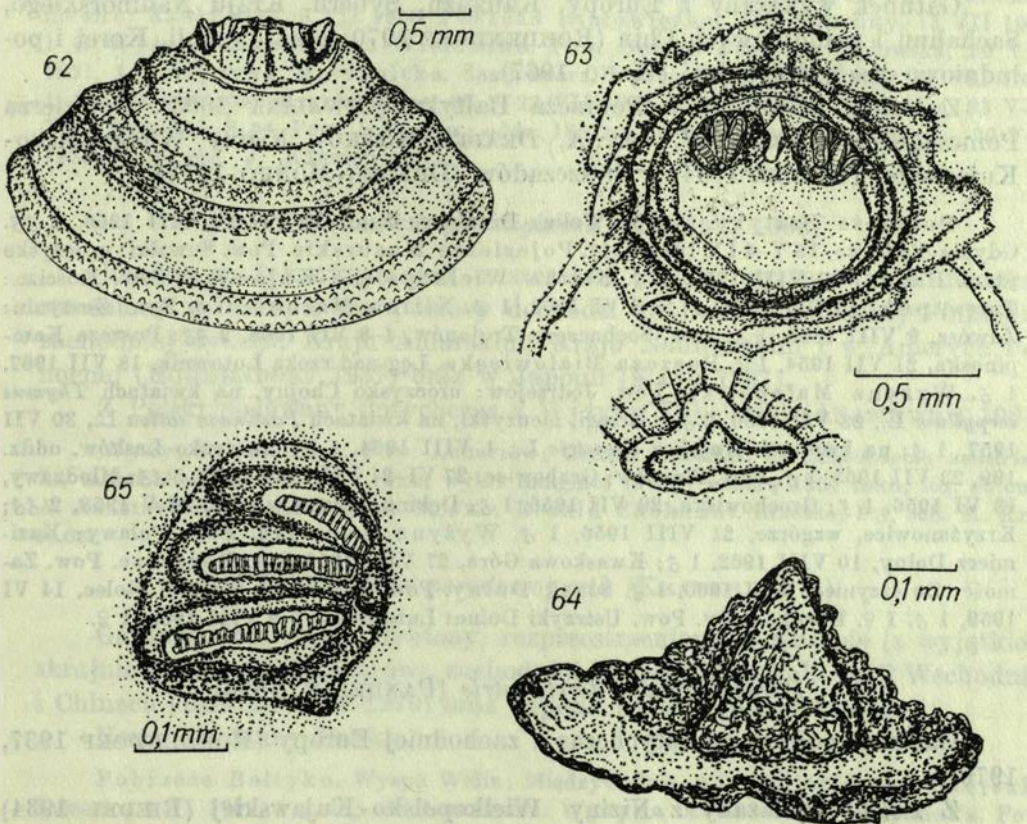
Z Polski podawany dotychczas tylko z Bieszczadów.

Parasarcophaga portschinskyi ROHDENDORF, 1937 (rys. 62–65)

Gatunek wykazany dotychczas z południowej Europy, europejskiej części ZSRR, Kaukazu, Azji Środkowej i Chin (ROHDENDORF 1970) oraz z Syberii (KOLOMIJEC 1966).

Nowy dla fauny Polski.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Międzyzdroje, koło cmentarza, 4 VIII 1966, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Pojezierze Pomorskie. W zbiorze KARLA pod nazwą *Thyrsocnema tuberosa* PAND., obecnie *Parasarcophaga tuberosa* (PAND.), znajdował się jeden okaz *P. portschinskyi*, ver. B. B. ROHDENDORF, złowiony w pow. Słupsk: Orzechowo, 24 VII

Rys. 62–65. *Parasarcophaga portschinskyi* ROHD., poczwarka 22 VI 1899, imago 3 VII 1899, coll. PINGW. 62 – górne wieczko; 63 – tylny odcinek ciała poczwarki; 64 – płytką odbytową; 65 – tylna przetchlinka.

1930, 1 ♂, leg. O. KARL. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 12 V 1957, 1 ♂, leg. P. TROJAN; 20 VII 1954, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Myszory, 14 VII 1955, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Gawłów, 19 VI–3 VIII 1965, 2 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Pow. Nowy Dwór Mazowiecki: Dziekanów Leśny, 21 VII 1959, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Puszcza Białowiecka. Pow. Hajnówka: Lipiny, 15 VII 1965, 1 ♂, leg. S. BAL;

Park Narodowy, oddz. 399, 19–20 VII 1960, 4 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Częstochowa: Zielona Góra, 9 VI 1959, 1 ♂, leg. P. TROJAN. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: uroczysko Caców, 4 VI 1971, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; uroczysko Sokolów, oddz. 96, na kwiatach *Peucedanum oreoselinum* (L.) MOENCH., 13 VII 1955, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; na kwiatach *Sorbus aucuparia* L., 20 V 1953, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI. Pow. Pińczów: Grabowiec, 21 VII 1963, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Janowiec, 9 VIII 1962, 1 ♂, leg. S. BAL; Kazimierz Dolny, 11 VIII 1962, 1 ♂, leg. R. BAŃKOWSKA. Nizina Sandomierska. Pow. Tarnobrzeg: Puszcza Sandomierska, 29 VII 1959, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO.

Parasarcophaga similis (PANDELLÉ, 1896)

Gatunek wykazany z Europy, Kaukazu, Syberii, Kraju Nadmorskiego, Sachalinu i południowych Chin (ROHDENDORF 1970) oraz Japonii, Korei i południowo-wschodniej Azji (KANO 1967).

Z Polski podawany z Pobrzeża Bałtyku (CZWAŁINA 1893), Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Drożkowe Łąki, 30 VII–29 VIII 1966, 2 ♂♂. Gdynia-Redłowo, 13 V–4 IX 1971, 4 ♂♂. Pojezierze Mazurskie. Pow. Suwałki: uroczysko Stara Hańcza, 27 VIII 1957, 1 ♂. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Kościan: Turew, park, 15 VII 1965, 1 ♂; 6 VI 1963, 1 ♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Gostynin: Zdwrz, 9 VIII 1969, 1 ♂. Pow. Sochaczew: Trojanów, 4–8 VII 1968, 2 ♂♂; Puszcza Kampinoska, 21 VII 1954, 1 ♂. Puszcza Białowieska. Łęg nad rzeką Łutownią, 18 VII 1967, 1 ♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: uroczysko Chojny, na kwiatach *Thymus serpyllum* L., 28 VII 1956, 2 ♂♂; Brzegi, nieużytki, na kwiatach *Pastinaca sativa* L., 30 VII 1957, 1 ♂; na kwiatach *Angelica silvestris* L., 1 VIII 1954, 1 ♂; uroczysko Lasków, oddz. 199, 23 VII 1963, 1 ♂. Pow. Pińczów: Grabowiec, 27 VI–21 VII 1956–1963, 5 ♂♂; Młodzawy, 13 VI 1956, 1 ♂; Grochowiska, 20 VII 1956, 1 ♂; Dębina, polana w lesie, 24 V 1958, 2 ♂♂; Krzyżanowice, wzgórze, 21 VIII 1956, 1 ♂. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny, 10 VIII 1962, 1 ♂; Kwaskowa Góra, 27 VIII 1959, 1 ♂. Roztocze. Pow. Zamość: Zwierzyniec, 8 VI 1960, 1 ♂. Śląsk Dolny. Pow. Ząbkowice Śląskie: Stolec, 14 VI 1959, 1 ♂, 1 ♀. Bieszczady. Pow. Ustrzyki Dolne: Lutowiska, 7–9 VIII 1965, 1 ♀.

Parasarcophaga teretirostris (PANDELLÉ, 1896)

Gatunek podawany dotychczas z zachodniej Europy (ROHDENDORF 1937, 1970).

Z Polski wykazany z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934)

Pojezierze Mazurskie. Pow. Giżycko: Przerwanki, VI 1965, 2 ♂♂, leg. E. ŚLIWA.

Parasarcophaga tuberosa (PANDELLÉ, 1896)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, na Kaukazie, w Kazachstanie, Azji Środkowej, wschodniej Syberii i północnej Afryce (ROHDENDORF 1937, 1970) oraz Japonii, Korei i Chinach (KANO 1967).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937) oraz Niziny

Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934). W zbiorze KARLA pod nazwą *Thyrsocnema tuberosa* PAND., obecnie *Parasarcophaga tuberosa*, znajdowały się tylko okazy należące do *Parasarcophaga harpax* (PAND.) i *Parasarcophaga portschinskyi* ROHD., ver. B. B. ROHDENDORF et A. DRABER-MOŃKO. W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga albiceps* MEIG., obecnie *Parasarcophaga albiceps* (MEIG.), znajduje się 1 ♂ (6 VIII/03) *Parasarcophaga tuberosa* (PAND.), ver. A. DRABER-MOŃKO oraz kilka okazów innych gatunków złowionych w okolicach Podegrodzia.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Półwysep Przytor, 15 VII 1966, 1 ♂. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Kościan: Turew, 14 VII 1965, 1 ♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, na przynętę (ser), 20 VII 1954, 1 ♂. Pow. Skiernewice: Kawki, wieś, 9 VII 1950. Puszcza Białowieska. Park Pałacowy, 13 VII 1965, 1 ♀. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Będzin: Pustynia Będowska, 29 VIII 1951, 1 ♀. Wyżyna Małopolska. Sandomierz, wawóz Królowej Jadwigi, 31 VII 1959, 1 ♂. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, 25 V–22 VII 1956–1958, 1 ♂, 1 ♀; Grabowiec, 23 V–21 VII 1956–1963, 8 ♂♂. Pow. Jędrzejów: oddz. 185, na kwiatach *Pastinaca sativa* L., 20 VIII 1954, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Parasarcophaga uliginosa (KRAMER, 1908)

Rzadko spotykany gatunek o szerokim zasięgu występowania. Rozprzestrzeniony w Europie (na północy dochodzi do Danii i północnej Finlandii), zachodniej Syberii, Kraju Amurskim, Kraju Nadmorskim i w Ameryce Północnej (ROHDENDORF 1937) oraz w Japonii (KANO 1967).

Z Polski podawany dotychczas z Wyżyny Lubelskiej (ANASIEWICZ 1964).

Wyżyna Lubelska. Pow. Lubartów: Ostrów Lubelski, ex *Malacosoma neustrium* L., materiał zebrano w 1956 roku, wylot imagines (3 ♂♂) wiosną 1957 roku, leg. et cult. A. ANASIEWICZ, det. A. DRABER-MOŃKO. Beskid Zachodni. Brzesko, 1 ♂, coll. M. KŁAPACZ.

Robineauella pseudoscopia (KRAMER, 1911)

Gatunek dość rzadko łowiony, rozprzestrzeniony w Europie (z wyjątkiem skrajnie północnych obszarów), zachodniej Syberii, Zabajkału, Azji Wschodniej i Chinach (ROHDENDORF 1970) oraz Japonii i Korei (KANO 1967).

Nowy dla fauny Polski.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Międzywodzie, 3 ♀♀. Pojezierze Pomorskie. Szczecin, 4 VI 1900, 1 ♂, leg. G. SCHROEDER. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Częstochowa: Zielona Góra, 9 VI 1959, 1 ♂, leg. P. TROJAN. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, wzgórze, 21 VII 1956, 1 ♀, leg. ekipa IZ PAN. Roztocze. Pow. Zamość: Zwierzyniec, 8 VI 1960, 1 ♀, leg. S. KOZIOL (BAL).

Robineauella scoparia (PANDELLÉ, 1896)

Gatunek wykazany z Europy, Zakaukazia, Mongolii, Syberii, Kamczatki, Sachalinu i Ameryki Północnej (ROHDENDORF 1970) oraz Japonii (KANO 1967).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-

MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1961b), Sudetów Zachodnich (RIEDEL 1930) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga atrops* MEIG., obecnie *Sarcophaga carnaria* (L.), znajduje się 1 ♂ (5.6) *Robineauella scoparia* (PAND.), det. A. DRABER-MOŃKO oraz 1 ♂ *Bellieria hirticrus* PAND., ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione w Tatrach i na pozostałych terenach byłej Galicji.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Międzyzdroje, łąka, 4 VIII 1963, 1 ♀. Pow. Sławno: Jarosławiec, 19 VIII 1957, 1 ♂. Gdynia-Redłowo, 3 VI-7 IX 1971, 3 ♂♂, 3 ♀♀. Pojezierze Pomorskie. Słupsk, 31 V 1930, 1 ♂. Pojezierze Mazurskie. Pow. Mrągowo: Mikołajki, 12 VIII 1968, 1 ♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinowska, łąka, na przynętę (mięso), VI 1952-1954, 1 ♂, 1 ♀. Puszcza Białowieska. Park Pałacowy, ad lucem, 13 VII 1965, 1 ♂; 1 VIII 1960, 1 ♀; Park Narodowy, kw. 442, 18 VII 1967, 1 ♀; 23 VII 1960, 1 ♂. Sudety, 2 VIII 1958, 1 ♂. Sudety Zachodnie. Szklarska Poręba, sierpień 1904, 3 ♂♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec, 27 VI-21 VII 1957-1963, 2 ♀♀. Pow. Jędrzejów: uroczysko Rudki, na kwiatach *Rhamnus frangula* L., 22 VII-5 IX 1954-1963, 2 ♂♂, leg. J. KARCZEWSKI; uroczysko Mnichów, na kwiatach *Rhamnus frangula* L., 3 VII 1953, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI. Góry Świętokrzyskie. Pow. Kielce: ŚPN, św. Katarzyna, 27 VIII 1961, 2 ♂♂, 1 ♀. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny, 7 V-2 IX 1958-1966, 2 ♂♂. Tatry, Gubałówka, 1100 m npm, 29 VII 1952, 1 ♂. Kotlina Nowotarska. Pow. Nowy Targ: Bukowina Tatrzańska, 26 VIII 1954, 1 ♂, 1 ♀.

Kramerea schuetzei (KRAMER, 1909)

Gatunek wykazany z Europy, Uralu, Kazachstanu, całej Syberii a także z Zabajkala, Kraju Amurskiego, Kraju Nadmorskiego oraz innych krajów Azji Wschodniej (ROHDENDORF 1970; KOLOMIJEC 1966; KANO 1967).

Z Polski podawany dotychczas z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

Pojezierze Pomorskie. Pow. Szczecin: Pustkowie, 5 ♂♂, leg. G. SCHROEDER. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec, południowo-zachodni stok, 2 VII 1957, 1 ♂, leg. ekipa IZ PAN.

Bercaea haemorrhoidalis (FALLÉN, 1816)

Szeroko rozprzestrzeniony gatunek, występujący w całej Europie z wyjątkiem skrajnie północnych obszarów. Wykazany z Kaukazu, Azji Środkowej, Kraju Nadmorskiego, Japonii, Korei, Chin, Indii, Afryki i Ameryki Północnej (ROHDENDORF 1970; KANO 1967; SÉGUY 1941).

Z Polski podawany dotychczas z Pobrzeża Bałtyku (CZWAŁINA 1901), Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Mazowieckiej (SZNABL 1881), Beskidu Zachodniego (GRZEGORZEK 1873), Beskidu Wschodniego (BOBEK 1894) i Tatr (NOWICKI 1873). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga haemorrhoidalis* MEIG., obecnie *Bercaea haemorrhoidalis*,

oprócz 2 ♂♂ tego gatunku, ver. A. DRABER-MOŃKO, znajduje się 1 ♂ *Parasarcophaga argyrostoma* (R.-D.), ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione w Tatrach i na pozostałych terenach byłej Galicji.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Międzyzdroje, 4 VIII 1966, 4 ♂♂; Wapnica, 18 VII 1969, 1 ♂; Wolin, 11 VII 1966, 2 ♂♂. Gdynia-Redłowo, 7 IX 1971, 1 ♀. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Toruń, 28 V 1953, 1 ♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, 24 VII 1970, 1 ♂; Sochaczew, 31 V 1954, 1 ♂. Pow. Otwock: Żwir (Ratajowo), 17 VI 1951, 1 ♀. Skierniewice, 1-15 VI 1952, 2 ♂♂. Warszawa, IZ PAN, 20 VI-VIII 1945-1970, 4 ♂♂, 1 ♀. Wyżyna Małopolska. Pow. Iżża: Marcule, 1909, 1 ♂. Śląsk Dolny. Okocim koło Wrocławia, 1 ♀. Tatry. Dolina Miętusia, 22 VII 1953, 1 ♂.

Sarcophaga carnaria (LINNAEUS, 1758)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, północnej, zachodniej i wschodniej Syberii (ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany z Pobrzeża Bałtyku (CZWAŁINA 1893), Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934; RÜBSAAMEN 1901), Niziny Mazowieckiej i Podlasia (SZNABL 1881), Puszczy Białowieskiej (SACK 1925), Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej (BOBEK 1893), Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1957; 1961b; 1962; 1967a, b), Sudetów Zachodnich (RIEDEL 1930), Beskidu Wschodniego (BOBEK 1894), Beskidu Zachodniego (GRZEGORZEK 1873), Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971) i Tatr (NOWICKI 1873, ver. A. DRABER-MOŃKO; BOBEK 1890; PAWŁOWICZ 1936). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga melanura* MEIG., obecnie *Bellieria melanura* (MERG.), znajdują się oprócz *Parasarcophaga emdeni* ROND. 2 ♂♂ *Sarcophaga carnaria* ver. A. DRABER-MOŃKO; złowione w Tatrach i okolicach Krakowa. W tym samym zbiorze pod nazwą *Sarcophaga albiceps* MEIG., obecnie *Parasarcophaga albiceps* (MEIG.), znajduje się 1 ♂ (20 87 0. 5) *Sarcophaga carnaria*, ver. A. DRABER-MOŃKO oraz kilka okazów innych gatunków złowionych w okolicy Podegrodzia. W tym samym zbiorze pod nazwą *Sarcophaga carnaria* (L.) znajdują się dwie pary tego gatunku złowione in copula, ver. A. DRABER-MOŃKO, znalezione na Podolu. Również w tym zbiorze pod nazwą *Sarcophaga atrops* MEIG., obecnie *Sarcophaga carnaria* (L.), znajduje się 1 ♂ *Robineauella scoparia* (PAND.), ver. A. DRABER-MOŃKO oraz 1 ♂ *Bellieria hirticrus* (PAND.), ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione w Tatrach i na pozostałych terenach byłej Galicji.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Trzciągowo, brzeg WPN; Gologóra, kurhany; Warnowo, WPN; -nieużytki; Wapnica, kamieniołom; -łąka; -nad Jeziorem Szmaragdowym; Lubin; Międzyzdroje, leśniczówka; Wicko WPN; Zalesie WPN; Drożkowe Łąki; Świnoujście. Gdynia-Redłowo. Pojezierze Pomorskie. Pow. Szczecin: Pustkowie. Szczecin. Pojezierze Mazurskie. Pow. Mrągowo: Mikołajki. Pow. Węgorzewo: Przerwanki. Pow. Morąg: Żabi Róg; Kretowiny. Pow. Suwałki: Błaskowizna; pobrzeże jeziora Hańcza. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Kościan: Turew, park; Rogaczewo. Nizina Mazowiecka. Pow. Gostynin: Gąbin. Pow. Sochaczew: Trojanów; Gawłów, łąka; -poręba; Sochaczew, Piasecznica; Nart; Puszcza Kampinoska; -wydma Łuże; Czyste:

Pow. Otwock: Żwir (Ratajewo). Pow. Pruszków: Zaborówek; Podkowa Leśna. Warszawa; -Ursynów; -Młociny; -Ogród Botaniczny. Pow. Nowy Dwór Mazowiecki: Dziekanów Leśny. Podlasie. Siedlce. Pow. Łosice. Pow. Łosice. Pow. Siemiatycze: Mielnik. Puszcza Białowieska. Białowieża; -cegielnia; Park Pałacowy; Park Narodowy, kw. 369, 398; na kwiatach *Achillea millefolium* L.; koło rezerwatu żubrów. Śląsk Górny. Katowice-Murcki. Wyżyna Krakowsko Wieluńska. Pow. Zawiercie: Kroczyce; Kraków Panieńskie Skalki. Pow. Olkusz: Ojców. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice; Grabowiec; las Dębina, polana; Bogucice; Chroberz; łąki. Pow. Jędrzejów: uroczysko Caków; Sokolów; uroczysko Rudki; uroczysko Lasków, oddz. 199, na kwiatach *Calluna vulgaris* (L.) SALISB.; uroczysko Chojny, na kwiatach *Peucedanum oreoselinum* (L.) MOENCH. i *Origanum vulgare* L.; Podechojny, rów, na kwiatach *Euphorbia esula* L.; Jędrzejów, na kwiatach *Aegopodium podagraria* L.; uroczysko Gaj, na kwiatach *Prunus spinosa* L.; Rudki, na kwiatach *Evonymus europaea* L., *Salix* sp. *Rhamnus frangula* L., *Crataegus oxyacantha* L., *Padus avium* MILL., *Rhamnus cathartica* L., *Sorbus aucuparia* L., *Taraxacum officinale* WEB., *Senecio jacobaea* L., *Viola* sp., *Pimpinella saxifraga* L.; na spadzi *Eulecanium corni* BOUCHÉ; uroczysko Mnichów, na spadzi na liściach *Padus avium* MILL.; Sokolów Górny, na kwiatach *Sambucus ebulus* L.; uroczysko Mniszek, oddz. 130, na kwiatach *Ledum palustre* L.; uroczysko Rudki, na kwiatach *Salix cinerea* L.; nadleśnictwo Wodzisław. Pow. Kielce: Chęciny, zamek, na kwiatach *Thymus serpyllum* L. Pow. Ilża: Marcule. Sandomierz, łąka. Góry Świętokrzyskie. Pow. Kielce: św. Katarzyna. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny. Puławy. Roztocze. Pow. Zamość: Zwierzyniec. Śląsk Dolny. Pow. Ząbkowice Śląskie: Stolec. Sudety Zachodnie. Pow. Jelenia Góra: Szklarska Poręba. Pow. Kłodzko: Lewin Kłodzki. Beskid Zachodni. Hala Prehyba 1145 m n.p.m. Kotlina Nowotarska. Gorce: Lubañ. Bukowina Tatrzańska. Bieszczady. Pow. Lesko: Rabe. Tatry. Zakopane: Gubałówka 900–1100 m n.p.m.

653 ♂♂ i 5 ♀♀ tego gatunku złowiono od 1 maja do 24 września.

Sarcophaga dolosa LEHRER, 1967

Gatunek podawany dotychczas ze środkowej Europy i Rumunii. Występuje prawdopodobnie również w Anglii (LEHRER 1967).

Z Polski był podany tylko z Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Gologóra, kurhany; Wapnica, łąka; -kamieniołom; -nad Jeziorem Szmaragdowym; Warnowo; Zalesie, WPN; Zalesie, WPN; Lubiewo; Międzyzdroje, łąka; -park; Białogóra; Gosań; Lubin; Wicko, brzeg WPN; Drożkowie Łąki; Trzciągowo; Świnoujście; Wolin, żalnik. Gdańsk, bagna. Gdynia-Redłowo. Pojezierze Pomorskie. Szczecin. Słupsk. Pojezierze Mazurskie. Pow. Mrągowo: Mikołajki. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Kościan: Turew; Rogaczewo. Nizina Mazowiecka. Pow. Gostynin: Zdówrz; Łąck. Pow. Sochaczew: Trojanów; Puszcza Kampinoska, łąka, na przynętę (ser); Sochaczew; Gawłów. Skierniewice. Pow. Otwock: Ratajewo (Żwir), Pow. Wołomin: Klembów. Warszawa. Puszcza Białowieska. Białowieża-cegielnia; -Park Pałacowy. Śląsk Dolny. Wrocław-Ciążyn; -Swojec; -Psie Pole; -Okocim. Pow. Ząbkowice Śląskie: Stolec. Śląsk Górny: Katowice-Murcki. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Nadleśnictwo Biały Bór. Pow. Zawiercie: Kroczyce. Kraków-Panieńskie Skalki. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec; Chroberz; las Dębina, polana; Krzyżanowice. Sandomierz. Pow. Jędrzejów: uroczysko Rudki; uroczysko Chojny, na kwiatach *Aegopodium podagraria* L. i *Euphorbia cyparissias* L.; uroczysko Podechojny, wydma, na kwiatach: *Evonymus europaea* L., *Rhamnus cathartica* L., *Vaccinium uliginosum* L., *V. myrtillus* L., *Ledum palustre* L., *Vincetoxicum officinale* MNCH., *Cornus sanguinea* L., *Pimpinella saxifraga* L., *Senecio jacobaea* L., *Viola* sp., *Taraxacum officinale* WEB., *Crataegus*

oxyacantha L., *Tripleurospermum inodorum* (L.) SCHULTZ-BIP.; uroczysko Lasków. Pow. Kielce: Chęciny. Góry Świętokrzyskie. Św. Katarzyna. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny; Kwaskowa Góra; Puławy. Roztocze. Pow. Zamość: Zwierzyniec. Sudety Zachodnie. Pow. Kłodzko: Lewin Kłodzki. Pow. Duszniki Zdrój: Schronisko pod Muflonem. Pow. Jelenia Góra: Szklarska Poręba; Przesieka. Beskid Zachodni. Pow. Nowy Sącz: Rytro. Pow. Maków Podhalański: Zawoja - Barańcowo. Kotlina Nowotarska. Pow. Nowy Targ: Bukowina Tatrzańska. Tatry. Zakopane, na spadzi na liściach *Acer pseudoplatanus* L.

236 ♂♂ tego gatunku złowiono od 3 V do 24 IX.

Sarcophaga jupalnica LEHRER, 1967

Gatunek wykazany dotychczas tylko z Rumunii (LEHRER 1967). Z Polski nie podawany.

Pojezierze Pomorskie. Szczecin, 1 ♂, leg. G. SCHROEDER. Puszcza Białowieska. Park Pałacowy, na kwiatach *Achillea millefolium* L., 24 VII 1960, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO.

Sarcophaga lehmani MÜLLER, 1922

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, na Kaukazie, w Afryce Północnej i Azji Środkowej (ROHDENDORF 1970) oraz zachodniej Syberii (KOLOMIJEC 1966).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga albiceps* MEIG., obecnie *Parasarcophaga albiceps* (MEIG.), znajduje się wśród okazów należących do innych gatunków 1 ♂ *S. lehmani*, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowiony w okolicach Podegrodzia. W zbiorze KARLA, oprócz kilku poprawnie oznaczonych okazów jako *Ravinia striata* FABR, znajdował się pod tą nazwą jeden okaz *S. lehmani*, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowiony w Słupsku, 7 VI 1936, 1 ♂, leg. O. KARL.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Międzyzdroje, leśniczówka; Wicko WPN, nasyp kolejowy; Zalesie, WPN; Biała Góra; Świnoujście; Wapnica, nad Jeziorem Szmaragdowym. Gdynia-Redłowo; -Port Rybacki. Gdańsk, wzgórze. Pojezierze Pomorskie. Słupsk. Pojezierze Mazurskie. Pow. Mrągowo: Mikołajki. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Kościan: Turew, park; Rogaczewo, las; Ćwikłowo, poręba. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, na przynętę założoną na łące (owoce i mięso); Myszory; Kożuszki, las mieszany; Gawłów, las; -poręba; Piasecznica; Czyste; Trojanów; Żelazowa Wola. Skierniewice. Pow. Pruszków: Zaborówek; Podkowa Leśna. Pow. Błonie: Białuty. Pow. Otwock: Żwir (Ratajewo). Pow. Nowy Dwór Mazowiecki: Dziekanów Leśny; Wydma Łuże. Warszawa, Ogród Botaniczny; -Urysnów; -Wilanów; -Młociny; -Instytut Zoologiczny PAN. Pow. Koźnice: Holendry. Podlasie. Siedlce. Pow. Łosice: Mierzvice. Puszcza Białowieska. Park Narodowy, oddz. 369, 399, 474, 426, 442, na kwiatach *Achillea millefolium* L.; ad lucem; koło rezerwatu żubrów; Białowieża, cegielnia; Białowieża, pod wieżą bioklimatyczną na lampę rtęciową; Park Pałacowy; Lipiny. Śląsk Dolny. Wrocław-Ciążyn; -Psie Pole, wydma; -Swojec. Pow. Ząbkowice Śląskie: Stolec. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Częstochowa: Łobodno. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Kolków, wąwóz; Grabowiec; Chroberz, łąki; Dębina, las, polana; Krzyżanowice,

rezerwat. Sandomierz, łąka. Pow. Jędrzejów: uroczysko Caców; uroczysko Mnichów, na kwiatach *Rhamnus frangula* L. i *Achillea millefolium* L.; uroczysko Rudki, na kwiatach *Daucus carota* L.: Chojny, nieużytki; uroczysko Małogoszcz, na kwiatach: *Euphorbia cyparissias* L.; *Calluna vulgaris* (L.) SALISB.; *Peucedanum oreoselinum* (L.) MOENCH.; Olenno, na spadzi *Rhopalosiphum padi* (L.) oraz *Tinocallis platani* (KALT.); Żerniki; Sobków, nieużytki, na piasku; uroczysko Lasków, na ziemi. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Żytrzyn; Kwaskowa Góra; Kazimierz Dolny; -Góra Trzech Krzyży; Janowiec; Puławy.

524 ♂♂ i 3 ♀♀ tego gatunku złowiono od 2 maja do 14 października.

Sarcophaga moldavica ROHDENDORF, 1937

Gatunek wymieniany dotychczas tylko z Mołdawskiej SRR i Rumunii (ROHDENDORF 1937, 1970; LEHRER 1967) oraz Polski (DRABER-MOŃKO 1971).

Z Polski był wykazany tylko z Bieszczadów.

Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, 18 V 1957, 1 ♂, leg. ekipa IZ PAN. Bieszczady. Pow. Ustrzyki Dolne: Szeroki Wierch, 19 VI 1966, 1 ♂, leg. J. Wojnarowicz.

Sarcophaga schultzi MÜLLER, 1922

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie, na Kaukazie i w zachodniej Syberii (KOLOMIJEC 1966; ROHDENDORF 1970).

Z Polski wykazany dotychczas z Pojezierza Pomorskiego i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: 14-31 VII 1914, 2 ♂♂. Pojezierze Pomorskie. Szczecin, 24 V-28 VI 1922, 2 ♂♂. Pow. Szczecin: Pustkowie, 4 VI 1913, 7 ♂♂. Puszcza Białowieska. Park Narodowy, oddz. 399, 19 VII 1960, 1 ♂. Śląsk Dolny. Wrocław-Ciążyn, 9 VI 1959, 1 ♂.

Sarcophaga subvicina ROHDENDORF, 1937

Gatunek występuje w Europie i na północnym Kaukazie (ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Wyżyny Małopolskiej sub *S. vicina* VILL., ver. A. DRABER-MOŃKO (KARCZEWSKI 1961b, 1967 a, b), Sudetów Zachodnich (RIEDEL 1930, ver. A. DRABER-MOŃKO) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Warnowo, 2 VIII 1966, 3 ♂♂; Międzyzdroje, łąka, 4 VIII 1963, 1 ♂; Gologóra, kurhany, 11 VIII 1966, 2 ♂♂. Pojezierze Pomorskie. Szczecin, 4 VI-5 VII 1908-1914, 12 ♂♂. Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Kościan: Turew, park, 14 VII 1965, 1 ♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, łąka, na przynętę (mięso), 6 VII 1954, 1 ♂; Gawłów, 20 VII 1967, 1 ♂; Trojanów, 16 VI 1968, 1 ♂; lasek koło Trojanowa, 24 VII 1970, 1 ♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, 28 VI 1957, 1 ♂. Pow. Jędrzejów: Jędrzejów, 18 VII 1963, 2 ♂♂; uroczysko Rudki, 22 VII 1963, 2 ♂♂; na kwiatach *Salix* sp., oddz. 204, 30 IV 1953,

1 ♂; na kwiatach *Cornus sanguinea* L., 14 VI 1953, 2 ♂♂. Góry Świętokrzyskie. Jeleńskie Pasma, 27 IX 1957, 1 ♂. Kotlina Nowotarska. Pow. Nowy Targ: Bukowina Tatrzańska, 21 VIII 1954, 1 ♂.

Discochaeta arcipes (PANDELLÉ, 1896)

Gatunek wykazany dotychczas ze środkowej i południowej Europy (ROHDENDORF 1937; SÉGUY 1941).

Nowy dla fauny Polski.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Wapnica, brzeg Jeziora Szmaragdowego, 6 VII 1963, 2 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Międzyzdroje, 11 VII 1964, 2 ♀♀, leg. A. DRABER-MOŃKO; Wicko, 24 VI 1965, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO; Zalesie, 6 VIII 1966, 2 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Wapnica, brzeg lasu, WPN, 24 VII 1969, 3 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Wapnica, łąka, 29 VII 1969, 3 ♂♂, leg. A. KORYCKI. Pojezierze Pomorskie. Myślibórz, 28 IX 1956, 1 ♀, leg. Sz. NOWAKOWSKI. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Czerwony Chotel, 20 VI 1958, 1 ♀, leg. ekipa IZ PAN; Grabowiec, 1 VII 1957, 1 ♀; Krzyżanowice, wzgórze, 14 VI 1956, 3 ♂♂; 9 VII 1963, 1 ♀; 9 VIII 1952, 1 ♀; 30 VIII 1952, 1 ♂, 1 ♀; 9 I 1953, 1 ♂, leg. ekipa IZ PAN. Pow. Jędrzejów: nadleśnictwo, 19 VII 1963, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; oddz. 211, na kwiatach: *Tilia* sp., 16 VII 1954, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; Sobków, uprawy sosny, na kwiatach roślin z rodziny *Umbelliferae*, 12 IX 1954, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; Brzegi, na kwiatach *Euphorbia esula* L., 2 VI 1958, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; oddz. 140, na kwiatach roślin z rodziny *Umbelliferae*, 22-23 VII 1957, 2 ♂♂, leg. J. KARCZEWSKI; Brzegi, nieużytki, na kwiatach *Thymus serpyllum* L., 30 VI 1957, 2 ♂♂, leg. J. KARCZEWSKI; Sokołów Dolny, nieużytki, 8 VI 1955, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; - na ziemi, 7 V 1955, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; - na kwiatach *Scleranthus* sp., 12 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; - na kwiatach *Peucedanum oreoselinum* (L.) MOENCH., 1 VII 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; oddz. 139, na kwiatach *Daucus carota* L., 14 VIII 1954, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; Nieznanowice, na kwiatach z rodziny *Umbelliferae*, 26 VII 1954, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; uroczysko Mnichów, na spadzi na liściach *Prunus padus* L., 24 V 1958, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; Sokołów, wydma, na liściach dębu na spadzi *Tuberculoides annulatus* (HART.), 8 VI 1958, 2 ♂♂, leg. J. KARCZEWSKI.

Discochaeta pumila (MEIGEN, 1826)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie z wyjątkiem skrajnie północnych obszarów (ROHDENDORF 1937) oraz Afryce północnej (SÉGUY 1941). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga pumila* MEIG., obecnie *Discochaeta pumila*, znajduje się 1 ♂ tego gatunku poprawnie oznaczony, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowiony na Podolu.

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Wyżyny Krakowsko-Wieluńskiej (BOBEK 1893) i Tatr (BOBEK 1890).

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Wapnica, Jezioro Szmaragdowe, 6 VII 1963, 2 ♀♀; Zalesie, WPN, 6 VIII 1966, 1 ♂. Pojezierze Pomorskie. Pow. Słupsk: Charnowo, 16 VI 1931, 1 ♂; 2 ♂♂, coll. O. KARL. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Trojanów, nieużytki nad Utratą, 12 V-18 VIII 1956-1969, 24 ♂♂. Puszcza Białowiecka. Białowieża, na kwiatach *Achillea millefolium* (L.), 22-24 VII 1960, 1 ♂, 2 ♀♀; Park Pałacowy, 16 VII 1965, 1 ♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: 16 V 1957, 1 ♀.

Heteronychia boetcheriana (ROHDENDORF, 1937)

Gatunek wykazany ze środkowej i południowej Europy (ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany dotychczas tylko z Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934).

Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 3 VI–27 VII 1954–1955, 6 ♂♂, 1 ♀. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec, 19 VII 1956, 1 ♂; Boguńce, 21 VII 1963, 1 ♂. Pow. Jędrzejów: uroczysko Gaj, na liściach, 11 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI. Tatr. Żar, 27 VI 1956, 1 ♂.

Heteronychia dissimilis (MEIGEN, 1826)

Gatunek rozprzestrzeniony w środkowej i południowej Europie, na północy dochodzi do Szwecji i Finlandii (ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany z Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. B. B. ROHDENDORF et A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Wyżyny Małopolskiej (KARCZEWSKI 1961b), Beskidu Zachodniego (GRZEGORZEK 1873; NOWICKI 1873), Tatr (NOWICKI 1873) i Bieszczadów [DRABER-MOŃKO 1971, sub *Pierretia dissimilis* (MEIG.)]. W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga nigriventris* MEIG. obecnie *Pierretia nigriventris*, znajdują się 2 ♂♂ *H. dissimilis* oraz 1 ♂ *Sarcotachinella sinuata* (MEIG.), ver. A. DRABER-MOŃKO, złowione na Podolu. W tym samym zbiorze pod nazwą *Sarcophaga dissimilis* MEIG., obecnie *H. dissimilis*, znajduje się 1 ♂ tego gatunku, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowiony w Podegrodziu. Również w tym zbiorze pod nazwą *Sarcophaga offuscata* MEIG., obecnie *H. dissimilis*, znajduje się 1 ♂ *Sarcotachinella sinuata* (MEIG.), złowiony na Podolu „30. VII 03 C”, ver. A. DRABER-MOŃKO. W zbiorze KARLA pod nazwą *Athyrsia rostrata* RAND., obecnie *Pierretia rostrata* (PAND.), znajduje się 1 okaz *H. dissimilis*, ver. A. DRABER-MOŃKO, złowiony w Słupsku, 10 VII 1936, 1 ♂, leg. et det. O. KARL.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Międzyzdroje, brzeg WPN, 5 VII 1966, 1 ♂. Gdynia, 10 VIII 1968, 2 ♂♂. Pojezierze Pomorskie. Słupsk, 7 V–2 VII 1931–1940, 7 ♂♂; Pow. Słupsk: Widzino 4 VI 1930, 1 ♂; Orzechowo, 18 VII 1936, 1 ♂. Puszcza Białowieska. Park Narodowy, kw. 369, 19 V–12 VIII 1960–1961, 3 ♂♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 18 V–5 VII 1954–1955, 4 ♂♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, łąki, 17 V 1957, 1 ♂; Młodzawy, olszyna, 13–15 VI 1956, 4 ♂♂. Pow. Jędrzejów: uroczysko Mnichów, oddz. 185, 15 VI 1957, 1 ♂; Olechno, 24 V 1956, 1 ♂. Wyżyna Lubelska. Puławy, 3 V–12 VI 1899, 2 ♂♂. Bieszczady. Pow. Sanok: Komańcza, 20 VII 1962, 1 ♀.

Heteronychia filia (RONDANI, 1860)

Gatunek wykazany ze środkowej i południowej Europy (ROHDENDORF 1970; SÉGUY 1941).

Z Polski dotychczas nie podawany.

Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Pow. Zawiercie: Kroczyckie Skąły, 15 VI 1958, 1 ♂, leg. P. TROJAN. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, wzgórze, 12 V-1 IX 1952-1958, 33 ♂♂, 9 ♀♀, leg. ekipa IZ PAN; Nataniec, 9 IX 1954, 1 ♀, leg. Sz. NOWAKOWSKI. Pow. Jędrzejów: uroczysko Sokołów Dolny, 7 VII 1961, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; -nieużytki, 8 VI 1955, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; Sobków, nieużytki, na piasku, 14 VI 1957, 2 ♂♂, leg. J. KARCZEWSKI; nieużytki Brzegi, na kwiatach *Achillea millefolium* L., 30 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; na kwiatach *Thymus serpyllum* L., 30 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; na kwiatach *Pastinaca sativa* L., 30 VI 1957, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; na kwiatach z rodziny *Umbelliferae*, 23 VII 1954, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI; uroczysko Mniszek, na kwiatach *Euphorbia cyparissias* L., 20 V 1958, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI. Pow. Kielce: Chęciny, zamek, na kwiatach *Thymus seryllum* L., 2 VI 1958, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Janowiec, 23 VII 1957, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO; 30 VI 1963, 2 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO.

Heteronychia haemorrhoea (MEIGEN, 1826)

Gatunek wykazany ze środkowej i południowej Europy (ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany dotychczas z Pobrzeża Bałtyku (CZWAŁINA 1893), Pojezierza Pomorskiego (KARL 1937, ver. A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (RIEDEL 1934), Beskidu Zachodniego (GRZEGORZEK 1873; NOWICKI 1873) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971, gdzie został umieszczony w rodzaju *Pierretia* R.-D.). W zbiorze NOWICKIEGO pod nazwą *Sarcophaga haemorrhoea* MEIG., obecnie *H. haemorrhoea*, znajdują się 2 ♀♀ *Ravinia striata* (FABR.) oraz 1 ♀ z rodzaju *Sarcophaga* MEIG., ver. A. DRABER-MOŃKO, znalezione w okolicach Podegrodzia. W zbiorze KARLA pod nazwą *Pierretia haemorrhoea* MEIG., obecnie *H. haemorrhoea*, oprócz kilku poprawnie oznaczonych okazów tego gatunku, znajduje się 1 okaz *Pierretia villeneuvei* BÖTTCH, złowiony w Słupsku, 10 VII 1936, 1 ♂, leg. O. KARL, ver. A. DRABER-MOŃKO.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Drożkowe Łąki, 30 VII 1956, 1 ♂; Świnoujście, 19 VII 1966, 2 ♂♂; Półwysep Przytor, 15 VII 1966, 1 ♂; Wapnica, nad Jeziorem Szmaragdowym, 18 VII 1969, 3 ♂♂; -kamieliolom, 27 VII 1969, 1 ♂. Pow. Gryfice: Trzesacz-Pustkowo, wydmy, 21 VIII 1967, 1 ♂. Gdańsk, 5 VII 1952, 1 ♀. Gdynia-Redłowo, 13 V 1971, 1 ♂. Pojezierze Pomorskie. Słupsk, 26 V-2 VIII 1928-1930, 8 ♂♂. Szczecin, 23 VII 1914, 1 ♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew; Puszcza Kampinoska, 17 VI 1955, 1 ♂, 1 ♀; 1 VII 1954, 1 ♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Młodzawy, 13 VI 1956, 3 ♂♂, 2 ♀♀; Dębina las, polana, 15 VI 1956, 1 ♂.

Heteronychia obscurata (ROHDENDORF, 1937)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (ROHDENDORF 1970). Z Polski dotychczas nie podawany.

Pojezierze Pomorskie. Szczecin, 5 VII 1914, 1 ♂, leg. G. SCHROEDER. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Czerwony Chotel, 23 VII 1956, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO.

Heteronychia proxima (RONDANI, 1860)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie (ROHDENDORF 1937, 1970). Z Polski dotychczas nie podawany.

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Wicko, WPN, 26 VII 1966, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; Międzyzdroje, nasyp kolejowy, 23 VII 1966, 2 ♂♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Puszcza Białowieska. Park Narodowy, kw. 369, grobla nad Narewką, 26 VI 1968, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO; koło rezerwatu żubrów, 25 VI 1968, 1 ♂, leg. A. DRABER-MOŃKO. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny, 10 VIII 1962, 3 ♂♂, leg. S. BAL.

Heteronychia schineri (BEZZI, 1891) (rys. 66-70)

Gatunek wykazany ze środkowej i południowej Europy oraz z Abchazji (ROHDENDORF 1970).

Z Polski podawany dotychczas tylko z Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

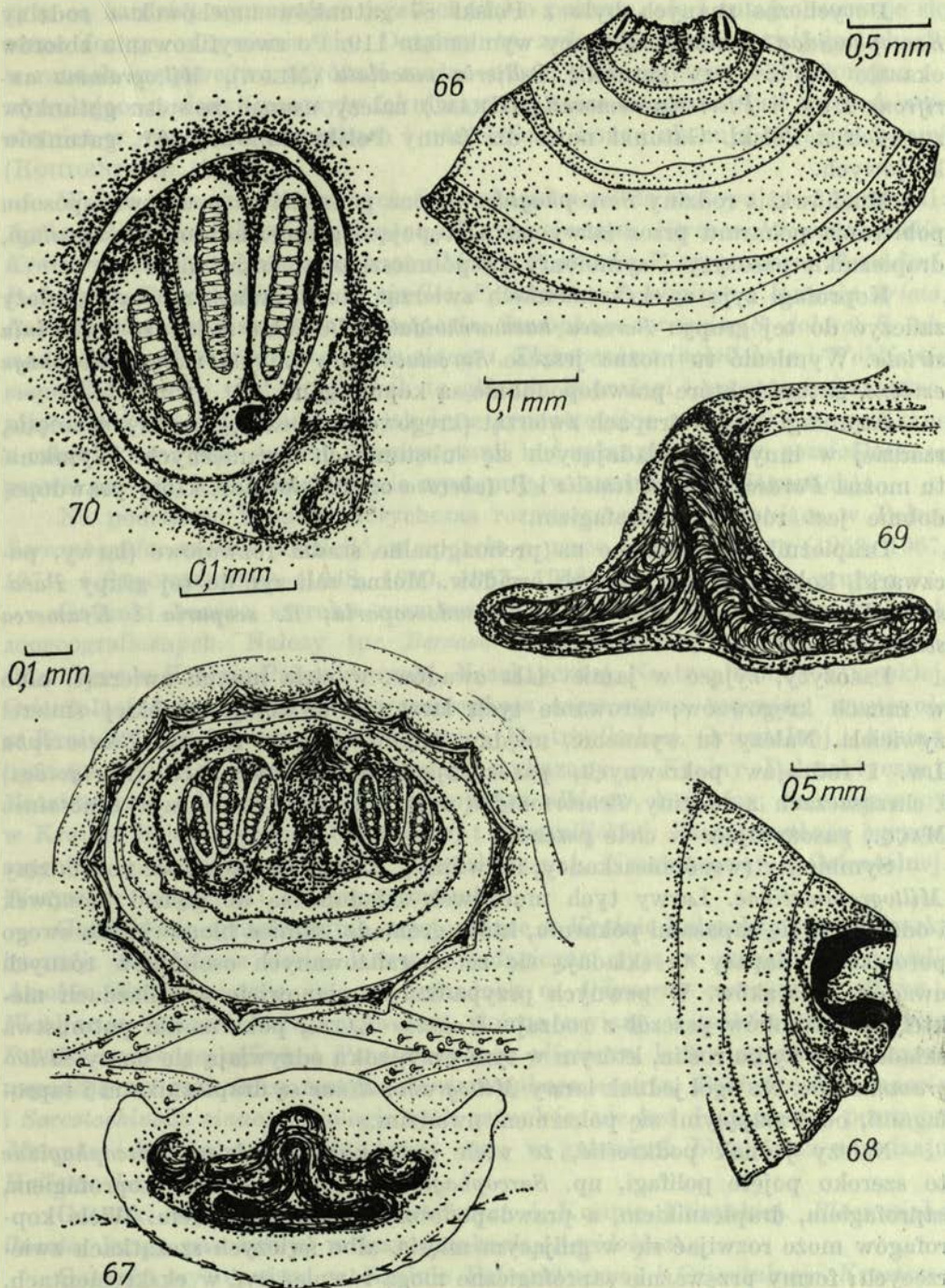
Nizina Wielkopolsko-Kujawska. Pow. Kościan: Turew, 15 VII 1965, 1 ♀, leg. A. DRABER-MOŃKO; 16 VI 1965, 1 ♂, leg. P. TROJAN. Nizina Mazowiecka. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 4 VI 1955, 1 ♂, leg. P. TROJAN. Wyżyna Krakowsko-Wieluńska. Nadleśnictwo Biały Bór, 65, 1 ♂, leg. S. KAPUŚCIŃSKI. Wyżyna Małopolska. Pow. Jędrzejów: uroczysko Chojny, na kwiatkach *Sedum acre* L., 18 VI 1958, 1 ♂, leg. J. KARCEWSKI. Pow. Pińczów: Krzyżanowice, cmentarz, lato 1957, 1 ♂, leg. Sz. NOWAKOWSKI; 29 VI 1957, 1 ♀, leg. ekipa IZ PAN; 21 VII 1956, 2 ♀♀, leg. ekipa IZ PAN. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny, 16 VII 1958, 1 ♀, leg. P. TROJAN.

Heteronychia vagans (MEIGEN, 1826)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie oraz Syberii aż do Kraju Nadmorskiego (ROHDENDORF 1970) i Japonii — Hokkaido (KANO 1967).

Z Polski podawany z Pobrzeża Bałtyku (CZWAŁINA 1893), Pojezierza Pomorskiego sub *Mehia frenata* PAND. (RIEDEL 1901; KARL 1937, ver. B. B. ROHDENDORF et A. DRABER-MOŃKO), Niziny Wielkopolsko-Kujawskiej (SZNABL 1881; RIEDEL 1934), Sudetów Zachodnich (RIEDEL 1930) i Bieszczadów (DRABER-MOŃKO 1971).

Pobrzeże Bałtyku. Wyspa Wolin: Międzyzdroje-Wicko, 6-10 VIII 1963, 5 ♂♂, 4 ♀♀; Lubiewo, 2 VIII 1963, 1 ♂; nasyp kolejowy, 15 VII 1964, 1 ♀; Drożkowe Łąki, 9 VI-26 VIII 1964-1966, 6 ♂♂, 1 ♀; Wicko, 28 VI 1965, 3 ♂♂; WPN, 13 VII 1964, 2 ♂♂; Zalesie, 6 VIII 1966, 2 ♂♂; Gosań-Biała Góra, 28 VII 1966, 1 ♂. Gdynia-Redłowo, 17-26 V 1971, 3 ♂♂. Pojezierze Pomorskie. Szczecin, 8 VII 1917, 1 ♂, 1 ♀. Pojezierze Mazurskie. Pow. Mrągowo: Mikołajki, 12 VIII 1968, 4 ♂♂; Przerwanki, 30 V 1957, 1 ♂. Nizina Mazowiecka. Pow. Gostynin: Łąck, 28 VII 1958, 1 ♂. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinoska, 3 VI-29 VII 1952-1955, 2 ♂♂, 5 ♀♀. Sudety Zachodnie. Strzałków, 1 ♂. Wyżyna Małopolska. Pow. Pińczów: Grabowiec, 12-17 VI 1956, 2 ♂♂; Młodzawy, olszyna, 13 VI 1956, 2 ♂♂, 1 ♀. Sandomierz, łąka, 30 VII 1959, 1 ♂. Wyżyna Lubelska. Pow. Puławy: Kazimierz Dolny, 1-10 VIII 1962, 2 ♂♂. Nizina Sandomierska. Pow. Tarnobrzeg: ujście Sanu, 15 IX 1961, 1 ♂. Bieszczady. Rabe, 17 VIII 1968, 1 ♂.

Rys. 66-70. *Heteronychia schineri* (Bezzi), pow. Pińczów: Krzyżanowice-ementarz, lato 1957, leg. et cult. Sz. NOWAKOWSKI. 66 - górne wieczko poczwarki; 67 - tylny odcinek poczwarki z profilu; 68 - to samo na wprost; 69 - płytka odbytowa; 70 - tylna przetehlinka.

Dotychczas znanych było z Polski 87 gatunków muchówek z rodziny *Sarcophagidae*, w niniejszej pracy wymieniam 119. Po zweryfikowaniu zbiorów okazało się, że trzy gatunki: *Bellieria maculata* (MEIG.), *Miltogramma aurifrons* DUF. i *Pierretia nemoralis* (KRAM.) należy usunąć ze spisu gatunków znanych z Polski. Gatunki nowe dla fauny Polski stanowią 38% gatunków krajowych.

Muchówki z rodziny *Sarcophagidae* można podzielić na podstawie sposobu pobierania pokarmu przez larwy na następujące grupy: koprofagi, saprofagi, drapieżniki, pasożyty i symbionty (współmieszkańcy, inkwiliny).

Koprofagi żyją w ekskrementach zwierząt i ludzi oraz w nawozie. Należy zaliczyć do tej grupy: *Bercaea haemorrhoidalis*, *Bellieria melanura* i *Ravinia striata*. Wymienić tu można jeszcze *Sarcotachinella sinuata* i *Parasarcophaga emdeni*, gatunki, które prawdopodobnie są koprofagami.

Saprofagi żyją w trupach zwierząt (kręgowców i bezkręgowców), w mięsie, rzadziej w innych rozkładających się substancjach organicznych. Wymienić tu można *Parasarcophaga similis* i *P. tuberosa* oraz *P. harpax*, który prawdopodobnie jest również saprofagiem.

Drapieżniki, napadające na preimaginalne stadia rozwojowe (larwy, poczwarki, kokony jajowe) innych owadów. Można zaliczyć do tej grupy *Parasarcophaga uliginosa*, *Robineauella pseudoscoparia*, *R. scoparia* i *Kramerea schuetzei*.

Pasożyty, żyjące w jamie ciała owadów, w ciele innych zwierząt, albo w ranach kręgowców; żerowanie tych larw nie wywołuje szybkiej śmierci żywiciela. Należy tu wymienić, między innymi, gatunki rodzaju *Blaesoxipha* Lw. i rodzajów pokrewnych, pasożytujące w szarańczakach (*Acridoidea*) i chrząszczach z rodziny *Tenebrionidae* oraz muchówki z rodzaju *Senotainia* MACQ., pasożytujące w ciele pszczoł.

Symbionty (współmieszkańcy, inkwiliny). Należy tu większość podrodziny *Miltogrammatinae*. Larwy tych muchówek składane są do gniazd błonówek i odżywiają się zapasami pokarmu, które gromadzi samica błonówki dla swego potomstwa. Zapasy te składają się ze sparaliżowanych osobników różnych owadów i pajaków. W pewnych przypadkach, mianowicie w gniazdach niektórych gatunków pszczoł z rodzaju *Halictus* LATR., pokarm dla potomstwa składa się z pyłku roślin, którym w tym przypadku odżywiają się larwy *Miltogrammatinae*. Na ogół jednak larwy *Miltogrammatinae* są drapieżnikami i saprofagami, odżywiającymi się pokarmem owadzim.

Należy jednak podkreślić, że wiele gatunków z rodziny *Sarcophagidae* to szeroko pojęte polifagi, np. *Sarcophaga carnaria* może być koprofagiem, saprofagiem, drapieżnikiem, a prawdopodobnie nawet pasożytem. Wiele koprofagów może rozwijać się w gnijącym mięsie, albo świeżych szczątkach zwierzęcych; formy przeważnie saprofagiczne mogą również żyć w ekskrementach, albo w nawozie. Także niektóre drapieżniki mogą zaczynać swój rozwój w żywych owadach, a kończyć w rozkładających się martwych osobnikach. Paso-

żyty są bardziej wymagające jeżeli chodzi o pokarm, ale i tutaj obserwuje się różne formy odżywiania się. Dotyczy to zwłaszcza larw rozwijających się w ranach kręgowców; wyróżnić można wśród nich pasożyty obligatoryjne — wywołujące myiazy i pasożyty fakultatywne, które mogą rozwijać się częściowo również w martwych szczątkach i właściwie w końcu okazują się saprofitami (ROHDENDORF 1959).

W Polsce do synantropijnych *Sarcophagidae* należą następujące 24 gatunki: *Agria latifrons*, *Bellieria melanura*, *B. crassimargo*, *Bercaea haemorrhoidalis*, *Kramerea schuetzei*, *Parasarcophaga albiceps*, *P. aratrix*, *P. argyrostoma*, *P. emdeni*, *P. harpax*, *P. portschinskyi*, *P. similis*, *P. tuberosa*, *P. uliginosa*, *Ravinia striata*, *Robineauella pseudoscoparia*, *R. scoparia*, *Sarcophaga carnaria*, *S. dolosa*, *S. lehmani*, *S. subvicina*, *Sarcotachinella sinuata*, *Thyrsocnema incisilobata* i *Wohlfartia magnifica*. Larwy tych muchówek to głównie koprofagi i saprofagi. Synantropijne *Sarcophagidae*, podobnie jak inne synantropijne muchówki — związane z człowiekiem, jego domem i zwierzętami hodowanymi, często rozsiedlone są prawie na całej kuli ziemskiej (nie występują w tundrze i na biegunach).

Na podstawie znanego dotychczas rozmieszczenia występujące w Polsce *Sarcophagidae* można podzielić, w oparciu o prace ROHDENDORFA (1959, 1967, 1971) i STACKELBERGA (1948, 1950, 1953, 1958), na następujące grupy:

Gatunki bardzo szeroko rozmieszczone, występujące w kilku krainach zoogeograficznych. Należy tu: *Bercaea haemorrhoidalis*, koprofag, rozprze-strzeniony w Krainie Palearktycznej, Nearktycznej, Neotropikalnej, Etiopskiej, Orientalnej i Australijskiej. *Parasarcophaga argyrostoma*, saprofag, występuje w Krainie Palearktycznej, Nearktycznej, Neotropikalnej, Orientalnej i Australijskiej. *Bellieria melanura*, koprofag, wykazany z Krainy Palearktycznej, Nearktycznej i Orientalnej. *Parasarcophaga albiceps*, koprofag, rozmieszczony w Krainie Palearktycznej, Orientalnej i Australijskiej. *Parasarcophaga harpax*, saprofag, podawany z Krainy Palearktycznej, Nearktycznej i Orientalnej. Wszystkie te gatunki są synantropami.

Gatunki nie synantropijne, występujące w Krainie Palearktycznej i Nearktycznej: *Brachicoma devia*, larwy saprofagiczne, żyją w gniazdach trzmieli. *Amobia distorta*, larwy żyją w gniazdach os *Odynerus crassicornis* (PANZ.). *Wohlfartia meigeni*, larwy wywołują skórne myiazy u ssaków drapieżnych. *Pseudosarcophaga affinis* i *Parasarcophaga uliginosa*, larwy są drapieżnikami, napadają na gąsienice motyli. *Parasarcophaga aratrix*, *Robineauella scoparia* i *Sarcotachinella sinuata*, biologia tych gatunków nie jest dostatecznie poznana. *Metopia (Anicia) campestris*, larwy żyją w gniazdach błonkówek z rodzaju *Halictus* LATR.

Gatunki występujące w Palearktyce i Krainie Etiopskiej. *Blaesoxipha ilneata*, larwy pasożytują w szarańczakach (*Acridoidea*).

Gatunki występujące w Krainie Palearktycznej i Orientalnej: *Kramerea schuetzei*, *Robineauella pseudoscoparia*, larwy są drapieżnikami, napadają na gąsienice motyli. *Parasarcophaga similis*, biologia tego gatunku nie jest

dostatecznie poznana, prawdopodobnie larwy są saprofagami. *Ravinia striata*, koprofag.

Gatunki występujące w Palearktyce podzielono na grupy związane ze strefami roślinnymi i klimatycznymi. Z wykazanych z Polski *Sarcophagidae* należą do nich:

Gatunki związane z wieloma strefami, występujące w strefie lasów iglastych i liściastych, strefie stepów i pustyń i w górach na obszarze śródziemnomorskim. Zaliczyć tu należy typowe formy synantropijne: *Bercea haemorrhoidalis*, *Bellieria melanura*, *Ravinia striata* i *Sarcophaga carnaria*, poza pierwszym gatunkiem wyłącznie koprofagicznym, pozostałe są sapro-koprofagami, a larwy ostatniego gatunku mogą być również drapieżnikami.

Gatunki charakterystyczne dla lasów. *Sarcophaga subvicina*, *Parasarcophaga albiceps*, kopro-saprofag, *P. similis*, *P. tuberosa*, saprofagi; *Robineauella pseudoscoparia*, *R. scoparia*, *Parasarcophaga uliginosa*, *P. atratrix*, *Kramerea schuetzei* — drapieżniki; *Sarcotachinella sinuata*, prawdopodobnie koprofag oraz *Bellieria crassimargo* i *Parasarcophaga emdeni*, koprofagi. Poza formami synantropijnymi w strefie lasów występują gatunki pasożytnicze: *Blaesoxipha erythrura* i *B. laticornis*, pasożyty różnych gatunków z rzędu *Orthoptera* oraz pasożyty i współmieszkańcy błonkówek: *Miltogramma oestraceum*, *M. germari*, *M. punctatum*, *Anacanthothecum testaceifrons*, *M. rutilans*, *Senotainia conica*, *S. imberbis*, *S. albifrons*, *S. tricuspis*, *Pterella grisea*, *P. melanura*, *Hilarella hilarella*, *Paragusia elegantula*, *Phylloteles pictipennis*, *Metopia (Metopia) argyrocephala* i *M. (Anicia) campestris*. Z form synantropijnych naliczniej reprezentowany jest rodzaj *Parasarcophaga* JOHSTON et TIEGS. Podkreślić należy brak tutaj tak szeroko rozmieszczonego gatunku jak *Parasarcophaga argyrostoma* (R.-D.).

Gatunki występujące na stepach, do których należą wszystkie synantropy wykazane dla strefy lasów oraz *Parasarcophaga argyrostoma* — gatunek kopro-saprofagiczny, *P. portschinskyi*, koprofag i *P. harpax* — saprofag, *Wohlfahrtia magnifica*, larwy tego gatunku odżywiają się żywymi tkankami ssaków. *Blaesoxipa lineata*, *B. rossica* VILL. i *B. laticornis*, pasożyty wielu gatunków *Orthoptera* oraz pasożyty i symbionty *Hymenoptera* — *Senotainia tricuspis*, *Miltogramma longilobata* i *M. oestraceum*. Można tu również spotkać gatunek saprofagiczny *Agria latifrons* i *Tephromyia grisea* o nie znanej biologii.

W Polsce do gatunków występujących również na pustyniach, poza wymienionymi czterema najpospolitszymi i szeroko rozprzestrzenionymi synantropami, należy zaliczyć jeszcze *Parasarcophaga argyrostoma* — gatunek kopro-saprofagiczny oraz muchówki z podrodziny *Metopiinae*, których larwy są symbiontami błonkówek (*Apoidea*, *Vespoidea*, *Sphecoidea*). W grupie tej brak jest form drapieżnych, związanych ściśle z roślinnością leśną i zacienieniem.

Do gatunków występujących również w górach obszaru śródziemnomorskiego, poza czterema pospolitymi synantropami, zaliczyć można *Parasarcophaga argyrostoma*, *P. albiceps*, *P. similis*, *P. tuberosa*, *P. emdeni*, *P. uliginosa*,

P. harpax, *Robineauella scoparia* i *Sarcotachinella sinuata*. Poza formami synantropijnymi do grupy tej można zaliczyć *Miltogramma ruficorne* i *M. germari*, pasożyty błonkówek.

Instytut Zoologiczny PAN
Warszawa, Wilecza 64

PIŚMIENNICTWO

- ANASIEWICZ A. 1964. Obserwacje nad występowaniem brudnicy nieparki (*Lymantria dispar* L.) na porzeczkach *Ribes nigrum* L. i *R. rubrum* L. Ann. UMCS Sect. C, Lublin, **19**: 111-118.
- BARANOV N. 1942. Sarcophage nezavisne drzave Hrvatske. Vet. arh., Zagreb, **12**: 497-659, 5 tt.
- BEZZI M., STEIN P., 1907. Katalog der Paläarktischen Dipteren. *Cyclorhapha Aschiza*. *Cyclorhapha Schizophora*: *Schizometopa*. III, Budapest, (2) + 828 pp.
- BOBEK K. 1890. Przyczynek do fauny muchówek tatrzańskich. Spraw. kom. fizyjoigr., Kraków, **25**: 218-242.
- BOBEK K. 1893. Przyczynek do fauny krakowskiego okregu. Spraw. Kom. fizyjoigr., Kraków, **28**: 8-28.
- BOBEK K. 1894. Przyczynek do fauny muchówek okolic Przemyśla. Spraw. Kom. fizyjoigr., Kraków, **29**: 142-167.
- BURZYŃSKI J. 1968. Wpływ entomofagów na przebieg procesu retrogradacji brudnicy mniszki (*Lymantria monacha* L.) w nadleśnictwie Kluki. Sylwan, Warszawa, **3**: 67-73, 2 ff.
- CZVALINA G. 1893. Neues Verzeichniss der Fliegen Ost- und Westpreussens. Osterprogr. Altstädt. Gymn., Beil., Königsberg, (2) + 34 pp.
- DRABER-MOŃKO A. 1964. *Pachyophthalmus distortus* ALL. (Diptera, Sarcophagidae) a new parasite of *Odynerus crassicornis* (PANZ.) (Hymenoptera). Bull. Acad. pol. Sci., Cl. II, Varsovie, **12**: 579-582, 4 ff.
- DRABER-MOŃKO A. 1966a. Bemerkungen über die paläarktischen Arten der Gattung *Pachyophthalmus* B. B. (Diptera, Sarcophagidae). Pol. Pismo ent., Wrocław, **36**: 395-405, 14 ff.
- DRABER-MOŃKO A. 1966 b. Materiały do znajomości *Rhinophorinae* (Diptera, Larvaevoridae) Polski. Fragm. faun., Warszawa, **13**: 221-229, 2 ff.
- DRABER-MOŃKO A. 1969. Übersicht der in Polen vorkommenden *Miltogramma*-Arten (Diptera, Sarcophagidae). Pol. Pismo ent., Wrocław, **39**: 321-330, 7 ff, 3 fot.
- DRABER-MOŃKO A. 1971. Niektóre *Calyptrata* (Diptera) Bieszczadów. Fragm. faun., Warszawa, **17**: 483-543, 9 tt.
- DRABER-MOŃKO A. 1973. Einige Bemerkungen über die Entwicklung von *Sarcophaga carnaria* (L.) (Diptera, Sarcophagidae). Pol. Pismo ent., Wrocław, **43**: 89-96, 23 ff., 5 tt.
- EMDEN F. I. VAN. 1954. *Diptera Cyclorhapha. Calyptrata* (I), Section (a). *Tachinidae* and *Calliphoridae*. W: „Handbooks for the Identification of British Insects”. **10**, 4 (a), London, 133 pp., 42 ff.
- GIRFANOVA L. N. 1958. Materiały k morfologii parazytyčeskich dvukrylych Baškirii. Akad. Nauk SSSR, Ufa: 57-68, 21 ff.
- GRZEGORZEK A. 1873. Uebersicht der bis jetzt in der Sandezer Gegend West-Galiziens gesammelten Dipteren, Verh. zool.-bot. Ges., Wien, **23**: 25-36.

- KANO R., FIELD G., SHINONAGA S. 1967. *Sarcophagidae* (Insecta: Diptera). W: „Fauna Japonica”. 7, Tokyo, 168 pp, 41 tt.
- KARCZEWSKI J. 1957. Kruszyna (*Rhamnus frangula* L.) i rączyce (*Tachinidae*, Dipt.). Pol. Pismo ent., B, Wrocław, 5 (8): 5-12.
- KARCZEWSKI J. 1961a. Przyczynek do znajomości fauny rączykowatych (*Tachinidae*, Dipt.) odwiedzających kwiaty goryszów (*Peucedanum oreoselinum* L., *P. palustre* MICH., *Umbelliferae*). Sylwan, Warszawa, 2: 27-38, 2 ff.
- KARCZEWSKI J. 1961b. Przyczynek do poznania fauny rączykowatych (*Tachinidae*, Dipt.) odżywiających się spadzią. Fol. for. pol., A, Warszawa, 6: 85-108.
- KARCZEWSKI J. 1962. Znaczenie borówki czernicy (*Vaccinium myrtillus* L.) dla entomocenozy leśnej. Fol. for. pol., A, Warszawa, 9: 1-200, 30 ff.
- KARCZEWSKI J. 1967a. Obserwacje nad muchówkami (*Diptera*) z rodzin *Tachinidae* i *Calliphoridae* odwiedzającymi kwiaty. Fragm. faun., Warszawa, 13: 407-484, 4 wykr., 8 fot.
- KARCZEWSKI J. 1967b. Znaczenie wrzosu (*Calluna vulgaris* L.) dla entomocenozy leśnej oraz porównanie zespołu owadów związanych z tą krzewinką z entomofauną borówki czernicy (*Vaccinium myrtillus* L.). Warszawa, 174 pp., 38 ff. wyd. SGGW
- KARCZEWSKI J. 1968. Obserwacje nad biologią *Parasetigena agilis* R.-D. (*Tachinidae*, Dipt.) i *Pseudosarcophaga affinis* FALL. (*Calliphoridae*, Dipt.) oraz ich śmiertelnością podczas chemicznego zwalczania brudnicy mniszki *Lymantria monacha* (L.) w roku 1967 w nadleśnictwie Jędrzejów. Sylwan, Warszawa, 4: 15-24, 4 ff.
- KARL O. 1937. Die Fliegenfauna Pommerns. *Diptera Brachycera*. (Fortsetzung und Schluss.). Stettin. ent. Ztg., Stettin, 98: 125-159.
- KARL O. 1944. Ergänzungen und Berichtigungen zu meiner Arbeit: Die Fliegenfauna Pommerns. *Diptera Brachycera*. Stettin. ent. Ztg., Stettin, 105: 82-84.
- KOLOMIJEC N. G. 1966. Obzor vidov semejstva *Sarcophagidae* (*Diptera*) Sibirii. Izvest. Sibir. otd. Akad. Nauk SSSR. Ser. Biol.-Med. Nauk, 12, 3: 73-81.
- KRAMER H. 1911. Die Tachniden der Oberlausitz. Abh. naturf. Ges. Görlitz, Görlitz, 27: 117-166, 3 tt.
- KURAHASHI H. 1970. Studies on the Calypterate Muscoid flies from Japan VII. Revision of the subfamily *Miltogramminae* (*Diptera*, *Sarcophagidae*). Kontyû ent. Soc., Tôkyô, 38: 93-116, 29 ff.
- LEHRER A. Z. 1959. Neue oder seltene *Sarcophagidae* aus der Rumänischen Volksrepublik (*Diptera*). Beitr. Ent., Berlin, 13: 445-454, 5 ff.
- LEHRER A. Z. 1967. Especies nouvelles du genre *Sarcophaga* MEIGEN (Fam. *Sarcophagidae*, *Diptera*). Zool. Anz., Leipzig, 178: 210-219, 5 ff.
- LUNDBECK W. 1927. *Diptera Danica*. Genera and species of flies hitherto found in Denmark. VII. *Platypezidae*, *Tachinidae*. Copenhagen, (4) + 560 + (11) pp, 116 ff.
- MICZULSKI B. 1958. Materiały do znajomości pasożytów niestrzępa glogowca *Aporia crataegi* (L.). Ann. UMCS. Sect. C, Lublin, 13: 131-141.
- NOWICKI M. 1873. Beiträge zur Kenntnis der Dipterenfauna Galiziens Kraków, 35 pp.
- PANDELLÉ L. 1895. Etudes sur les Muscides de France. IIe Partie (suite). Rev. Ent. franç., Caen, 14: 287-351.
- PAWLOWICZ J. 1939. Über die Raupenfliegen (Tachinarien) des Tatra-Gebirges. VII Congr. int. Ent., Berlin, 1938, Weimar: 332-341, 5 ff.
- RIEDEL M. P. 1901. Beiträge zur Dipterenfauna Hinterpommerns. Allg. Z. Ent., Neudamm, 6: 151-152.
- RIEDEL M. P. 1930. Die subalpine Fliegenfauna von Reinerz (Glatzer Gebirge, Schlesien). Z. wiss. Ins. biol., Berlin, 25: 71-81.
- RIEDEL M. P. 1934. Die bei Frankfurt (Oder) vorkommenden Arten der Dipteren-Familie *Tachinidae* (einschl. *Sarcophagidae*). Dtsch. ent. Z., Berlin, 1934: 252-272.

- ROHDENDORF B. B. 1930–1971. *Sarcophaginae*. W dziele zbiorowym pod redakcją E. LINDNERA: „Die Fliegen der Palaearktischen Region”, XI, 64h, Stuttgart, 176 pp., 1 t. Wydane: 1930, pp. 1–48; 1935, pp. 49–128, 1 t.; 1971, pp. 129–176, 1–132 ff.
- ROHDENDORF B. B. 1937. Sem. *Sarcophagidae* (č. 1). W: Fauna SSSR. 19. Moskva–Leningrad, 501 pp, 535 ff.
- ROHDENDORF B. B. 1955. Vidy roda *Metopia* Mg. (*Diptera*, *Sarcophagidae*) fauny SSSR i sopredelnych stran. Ent. Obozr., **34**, Moskva–Leningrad: 360–373, 7 ff.
- ROHDENDORF B. B. 1956. Palearktičeskie vidy roda *Wohlfahrtia* B. B. (*Diptera*, *Sarcophagidae*). Ent. Obozr., Moskva-Leningrad, **35**: 201–229, 26 ff.
- ROHDENDORF B. B. 1959. Vidy much podsemejstva *Sarcophaginae* (*Diptera*) v faunističeskich sinantropnych kompleksach različnych landšaftnych zon SSSR. Ent. Obozr., Moskva-Leningrad, **38**: 790–797.
- ROHDENDORF B. B. 1963. Über wenig bekannte nordische Miltogrammatinen der Gattung *Oebalia* R.-D. (*Diptera*: *Sarcophagidae*). Beitr. Ent., Berlin, **13**: 445–454, 5 ff.
- ROHDENDORF B. B. 1967. Napravljenija istoričeskogo razvitja Sarkofagid (*Diptera*, *Sarcophagidae*). Trudy paleont. Inst. Akad. Nauk SSSR, Moskva, **116**: 1–92, 32 ff.
- ROHDENDORF B. B. 1970. Sem. *Sarcophagidae*–Sarkofagidy. W dziele zbiorowym pod redakcją A. A. STACKELBERGA „Opredelitel nasekomych evropejskoj časti SSSR”, **5**, 2, Leningrad: 624–670, 848–872 ff.
- ROHDENDORF B. B. 1971. Palearktičeskie vidy dvukrylych roda *Phrosinella* R.-D. (*Diptera*, *Sarcophagidae*). Ent. Obozr., Moskva-Leningrad, **50**: 446–453, 1–4 ff.
- RÜBSAAMEN H. 1901. Bericht über meine Reise durch die Tucheler Heide in den Jahren 1896 und 1897. Schr. naturf. Ges. Danzig, Danzig, N. F., **10**: 79–148.
- SACK P. 1925. Die Zweiflügler des Urwaldes von Bialowies. Ein Beitrag zur Dipteren-fauna von Lithauen. Abh. bayer. Akad. Wiss., München, Supp.-Bd. **6–9**. Abh.: 259–277.
- SÉGUY E. 1941. Études sur les mouches parasites, II, Calliphorides, Calliforines (suite), *Sarcophaginae* et *Rhinophorines* de l'Europe occidentale et meridionale. Recherches sur la morphologie et la distribution géographique des Diptères à larves parasites. Enc. ent., Paris, **21**, 1–436 pp., 489 ff.
- SPEISER P. 1900. Ergänzungen zu CZWALINAS „Neuem Verzeichnis der Fliegen Ost- und Westpreussens”. III. Z. Ent., Neudamm, **5**: 276–279.
- SPEISER P. 1903. Ergänzungen zu CZWALINAS „Neuem Verzeichnis der Fliegen Ost- und Westpreussens”. Allg. Z. Ent., Neudamm, **8**: 161–165.
- STACKELBERG A. A. 1948. IV. Nasekomye–*Insecta*. I. Dvukrylye–*Diptera*. a) Obščij obzor. W dziele zbiorowym: „Životnyj mir SSSR”. Zona pustyn'. **2**, pp 162–179, ff. 117–120. Moskva-Leningrad.
- STACKELBERG A. A. 1950. V. Nasekomye–*Insecta*. I. Dvukrylye–*Diptera*. W dziele zbiorowym: „Životnyj mir SSSR”. Zona stepej. **3**, Moskva-Leningrad, pp. 162–213, ff. 112–143.
- STACKELBERG A. A. 1953. V. Nasekomye–*Insecta*. I. Dvukrylye–*Diptera*. W dziele zbiorowym: „Životnyj mir SSSR”. Lesnaja zona. **4**, Moskva-Leningrad, pp. 228–317, ff. 103–155.
- STACKELBERG A. A. 1958. V. Nasekomye–*Insecta*. I. Dvukrylye–*Diptera*. W dziele zbiorowym: „Životnyj mir SSSR”. Gornyje oblasti evropejskoj časti SSSR. **5**, Moskva-Leningrad, pp. 287–318, 122–136 ff.
- STACKELBERG A. A. 1962. Materialy po faune dvukrylych Leningradskoj oblasti. VI. *Diptera Calyptrata*, čast 1. Trudy zool. Inst. Akad. Nauk SSSR, Moskva-Leningrad, **31**: 318–388.
- STEIN P. 1924. Die verbreitetsten Tachiniden Mitteleuropas nach ihren Gattungen und Arten. Arch. Naturg., Berlin, **90**, 6: 1–271 pp.
- SZNABL J. 1881. Spis owadów dwuskrzydłych (*Diptera*) zebranych w Królestwie Polskim i Guberni Mińskiej. Pam. fizjogr., Warszawa, **1**: 357–390.

- VENTURI F. 1947. Notulae dipterologicae. I. *Millogrammini* e *Metopiini* (Diptera, Sarcophagidae) dell'Italia centrale. Redia, Firenze, 32: 119-139, 16 ff.
- VENTURI F. 1952. Notulae Dipterologicae. V. Revisione sistematica del genere *Metopia* MEIGEN (Diptera, Sarcophagidae) in Italia. Boll. Ist. Ent., Bologna, 19: 147-170, 1-20. ff.
- VENTURI F. 1960. Sistematica e geonemia dei Sarcophagidi (excl. *Sarcophaga* MEIG. s. l.) Italiani (Diptera). Frust. ent., Fano, 2, 7: 1-124, 63 ff.
- WIĄCKOWSKI S. 1957. Wyniki hodowli pasożytów owadów leśnych. Część I. Pol. Pismo ent. Wrocław, 26: 311-320.
- WIĄCKOWSKI S. 1959. Wyniki hodowli pasożytów szkodników sadu. Część I. Pr. Inst. Sadown. Skiern., Warszawa, 4: 311-317.

РЕЗЮМЕ

[Заглавие: Обзор видов семейства *Sarcophagidae* (Diptera) из Польши]

Работа представляет критический обзор мух из семейства *Sarcophagidae* известных до настоящего времени из Польши. Основана она на материалах собранных в 1952—1972 гг. Автор исследовала 7000 экземпляров, приводит 119 видов, из которых 32 являются новыми для фауны Польши: *Apodacra pulchra* EGG., *Bellieria hirticrus* (PAND.), *B. rosellei* (BÖTTCH.), *Bellieriomima subulata* (PAND.), *Blaesoxipha berolinensis* VILL., *B. cochlearis* (PAND.), *B. fossaria* (PAND.), *B. laticornis* (MEIG.), *B. rossica* VILL., *Discochaeta arcipes* (PAND.), *Heteronychia filia* (PAND.), *H. obscura* (ROHD.), *H. proxima* (ROHD.), *Macronychia conica* (R.-D.), *M. striginervis* (ZETT.), *Metopia staegeri* ROND., *M. tshernovae* ROHD., *Millogramma longilobata* ROHD., *Oebalia sachtlebeni* ROHD., *O. unistriata* ROHD., *Parasarcophaga argyrostoma* (R.-D.), *P. emdeni* ROHD., *P. portschinskyi* ROHD., *Pierretia granulata* (KRAM.), *P. lunigera* (BÖTTCH.), *P. soror* (ROHD.), *Pterella convergens* (PAND.), *P. melanura* (MEIG.), *Robineauella pseudoscoparia* (KRAM.), *Sarcophaga jupalnica* LEHR., *Senotainia imberbis* (ZETT.) и *Tephromyia grisea* (MEIG.).

Для 12 видов впервые публикуются рисунки ротоглоточного аппарата, передних и задних дыхалец личинок III стадии, а для 3 видов не известные до сего времени морфологические детали взрослых форм.

Автор проверила коллекции М. Новицкого, О. Карла, Я. Карчевского и частично Н. Баранова и М. П. Ридля.

ZUSAMMENFASSUNG

[Titel: Übersicht der einheimischen Arten der Familie *Sarcophagidae* (Diptera)].

Die vorliegende Arbeit enthält eine kritische Übersicht aller bisher aus Polen ausgewiesenen Aasfliegenarten. Die Verfasserin hat etwa 7000 in der Jahren 1952–1972 eingesammelte Exemplare untersucht und gibt eine Liste von 119 Arten an, unter denen die folgenden 32 neu für die polnische Fauna sind: *Apodacra pulchra* EGG., *Bellieria hirticus* (PAND.), *B. rosellei* (BÖTTCH.), *Bellieriomima subulata* (PAND.), *Blaesoxipha berolinensis* VILL., *B. cochlearis* (PAND.), *B. fossaria* (PAND.), *B. laticornis* (MEIG.), *B. rossica* VILL., *Discochaeta arcipes* (PAND.), *Heteronychia filia* (PAND.), *H. obscura* (ROHD.), *H. proxima* (ROHD.), *Macronychia conica* (R.-D.), *M. striginervis* (ZETT.), *Metopia staegei* ROHD., *M. tshernovae* ROHD., *M. longilobata* ROHD., *Oebalia sachtlebeni* ROHD., *O. unistriata* ROHD., *Parasarcophaga argyrostoma* (R.-D.), *P. emdeni* ROHD., *P. portschinskyi* ROHD., *Pierretia granulata* (KRAM.), *P. lunigera* (BÖTTCH.), *P. soror* (ROHD.), *Pterella convergens* (PAND.), *P. melanura* (MEIG.), *Robineauella pseudoscoparia* (KRAM.), *Sarcophaga jupalnica* LEHR., *Senotainia imberbis* (ZETT.) und *Tephromyia grisea* (MEIG.).

Für 12 Arten werden die Abbildungen von Cephalopharyngealskelett, vorderen und hinteren Stigmata der Larven des III. Stadiums und für 3 Arten – Abbildungen der bisher unbekanntenen morphologischen Einzelheiten der Imagines zum ersten Mal publiziert.

Die Sammlungen von M. NOWICKI, O. KARL, J. KARCZEWSKI, sowie teilweise von N. BARANOV und M. P. RIEDEL wurden nachgeprüft.

Sammlung von M. NOWICKI (Univ. Kraków)

Bestimmung von M. NOWICKI

Meine Bestimmung

<i>Miltogramma intricata</i> MEIG.	– <i>Pterella grisea</i> (MEIG.)
<i>Miltogramma murinum</i> MEIG.	– <i>Miltogramma ruficornis</i> MEIG.
<i>Metopia leucocephala</i> ROSSI	– <i>Metopia argyrocephala</i> MEIG., <i>M. stackelbergi</i> ROHD. und <i>M. rondaniana</i> VENT.
<i>Metopia argyrocephala</i> MEIG.	– <i>Metopia stackelbergi</i> ROHD.
<i>Sarcophaga haemorrhoea</i> MEIG.	– <i>Ravinia striata</i> (FABR.), <i>Sarcophaga</i> sp. ♀ [nec <i>Heteronychia haemorrhoea</i> (MEIG.)]!
<i>Sarcophaga striata</i> FABR.	– <i>Bellieria melanura</i> (MEIG.), <i>Sarcophaga</i> sp. ♀ [nec <i>Ravinia striata</i> (FABR.)]!
<i>Sarcophaga erythrura</i> MEIG.	– <i>Blaesoxipha rossica</i> VILL.
<i>Sarcophaga atrops</i> MEIG.	– <i>Bellieria hirticus</i> (PAND.), <i>Robineauella scoparia</i> (PAND.)
<i>Sarcophaga melanura</i> MEIG.	– <i>Bellieria melanura</i> (MEIG.), <i>Parasarcophaga emdeni</i> ROHD., <i>Sarcophaga carnaria</i> (L.)

- Sarcophaga albiceps* MEIG. — *Thyrsocnema incisilobata* (PAND.), *Parasarcophaga tuberosa* (PAND.), *P. aratrix* (PAND.), *Sarcophaga lehmani* MÜLL., *Sarcophaga carnaria* (L.), *Sarcophaga* sp. ♀ [nec *Parasarcophaga albiceps* (MEIG.)]!
- Sarcophaga nigriventris* MEIG. — *Heteronychia dissimilis* (MEIG.), *Sarcotachinella sinuata* (MEIG.)
- Sarcophaga offuscata* MEIG. — *Sarcotachinella sinuata* (MEIG.)
- Sarcophaga haemorrhoidalis* MEIG. — *Bercea haemorrhoidalis* (FALL.), *Parasarcophaga argyrostoma* (R.-D.)
- cylindrica* FALL. — *Ambia signata* (MEIG.)

Sammlung von O. KARL (Zool. Inst. d. PAW)

Bestimmung von O. KARL	Neue Bestimmung
<i>Macronychia agrestis</i> FALL.	— <i>Macronychia agrestis</i> (FALL.), <i>M. striginervis</i> (ZETT.)
<i>Taxigramma minutum</i> FALL.	— <i>Taxigramma heteroneurum</i> (MEIG.), <i>Senotainia conica</i> FALL.)
<i>Sphixapata albifrons</i> ROND.	— <i>Senotainia albifrons</i> (ROND.), <i>Mitlogramma punctatum</i> MEIG.
<i>Metopia leucocephala</i> ROSSI	— <i>Metopia argyrostoma</i> MEIG., <i>M. rondaniana</i> VENT.
<i>Pachyophthalmus signatus</i> MEIG.	— <i>Ambia signata</i> (MEIG.), <i>Oebalia minuta</i> (FALL.)
<i>Oebalia praeclusa</i> (PAND.)	— <i>Oebalia sachtlebeni</i> ROHD., <i>O. unistriata</i> ROHD.
<i>Ravinia striata</i> FABR.	— <i>Ravinia striata</i> (FABR.), <i>Heteronychia haemorrhoea</i> (MEIG.)
<i>Blaesoxypa grisea</i> MEIG.	— <i>Blaesoxypa laticornis</i> (MEIG.)
<i>Bellieria melanura</i> MEIG.	— <i>Bellieria melanura</i> (MEIG.), <i>Heteronychia vagans</i> (MEIG.)
<i>Athyrsia nigriventris</i> MEIG.	— <i>Pierretia nigriventris</i> (MEIG.), <i>P. clathrata</i> (MEIG.)
<i>Athyrsia rostrata</i> PAND.	— <i>Pierretia rostrata</i> (PAND.), <i>P. clathrata</i> (MEIG.), <i>P. villeneuvei</i> (BÖTTCH), <i>Heteronychia dissimilis</i> (MEIG.)
<i>Pierretia haemorrhoea</i> MEIG.	— <i>Heteronychia haemorrhoea</i> (MEIG.), <i>Pierretia villeneuvei</i> (BÖTTCH.)
<i>Pierretia dissimilis</i> MEIG.	— <i>Heteronychia dissimilis</i> (MEIG.), <i>Parasarcophaga argyrostoma</i> (R.-D.)
<i>Thyrsocnema tuberosa</i> PAND.	— <i>Parasarcophaga harpax</i> (PAND.), <i>P. portschinskyi</i> ROHD.
<i>Ravinia striata</i> FABR.	— <i>Ravinia striata</i> (FABR.), <i>Sarcophaga lehmani</i> MÜLL.

Sammlung von J. KARCZEWSKI

Bestimmung von J. KARCZEWSKI	Meine Bestimmung
<i>Mitlogramma aurifrons</i> DUF.	— <i>Mitlogramma oestraceum</i> FALL.
<i>Mitlogramma murinum</i> MEIG.	— <i>Mitlogrammidium rutilans</i> MEIG.

- Ptychoneura praeclusa* PAND. — *Oebalia sachtlebeni* ROHD. und *O. unistriata* ROHD.
Helicobosca muscaria MEIG. — *Helicobosca palpalis* R.-D.
Sarcophaga maculata MEIG. — *Sarcophaga carnaria* (L.)

Sammlung des Zoologischen Instituts der PAdW

- Bestimmung von DRABER-MOŃKO (1971)   Neue Bestimmung
Pierretia nemoralis (KRAM.)   — *Pierretia lunigera* (BÖTTCH.)
-

